

Partnerskab i mission

Ny Mission nr. 23

Partnerskab i mission

Redaktør Mogens S. Mogensen

Ny Mission nr. 23

Dansk Missionsråd
2012

Partnerskab i mission

Redigeret af Mogens S. Mogensen

Ny Mission nr. 23

c)Dansk Missionsråd

Peter Bangs Vej 1D

2000 Frederiksberg

Telefon: 3961 2777

Fax: 3940 1954

E-mail: dmr@dmr.org

1. udgave, 1. oplag

Omslagsfotos: Mission Afrika

Tryk: Laser Tryk, Århus

Layout: www.charlottenmunch.com

ISBN: 978-87-87052-10-8

ISSN: 1399-5588

Indhold

Indledning <i>Af Mogens S. Mogensen</i>	5
DMCDD's Vision of The Good Partnership – Five Principles <i>By The Danish Mission Council Development Department</i>	9
Bibelske modeller for partnerskab i mission <i>Af Johannes Nissen</i>	20
Partnerskabets teologi og praksis i det 20. århundredes missionstænkning <i>Af Jonas Adelin Jørgensen</i>	42
Værdier i partnerskaber <i>Af Maria Haahr</i>	64
Baptistkirken i Danmarks erfaringer med partnerskaber i mission <i>Af Morten Kofoed</i>	74
Partnerskab mellem Mission Afrika og Den Lutherske Brødrekirke i Cameroun om mission i Mali <i>Af Thore Eklund</i>	82
Partnerskabets <i>semper reformanda</i> : Partnerskabet lever af fælles visioner og mål mod nye horisonter <i>Af Birger Nygaard</i>	88
Partnerskab i krise – hvad kan konsekvensen blive? <i>Af Mogens Kjær</i>	93
How Can the Church in the South Contribute to the Church in the North? <i>By Hwa Yung</i>	100
Gensidig gevinst ved missionær-udsendelse <i>Af Niels Henrik Arendt</i>	111

Rapport fra studierejse:

Hvad karakteriserer et godt partnerskab i mission? Inspiration
fra engelske organisationer

Af Lars Mandrup og Jonas Adelin Jørgensen.....119

Rapport fra rundbordssamtale:

Hvad karakteriserer gode og frugtbare partnerskaber i mission?
Perspektiver fra danske organisationer

Af Jonas Adelin Jørgensen125

Indledning

Af Mogens S. Mogensen

Dansk Missionsråds 100-års jubilæum i år markeres blandt andet med dette nummer af Ny Mission, der sætter fokus på ”Partnerskab i mission”, hvor en række teologer, missiologer og missionsledere sætter ord på, hvordan der tænkes og arbejdes med partnerskab i dag.

Som universitetslektor Johs. Nissen gør opmærksom på i sin artikel ”Bibelske modeller for partnerskab i mission”, kan den teologiske basis for partnerskab findes i ”to forestillinger, som er implicit til stede i de bibelske tekster, men som først senere bliver mere udfoldet”, nemlig triniteten som et udtryk for fællesskab på trods af forskelligheder og Guds husholdning (*oikumene*). Nissen beskriver en række forskellige bibelske modeller for partnerskab og understreger, at de afgørende spørgsmål i forholdet mellem giver og modtager er, hvordan gaven kan gives uden, at modtageren bliver ydmyget, og hvordan man finder balancen mellem ”self-reliance” og det at dele.

Det var imidlertid først med Edinburgh-konferencen, som blev afholdt to år, før Dansk Missionsråd blev grundlagt, at partnerskab blev et selvstændigt og centralt tema i missionskredse. En af de få repræsentanter for de kristne i Syd, inderen V. S. Azariah, understregede på konferencen, at sandt partnerskab må bygge på et åndeligt fundament. Han var taknemlig for missionærernes store arbejde, men hans forventning til partnerskab gik langt dybere: ”I har givet jeres ejendom for at brødføde de fattige. I har givet jeres legemer til at brændes. Nu spørger vi også om kærlighed: Giv os venner!” Dansk Missionsråd generalsekretær Jonas A. Jørgensen analyserer med udgangspunkt i Edinburgh-konferencerne i 1910 og 2010 ”Partnerskabets teologi og praksis i det 20. århundredes missionstænkning” og forsøger på baggrund af en række nyere eksegetiske og systematisk-teologiske bidrag at lægge grunden til overvejelser om, hvad partnerskabets teologi og praksis indebærer for kristne missionsorganisationer og deres måde at arbejde på i dag.

Partnerskab er en udfordring, som alle danske missions-, nødhjælps- og udviklingsorganisationer arbejder med på forskellige måder. I en række artikler gennemgås de problemstillinger, som partnerskab mellem organisationer og kirker i Danmark og organisationer og kirker i Afrika og Asien rejser. Mission Afrikas supporterkoordinator Maria Haahr undersøger med udgangspunkt i et casestudie af Dansk Ethioper Mission og Folkekirkens Nødhjælp og deres partnere i Etiopien på hiv/aids-området værdiers betydning for trosbaserede udviklingsorganisationers aktiviteter og partnerskaber med andre organisationer. Morten Kofoed, der er international programkoordinator i Baptistkirken i Danmark, gennemgår kirkens erfaringer med partnerskaber med kirker og kirkelige organisationer i Afrika og Asien.

Partnerskab mellem gamle partnere kan også udvikles til at omfatte et fælles missionsarbejde i et nyt område. Et eksempel på dette beskriver Missions Afrikas partnerkoordinator Thore Eklund: Mission Afrika og Den Lutherske Brødrekirke i Cameroun har således etableret et nyt samarbejde om mission i Mali, hvor de i fællesskab støtter en minoritetskirke. Det samme tema berører Birger Nygaard, der indtil for nylig har været Areopagos' landsleder. Efter at Areopagos' arbejde i Hong Kong er blevet selvstændiggjort, er partnerskabet gået ind i ny fase. Nygaards konklusion er, at partnerskabet kun kan overleve på langt sigt, hvis partnerne engagerer sig i en ny fælles missionsindsats.

Ofte fungerer partnerskaber godt og er til stor glæde for begge partnere, men alle missionselskaber kender til kriser i deres partnerskaber. Danmissions generalsekretær Mogens Kjær beskriver i den åbenhjertige artikel "Partnerskab i krise – hvad kan konsekvensen blive?" konkrete eksempler på kriser i Danmissions partnerskaber og på, hvordan sådanne kriser kan håndteres på en ansvarlig måde.

Ofte har partnerskab i mission været fokuseret på, hvad missionselskaber og kirker i Nord har kunnet bidrage med til kirkernes udvikling i Syd. Men i dag, hvor næsten to tredjedele af verdens kristne bor i de gamle "missionsområder" i Syd, er der blevet langt mere opmærksomhed omkring gensidigheden i partnerskabet. Det er netop temaet for en artikel af Hwa Yung, der er biskop i den metodistiske kirke i Malaysia, "How Can the Church in the South Contribute to the Church in the North?". Kirken i Nord har brug for hjælp til at genvinde den overnaturlige dimension i sit "world view". Den har brug for hjælp til at komme over sit vestlig skyldkompleks, som truer med at handlingslamme den. Kirken i Syd kan hjælpe

kirken i Nord til at genvinde tilliden til evangeliet som Guds kraft til transformering af enkeltpersoner og samfund. Endelig kan kirken i Syd være med til at udfordre den liberale kristendom i Nord til at holde fast i kirkens traditionelle overbevisninger. Men det store spørgsmål er, om kirken i Nord vil behandle kirken i Syd som voksne, der har krav på respekt og ligeværdig behandling?

Baseret på egne erfaringer som missionær skriver biskop Niels Henrik Arendt i artiklen ”Gensidig gevinst ved missionærudsendelse”, at kirkerne i Syd og Nord har brug for at udveksle erfaringer. Vi kan af kirkerne i Syd lære noget om menighedens betydning, og kirkerne i Syd kan lære af vore erfaringer med at tage livtag med oplysningstidens kritiske holdning til kristendommen. Hvis en kirke har nok i sig selv, står den i fare for at visne af indadvendthed. Problemet er imidlertid, at der i dag kun i meget ringe omfang sker en formidling af missionærernes erfaringer ind i Den danske Folkekirke.

Bogen indledes med en præsentation af de principper for partnerskab, som blev resultatet af Dansk Missionsråds Udviklingsafdelings proces sammen med partnere Syd frem mod at udvikle en fælles politik for partnerskab i udviklingsarbejde. Bogen afsluttes med to dokumenter fra Dansk Missionsråds proces omkring udviklingen af en tidssvarende partnerskabsforståelse i det missionsarbejde, som missionselskaberne er engageret i sammen med kirker i Afrika og Asien. En af observationerne i rapporten fra en studietur til England, hvor Dansk Missionsråds formand og generalsekretær besøgte fire meget forskellige missionsorganisationer, var, at der er sket et skifte fra organisation til organisme, fra selskab til netværk, fra program til mennesker, fra hierarki til karismatisk lederskab og fra formaliserede partnerskaber til deltagelse. I rapporten fra en rundbordssamtale mellem ledere af danske missionsorganisationerne diskuteres bl.a. spørgsmålet om, hvordan man møder dette skifte, og hvordan det kan udnyttes til at nytænke relationen mellem gamle partnere?

I hele Dansk Missionsråds 100-årige levetid har partnerskab været et vigtigt tema, som danske missionsorganisationer og deres samarbejdspartnere i Afrika og Asien under forskellige vilkår har måtte forholde sig til. Dette nummer af Ny Mission vidner om, at partnerskab stadig er et højaktuelt tema, som også i de kommende år vil være en påtrængende udfordring for alle, der er engageret i mission. Afslutningen af rapporten fra missionsledernes rundbordssamtale opridser nogle af udfordringerne:

I mission forstået som et netværk af missionærer og menigheder er partnerskab en nøgle. Partnerskab er derfor den største og vigtigste udfordring for missionsorganisationer i den fremtid, vi ser aftegnet igennem den nye missionstænkning. Vi håber, at danske missionsorganisationer vil udnytte momentet til en fornyelse af gamle partnerskaber og gøre dem dybere og mere frugtbare. Partnerskabstænkningen indebærer også organisatoriske udfordringer, som sigter på omstilling til i højere grad at være en netværksorganisation. Partnerskabstænkningen indeholder et skifte i forhold til enkeltpersoner og menigheder i missionsorganisationernes bagland, hvor partnerskabet er en invitation til discipelskab og dybere gensidighed i den fælles mission. Endelig kan partnerskabet blive en nøgle til at nå dem som er udenfor kirken.

DMCDD's Vision of The Good Partnership: Five Principles

By the Danish Mission Council Development Department

Danish Mission Council Development Department (DMCDD) initiated a learning process in 2009-10 on North-South relationships. Taking as point of departure that "partnership" is an established term in church and development work, the process aimed to identify some guiding principles for the good partnership, when it comes to North-South partnerships particularly.

The Partnership Principles has been developed with input from Southern partners through i.e. Moshi Dialogue 2009 with East African, Dutch and Danish organisations; and secondly through DMCDD's learning assessment carried out in spring 2010.

The five principles of The Good Partnership start with overriding values and then gradually relate to the day-to-day reality of power relations.

But before moving to the principles themselves it is useful with some recount of the rationale of North-South partnerships today in mission organisations' experience and in Danida's thinking also. Furthermore a bit of theory regarding the importance of mutuality is useful to understand the importance of the partnerships.

In the development sector there is no doubt that the word partnership has been used and misused. Partnership has been taken to mean commercial relationships, very unequal relationships and quite close civil society relationships with both parties having a genuine say. Cynics might then argue that the term "partnership" should not be used anymore as it has lost considerable meaning.

DMCDD recommends, however, to keep the term partnership. Partnerships between Northern and Southern civil society organisations are fundamental to civil society development. If partnerships are absent, the poor of the Global South will

be left to their own governments and authorities alone. Civil society partnerships express global solidarity in a way where it is possible for the involved citizens – in the global North and South - to be part of change processes. And recent evaluations have proved that civil society partnerships can indeed work as pathways for change. Partnership should, however, be used in a more precise manner as the content and meaning of different concrete partnerships might differ significantly due to historical reasons.

In Danida's strategy for support to civil society, Christian organisations and churches are considered part of civil society. In Danida's view the role of civil society is to support capacity building among their partners in developing countries, with the explicit aim of enabling them to promote and safeguard member interests and support bases, and engage in advocacy work and relevant development activities. According to Danida, it is through the North-South partnerships that partners draw on each other's experience in development work and advocacy, envisaging Southern organisations in particular will receive capacity building support to become better advocates for change in local and national contexts. In practice, this entails that partnerships stretch beyond a specific project timeline, and ownership of activities and the change process itself should lie with Southern partners.

The civil society strategy has noble ideals but they are difficult to fulfil. Unfortunately, experience from civil society North-South Partnerships has generally shown a failure to ensure genuine Southern ownership to activities that are often proposed or driven by Northern counterparts. Mutuality is often lacking.

The partnership learning assessment found that it is often difficult to identify and track the intangible contributions Northern partners receive from Southern partners, as opposed to the more tangible flow of funds from the North to the South. Nevertheless, mission organisations often do feel privileged by being involved in international development work. Keywords to describe motivation are “to make a difference” and “to strive for a fairer, more equal world”. Mission organisations are often most critical of individualistic and commercial streams in Danish culture. By forming part of international development, mission organisations do something meaningful as a counter culture. This counter culture gets its inspiration and life from Southern family and community values. Lessons have been learnt from Southern partners about the meaning of community, the depth of spi-

rituality and how theological visions can be truly holistic and include care for all aspects of life. However, this inspiration from South to North should not be isolated to the personal and cultural level. The scope should be widened to include more strategic input to the Northern partner e.g. within organisational development, including relations to members and constituencies, and sharing of knowledge and experience with other (non-faith based) institutions.

The obstacle to get to true mutuality and joint learning partly rests on the Northern partner's willingness to devote enough time to share and learn, and hence make different contributions visible. Through the learning process, Southern partners mention repeatedly that Northern partners are too busy to take the time to learn and share. As seen from their perspective, Northern partners only take time for planned (business) agendas and thereby deny themselves the chance just to be present and appreciate the good work done. If there is no time to see, listen and experience, there is little opportunity to appreciate the work being done and this can be interpreted as a kind of neglect of Southern contributions. Thereby Southerners point to the essential dimensions of human interaction as an integral part of partnerships - visits are not just a question of getting valid data, visits are also about presence and attention. Proper attention is essential for motivation and again, results.

Many partnerships in the DMCCD network have a long history, dating back 100 years or more. Other partnerships with newly established churches and organisations in the South are younger. DMCCD members and partners are part of the global history of Christianity where, in time, old churches laid the foundations for new churches and accompanied each other as partners. This history has - as have other global histories - partly been one of cultural clashes and of shifting dominance. However, world Christianity has also demonstrated a history of giving dignity and tools to voice rights to those that are dominated. This is important in a globalised world where strong political and economical interests increasingly polarise the "haves" and "have nots".

(Introduction written by Kristine Kaaber Pors)

Principle I:

Shared values and a vision of reaching out to the poor and marginalised

The values of DMCDD's members' partnerships are derived from the Gospel. God's commitment to relationships can be seen first in the Creation story where man and woman are called to be together and to be stewards of the common good. Secondly, the commitment to relationship appears in the Old Testament covenants, where God is walking with his people in the desert and shares their suffering and struggle. In the New Testament, the story of Christ could be seen as expressing the power of God's will to relate to powerless and imperfect people, even to the extent that He wished to share the human condition. The life of Christ showed that life is about reaching out to those beyond one's immediate surroundings and share the goods and sufferings of life with others farther afield.

Partnerships should practice what we preach

Biblical models tell us that life is found in partnerships with others. It is emphasized that human relationships need particular attention and focus to thrive and blossom. If given attention, these relationships are able to reach out to poor and marginalised people and make a positive change.

Biblical commitment to relationships should inspire DMCDD member organisations and their partners and it should also in turn inspire their relationships to the people they serve.

For DMCDD, an ideal partnership is thus a long term relationship between partners founded upon shared values and objectives to improve the lives of poor and marginalised people. An ideal partnership is also about mutual recognition and respect for different values and identities that each party brings to the relationship. It should be acknowledged that in practice such an ideal partnership resembles secular humanist ideals or rights-based ideals (though the sources of inspiration differ).

DMCDD consider North-South partnerships as being the pathway for desired social change as development activities are channelled and fostered through them. However, these human partnerships are not simply just instrumental. Partnerships must express basic values in internal interaction. If we as partners in development do not listen to each other, how can we claim that we, as develop-

ment practitioners, listen to our constituencies? If we do not share power in our partnerships, how can we claim that we basically undertake participatory projects and processes?

Forming more equal, mutual and creative partnerships is an essential part of the path towards a fairer world.

Principle II:

Long term partnerships benefit the work we do together

The good partnership involves long term relationships beyond the time frame of a development project, enabling the possibility of living and staying together, following up by e-mail and visits. Throughout the history of Christian based development work, the backbone of the work has been long-term missionaries and development workers committing years to partners and its members and constituencies. However the pitfalls of dependency must also be taken into account as they sometimes hinder independency. DMCDD does not think that a continued relationship necessarily generates dependency, but roles and responsibilities must be very clear and adjusted over time. On the other hand, human relationships are developed by working together and taking on various roles and responsibilities.

Partnerships amongst DMCDD members and Southern partners cannot be reduced to singular activities and projects that the partnerships produce, irrespective of how important and good that work is. The North-South partnerships express respect for others as people and as Christians. In turn, development projects give content, purpose and meaning to the partnerships themselves. In conclusion, partnerships built on trust and joint work over many years can indeed be important vehicles of civil society development.

Principle III:

Mutuality: Learning from each other, and appreciating each others' contributions.

DMCDD will work for greater mutuality in partnerships and appreciation of partners' contributions. The inspiration from South to North should not be isolated to the personal and cultural levels. The scope should be widened to include more strategic input to the Northern partner.

DMCDD acknowledges that joint learning is essential to mutuality and this

should be made visible by setting learning objectives for the partnership as part of forming such agreements.

One useful way of delegating responsibilities in learning could be illustrated as follows: new lessons learnt in development will normally be situated in the South, yet the Northern partner might have better access to information and put these lessons into perspective by networking in the North. There will often be issues of joint interest that could be put on the joint agenda, which both partners can freely share. Setting up separate learning objectives can help lower the risk of branding ‘partners’ as simply ‘colleagues in relation to a particular project’ or ‘recipient of funds’. All too often condescending attitudes on both sides can be observed due to their funding relationship.

Learning objectives could include:

- Capacity development of organisations where partners could share experiences.
- Participation: How to keep members and supporters involved in the work?
- New methods in development work: applying new methods and/or including new groups in development work.
- Mobilisation: How to include poor and marginalised people themselves?
- Accountability: How to work with accountability in a broad sense, to live up to organisational values and objectives?
- What is leadership development in a context of Christian values?
- How to use faith as a resource in development work e.g. in organisational development?

Mutuality in practice

DMCDD acknowledges another need expressed by Southern partners to meet as equals at corresponding levels, e.g. as board member or church leader levels, as far as possible. This might not be possible at every visit, but should be facilitated regularly.

DMCDD recommends exchanges which respect to cultural and organisational set-up of Northern and Southern partners.

It is important that the duty and dignity of being the host changes hands. Southern partners express that they also wish to be part of our reality in the North, and thus that meetings are not always held in the South.

DMCDD recommends that the duty and dignity of being a host changes hands.

Principle IV:

The Good Partnership practices equal influence in strategic decisions. Rights and obligations of all partners are spelled out

As far as possible, visibility of contributions and equality should be aimed for when making decisions regarding strategies and joint work activities. However, different starting points of the partners need to be taken into account and there needs to be honesty about what level of equality is possible and desirable as seen from both partners' perspectives. There will still remain inequalities in years to come, but these should be addressed and, as far as possible, be challenged. One specific place to begin is to aim for an even playing field i.e. that both parties have the possibility, including vocabulary and tools, to formulate their wishes. It might be that the Southern partner, partly because of its colonial past, might need extra encouragement and possibly also training to get to a clear formulation of their wishes vis-à-vis the Northern partner.

Strategy development of Southern partners

In particular when it comes to the strategic level, it might be difficult for some Southern partners to formulate their wishes. Through the learning processes of 2009-10, Southern partners expressed a wish to have their own strategy development, enabling them to consolidate their own voice vis-à-vis their Northern partners, obtain more influence on joint strategic choices, and finally to influence donor priorities in the North.

DMCDD supports strategic development of Southern partners. This support can take different forms, through support to short- or long term process consultants or conferences for Southern organisations where experiences are exchanged and strategies developed.

Rights and obligations clearly spelled out

Former partnership agreements between DMCDD member organisations and partner organisations have often been formulated at two levels: 1. a very general and highly theological level and 2. at a very concrete project-level. Partnership agreements have often lacked the connection of visions and fund administration, which is the level of

rights and responsibilities of the partners, of communication procedures and decision-making. This lack of clarity has unintentionally led to an accentuation of the giver-receiver relationship, as per tradition Southern partners might have the impression that they should deliver a lot of documentation while Northern partners might feel a right to demand insight in many aspects of the Southern organisation.

DMCDD recommends that partnership agreements should clearly spell out what rights and responsibilities the partners are committed to take and give to the partnership, based on an open discussion. Please see the box above with a recommended general list of items for a partnership agreement.

DMCDD recommends that partnership agreements will be clear in their formulation of rights and responsibilities regarding issues such as initiatives for new activities, nomination of consultants and access to board meetings with both Northern and Southern partners.

North vis-à-vis South or the back-donor vis-à-vis the partnership?

Private and public funds (e.g. Danida funds) have attached particular demands on reporting information according to the needs of back-donors. Sometimes these conditions are simply filtered through from North to South and presented as current demands from the donor.

DMCDD recommends that in case of project/programme funding, the attached conditions should be clarified from the beginning, as this will make it easier to see which demands are from the back donor and which come from the Northern partner organisation. Anecdotally, private donors would like to use popular images of children for publications, whereas public donors such as Danida will demand reports and LFA formats. Any external donor conditions/demands attached to the funds should be clear and divided amongst the North and South. The aim is to make clear that by collaborating Northern and Southern partners are both dealing with back donor demands yet fulfilling different roles (rather than the Northern partner simply becoming a long arm of the back donor and Southern partner becoming the delivery section). If joint dependency on donor funds is clear, then the dignity of both partners is easier to guard and the mutuality and contributions in the partnership vis-a-vis external stakeholders will be clearer.

In the case of the DMCDD secretariat as administrator of DMCDD Board granted Mini-Projects, the role and responsibility of DMCDD risks becoming unclear. DMCDD intends to be clearer in exercising these different roles in close collaboration with members and their partners.

What happens when we disagree later on?

During the learning assessment it was identified that a challenge to the current DMCDD partnerships was that there was no procedure to manage disagreement between partners. There is a need, first, to acknowledge that disagreements are a part of life in mutual partnerships, and second, suggest a procedure on how to solve those. At best there should be identified a third party whom both partners trust and someone who will be able to mediate. The existence of such a procedure could help partners avoid fearing that their very relationship is at stake in case of disagreements and enable proper handling of them. As there have been a few unfortunate examples of partnerships breaking down, it is worthwhile to give some thought on how to deal with disagreements – and to do so while the partnership is forward-looking and enthusiastic.

DMCDD recommends the existence of a procedure for conflict resolution and mediation as a part of partnership agreements.

Principle V: Accountability and Transparency

The added value of civil society partnerships – reflection, method development and advocacy

The added value of civil society organisations in the North and South has often been interpreted as technical knowledge often believed to be transferred by the Northern partner to the Southern partner. Added value should, however, be understood in broader terms.

The added value of civil society partnerships rests on on-going reflection, method development and advocacy. Civil society partners can share experience and engage in dialogue regarding governance structures. As seen and voiced from Southern partners, Northern partners have an important role as advocates for the Southern partner's vis-à-vis Northern donors. Southern partners expect that their Northern partners raise their concerns vis-a-vis Northern decision-makers regarding

issues of global injustice e.g. access to markets, debt burdens etc. Hence, real life stories in the South can become faces i.e. powerful manifestations crucial to advocacy in the North.

The added value of Civil Society organisations is their direct work for positive change and access to constituencies of poor and marginalised people - combined with possessing tools to act as their advocates.

DMCDD recommends that Northern and Southern partners reflect thoroughly on their added value and how their respective civil society roles can increase joint learning.

Legitimacy, accountability and transparency

Fundamental to these added values are the partners' legitimacy, accountability and transparency. Northern as well as Southern partners will need to document their legitimacy and accountability, as they already need to document transparency regarding financial transactions.

In DMCDD's view, accountability is more than a technical term. Accountability could be defined as: 'the process by which an NGO holds itself openly responsible for what it believes, what it does and what it does not do in a way which shows it involving all concerned parties and actively responding to what it learns'. (Slim 2002). DMCDD thus take accountability to be the overall approach of a civil society organisation to involve constituencies and to learning, but also to include more concrete parameters. Few organisations are strong on every parameter, but all organisations should be strong on some:

- Having a legal status,
- Being representative of many members or a large constituency,
- Having democratic structures in place,
- Embracing a participatory approach to the work, giving poor and marginalised people a say,
- Being able to listen to criticism and incorporate learning,
- A history of service for the poor and marginalised,

DMCDD will look at these parameters when screening applications for the Mini-Programme.

Transparency

Transparency is understood as openness in internal procedures, decisions and accounting. Tanzanian partners of Danish civil society organisations at the Danish-East Africa Dialogue November 2009 pointed to the need of good governance and transparency in the South as an area to be improved. Transparency in the North could be improved as well, as few Southern partners have access to their Northern partners' accounts, annual report etc. More insight into Northern partners' priorities and policies will enable Southern partners to influence them.

DMCDD intends to promote transparency, aiming at the very least to grant individual Southern partners full access to files, narratives, as well as accounts they benefit from.

See the "DMCDD Partnership Policy" (2011) of, which the five principles of good partnership is a part, here: http://dmcdd.org/images/stories/dmcdd_partnership_policy_final.pdf.

Bibelske modeller for partnerskab i mission

Af Johannes Nissen

Partnerskabet funderes teologisk på triniteten som et udtryk for fællesskab på trods af forskelligheder og på Guds husholdning (oikoumene). Forfatteren gennemgår en række bibelske modeller for partnerskab: pagtstanken, koinonia, Kristi legeme, nadveren, fællesskabet om det materielle og det åndelige, kollekten, partnerskabet mellem Paulus og en konkret menighed (societas), konciliært fællesskab, kritik af ”reglen om gensidighed”, som præger mange sociale relationer. Kun ved at give uden at forvente gengældelse kan man undgå, at modtageren gøres til klient af giveren. I forholdet mellem giver og modtager er de afgørende spørgsmål, hvordan gaven kan gives, uden at modtagerne bliver ydmyget, og hvordan man finder balancen mellem ”self-reliance” og det at dele. Grundlæggende handler partnerskab om ressourcedeling, hvor de forskellige partnere alle har noget at bidrage med. I Guds husholdning i verden må forholdet mellem partnere være præget af solidaritet og viljen til deling. Forfatteren konkluderer, at ”Hvis den form for deling og solidaritet skal nyde fremme, er det nødvendigt med en uddannelse til partnerskab.”

Indledning

Bibelske ”modeller” - om Bibelen som inspirationskilde i nutidig mission

I indledningen vil jeg redegøre for min forståelse af tre udtryk, som bruges i overskriften. Det drejer sig om ordene ”model”, ”mission” og ”partnerskab”.¹

Det første ord ”model” har flere nuancer. I denne artikel bruges det i en dobbelt betydning (jf. Nissen 1996:14-15): For det første kan ordet ”model” anvendes til beskrivelse af et historisk forhold. De bibelske tekster kan opfattes som eksempler på (modeller for), hvordan det kristne budskab blev udformet i en ganske bestemt, historisk situation.

For det andet ligger der i brugen af ordet ”model” en eller anden form for forpligtelse. Når vi på dansk siger, at man ”tager model efter nogen”, er meningen, at man enten kopierer vedkommende eller lader sig inspirere af ham eller hende. Ordet ”model” kan bruges til at slå bro over den historiske afstand mellem teksterne og nutidens læsere. De bibelske fortællinger og begreber kan med andre ord tjene som ”modeller” (paradigmer, eksempler) for os i dag. I den forstand er de forpligtende - ikke at vi blot skal gentage det, der skete i det første århundrede. Historien kan tjene som en inspiration til at finde ud af, hvad vi skal gøre i vores situation, der er meget forskellig fra den situation, som foreligger i de bibelske tekster. Teksten kan således tjene som impuls giver og inspirationskilde til vores tænkning.

Det historiske og det forpligtende bliver i mange tilfælde sammenknyttet af forfatterne til de nytestamentlige tekster. Det sker således, når en fortælling bliver fremstillet som en model for de første læsere. Som eksempel kan nævnes fortællingen om Jesus, der vasker disciplenes fødder – en handling der beskrives som et forbillede (Joh 13,15). Et andet eksempel er lignelsen om den barmhjertige samaritaner (Luk 10,37). Også de første kristnes fællesskab i Jerusalem bliver af forfatteren (Lukas) beskrevet som et forbillede (ApG 2,41-47; 4,31-37).

På mission og i mission

Det andet ord ”mission” har inden for de seneste årtier gennemgået en væsentlig forandring i danskernes bevidsthed. Tidligere var der mange, som forbandt ordet med noget negativt; det drejede sig om at påvirke – eller ligefrem indoktrinere - andre med et budskab. Nu bliver ordet anvendt meget bredere og som regel i en positiv betydning; ja, det er næsten blevet et sekulariseret modeord. Ethvert foretagende med respekt for sig selv har et ”mission statement”. Der er dog en vigtig forskel mellem den kirkelige og den mere almene brug af ordet mission.

Forskellen bliver tydelig, når man ser på de to udtryk ”på mission” og ”i mission” (Risum 2003). I den sekulære brug af ordet mission forstås det næsten altid i betydningen ”på mission”. Der er en opgave, som skal løses, og når det er sket, kan man bevæge sig et andet sted hen. Når man er på mission, foregår det inden for tidsbegrænsningens horisont. Den form for mission kan man se en ende på. Og så kommer man på en ny mission.

Den kristne forståelse af mission er ganske anderledes. Her er missionen uden tidsbegrænsning. Derfor taler kirken heller ikke om at være ”på” mission, men

om at være ”i” mission. Mission er ikke kun en af kirkens funktioner, men en del af selve kirkens væsen. Dør kirken, dør missionen. Var kirken *på* mission, var den død for længst. Partnerskab i mission handler om at være kirke ”i” mission, ikke kirke ”på mission”.

Begrebet partnerskab

På samme måde som mission kan også det tredje ord ”partnerskab” bruges i flere sammenhænge og betydninger. Inden for det almenmenneskelige område har det mindst to betydninger, afhængigt af om det bruges inden for den offentlige sfære eller privatsfæren.

Der er mange eksempler på, hvordan ”partnerskab” anvendes i både det økonomiske og politiske liv. Man kan således tale om et partnerskab mellem virksomheder eller mellem politiske partier. Disse partnerskaber er præget af gensidige forpligtelser, men partnerskaberne er også interessebestemte. Den enkelte partner skal have noget ud af at gå ind i et forpligtende forhold til den anden part. I dag taler man om en ”win-win”-situation.

Partnerskab kan også bruges i forbindelse med almindelige, mellemmenneskelige relationer, jf. udtrykket ”parforhold” eller ”partnerskab” (Jørgensen 2011:165). Et parforhold er baseret på kærlighed og personlige relationer, men vi kender også udtrykket ”fornuftsægteskab”. Heri ligger elementer af den tankegang, at hver part ”skal have noget ud af det”.

Et partnerskab i kirkelig sammenhæng har som regel en anden karakter. Ganske vist kan man også tænke sig rationelle grunde til, at en kirke, en kristen organisation eller et missionselskab indgår i et partnerskab med en anden kirkelig gruppering, men det grundlæggende kan ikke være, at man skal vinde eller tjene noget. Kirkelige partnerskaber er snarere at ligne ved et partnerskab mellem to personer, der elsker hinanden.

Tanken om partnerskab i mission blev efterhånden modnet i tiden efter 2. verdenskrig. Af særlig interesse er missionskonferencen i Whitby i 1947. Temaet ”Partnership in Obedience” understreger, at ældre og yngre kirker skal udføre missionsopgaven i fællesskab. Kirken befinder sig i en missionssituation, uanset hvor den er. Det skulle dog tage nogen tid, før disse tanker slog igennem (Engelsviken 1994:142).²

Inden for den globale kristendom udtrykker partnerskab en relation mellem kirker

baseret på tillid, gensidig anerkendelse og gensidig udveksling af ideer og ressourcer. Det drejer sig om et lige forhold. Partnerskab er forbundet med magt, men en ægte, gensidig relation mellem to parter, kan ikke eksistere, hvis det er et ulige magtforhold (Kirk 1999:194). Principielt set er magt udtryk for frihed og for evnen til at foretage valg og handle. I sig selv er magt ikke af det onde; magten er en realitet, og udøvelse af magt er derfor legitim, men magten kan også korrumpes. Imidlertid bliver den i lyset af Kristusbegivenheden omformet, idet magten forstås som tjeneste (Kirk 1999:195-97).

Når man vil undersøge "partnerskab" i de bibelske tekster, er der flere mulige fremgangsmåder. Den ene er at undersøge forskellige *fortællinger* om det at dele. En anden fremgangsmåde er at se på forskellige *begreber*, som på en eller anden måde er relateret til "partnerskab". Fortællinger og begreber er ofte forbundne. Derfor bruges i denne artikel begge fremgangsmåder. Inden præsentationen af forskellige fortællinger og begreber skal der dog siges noget om det teologiske grundlag for partnerskabstanken.

Den teologiske basis for partnerskab udgøres af to forestillinger, der er implicit til stede i de bibelske tekster, men som først senere bliver mere udfoldet. Den ene forestilling er *trinitetsteologien*. I de seneste årtier har man genopdaget den tidlige kirkes lære om *perichoresis*, dvs. fællesskabet mellem de tre personer i treenigheden som en gensidig vekselvirkning. Man taler også om den sociale forståelse af treenigheden (Nissen 2006:187). I denne sociale forståelse ligger en kritik af en mere traditionel "monarkisk" forståelse af treenigheden, hvor Gud ses som en slags monark eller enehersker.

Den tyske teolog Jürgen Moltmann påpeger, at det, som svarer til den treenige Gud, ikke er billedet af monarken, men snarere fællesskabet mellem mænd og kvinder. Det er et fællesskab uden privilegier og uden underkastelse; et fællesskab, hvor mennesker defineres gennem deres relationer til hinanden og i deres betydning for hinanden og ikke i modsætning til hinanden (Moltmann 1981:198-199; Nissen 2006:187-88). Treenigheden bliver her udtryk for fællesskab på trods forskelligheder. Og det er netop denne tanke, som danner grundlaget for ideen om partnerskab.

Ifølge den kristne treenighedslære er Gud Fader, Søn og Ånd. Gud må ses som en relation i sig selv, et forhold mellem Fader, Søn og Ånd, og ikke kun et for-

hold til skabningen. Partnerskabet kendetegner med andre ord Guds væren, og han er i sig selv en relation til sig selv som Fader, Søn og Ånd (Jørgensen 2011: 168).

Den anden forestilling er Guds *oikoumene*, Guds ”husholdning”. I de bibelske tekster møder vi tanken om Guds *oikos*. Dette begreb rummer tre aspekter: For det første er der tale om den husholdning, hvor Gud giver mennesker adgang til livet. For det andet drejer det sig om skabelsens husholdning, hvor Gud ønsker, at de skabte væsener skal leve i gensidig harmoni. Og endelig er der for det tredje tale om den verden, som Gud ønsker at gøre til et hjem – nemlig ved at oprette retfærdighed og fred mellem folk og nationer (Nissen 2006:164).

I Guds husholdning er økonomi, økologi og økumeni forbundet med ganske bestemte spørgsmål. Økonomiens centrale spørgsmål lyder: Vil enhver i husholdningen få det, som er nødvendigt for at leve? Økologiens centrale spørgsmål lyder: Vil naturen få sin ret, eller må den protestere ved at dø, sådan at menneskers eksistensgrundlag også forsvinder? Og endelig lyder økumeniens grundlæggende spørgsmål: Vil verden blive et sted, hvor folk kan leve til gensidig berigelse? Vil folk blive i stand til at leve med verden som deres hjem?

Modeller for partnerskab

I det følgende beskrives en række bibelske modeller for partnerskab. Hovedparten er fra Paulus’ breve og Apostlenes Gerninger, men modellerne er dog ikke begrænset til disse skrifter.³

1. Pagtstanken

Den første model, som skal omtales, er pagten. Dette begreb findes særlig hyppigt i Det Gamle Testamente, men kendes også fra Det Nye Testamente, især i forbindelse med nadveren. Iflg. Den indiske teologi C. Duraisingh er pagten *sub-versiv* på tre måder (Duraisingh 1989: 79-89).

For det første stiller pagtsbegrebet spørgsmålstegn ved en traditionel forståelse af Gud som en, der giver af sin fylde og overflod uden selv at mærke noget tab eller en smerte. I modsætning hertil understreger pagtstanken, at det at dele er en grundlæggende bestemmelse af Gud væsen. Den bibelske Gud afviser kun at være den almægtige, en Gud, der er sig selv nok eller selvberørende. Gud er derimod en Gud, der udtrykker behov for kærlighed og behov for relationer.

For det andet hører de personer, der indgår i denne pagt, ikke til de mægtige; det drejer sig ikke om folk, der ejer jord, men derimod om nomader. Det er mennesker, der ikke tæller i samfundet. De hører til på historiens ”underside”.

For det tredje er det at dele inden for denne pagts rammer ikke et udtryk for en bevægelse fra den stærke part mod den svage part. Det afgørende er solidaritet og villighed til at stille sig til rådighed for den anden part. Lader man sig som kristen inspirere af denne model, kan deling aldrig indskrænkes til blot at være et spørgsmål om, at de, der har, vil dele med dem, der ikke har. Der er inden for denne tankegang eller sprogbrug heller ikke plads til den klassiske inddeling i bestemte roller som ”giver” og som ”modtager”.

Ifølge Duraisingh er der dog også nogle svagheder ved den model. En pagt kan blive til en kontrakt – en fare, som de gammeltestamentlige profeter kæmper imod. En anden fare består i, at pagtsmodellen bliver begrænset til kun at gælde en lille gruppe.

2. *Koinonia*

Mens pagtsmodellen er den vigtigste gammeltestamentlige model, er *koinonia* en af de mest centrale nytestamentlige modeller. På sin vis er det mere præcist at tale om *koinonia* som et begreb snarere end en model, fordi ordet dækker over flere forskellige modeller.

Det græske ord *koinonia* har grundbetydningen: 1) at have del i, 2) at give del i, 3) fællesskab (i betydningen af et gensidigt forhold). Ordet forekommer ca. 15 gange i Det Nye Testamente. Vægten ligger først og fremmest på at deltage i noget: deltage i Ånden, i ens tro, i Kristus, i hans lidelser, i evangeliets udbredelse, i en økonomisk hjælp (2 Kor 8,4; 13,13; Filem 6; 1 Kor 1,9; 10,16; Fil 1,5; 2,1; 3,10; Gal 2,9; Rom 15,26; ApG 2,42). En kort omtale af de vigtigste passager giver følgende billede:

1 Kor 1,9: ”Trofast er Gud, som kaldte jer til fællesskab med sin Søn, Jesus Kristus”. Teksten viser klart det kristologiske grundlag for *koinonia*.

1 Kor 10,16: Verset udtrykker, at velsignelsens bæger er fællesskab med Kristi blod, og brødet er fællesskab med Kristi legeme. I det følgende vers 17 understreges enheden mellem de kristne. Fællesskabet i ”Kristi legeme” begrundes og muliggør det indbyrdes forhold mellem lemmerne.

Mellem de troende opstår en forpligtelse, som har social karakter (jf. Rom 12,13). Ud af fællesskabet med Kristus som noget givet (indikativ) vokser omsorgen for hinanden (imperativ). Denne forpligtelse til at tage sig af hinanden fremgår også af billedet af menigheden som Kristi legeme (1 Kor 12,25-26). Den viser sig konkret i indsamlingen til de fattige, som Paulus selv kalder en *koinonia* (Rom 15,26; jf. 2 Kor 8,4).

Fil 2,1: ”Hvis da trøst i Kristus betyder noget, hvis kærlig opmuntring, hvis Åndens fællesskab...”. I denne formulering understreges, at delagtighed i Kristus også er delagtighed i Ånden.

2 Kor 13,13: ”Herren Jesu Kristi nåde og Guds kærlighed og Helligåndens fællesskab være med jer alle!” I denne velsignelse har vi ansatserne til en trinitets-teologi. Som i Fil 2,1 er ”Helligånden” en Guds gave, som de troende har del i. Helligåndens fællesskab betyder fællesskab med andre kristne.

Betydningen af *koinonia* understreges i en række nyere økumeniske dokumenter. Et eksempel er udtalelsen fra en konsultation i Jerusalem om partnerskab (*Churches in Partnership* 1994:3).

However, we realize that our present partnership is far from being satisfactory in view of the biblical concept of Koinonia. Koinonia according to the New Testament teaching is the new life and new fellowship given by the Holy Spirit in Christ. In Christ we are members of one body, bearing one another's burdens and sharing in God's gift of life for all. As recipients of God's gift we are called to participate in the life of each other by sharing in Christ's self-emptying love through our own acts of love and sharing. In spite of our sinfulness, the presence of the risen Lord and the power of the Holy Spirit enable us to enter into a new fellowship transcending our selfish interests. This fellowship we experience most deeply at the Lord's table from which we are sent back into the world to be Christ's body broken and shared for all.

I dette citat forbindes forskellige bibelske billeder af enhed og fællesskab. Vi skal i det følgende se på flere af disse, bl.a. Kristi-legemstanken og nadveren.

3. Kristi legeme

Legemet er et organisk billede, som spiller en fremtrædende rolle i de paulinske

breve. Af særlig interesse er 1 Kor 12,13-27. I slutningen af dette afsnit hedder det:

Tværtimod, de lemmer på legemet, som synes at være de svageste, netop de er nødvendige, og de lemmer, som vi synes er mindre ære værd, dem giver vi desto større ære, og de lemmer, som vi undser os ved, klæder vi med desto større blufærdighed; de andre lemmer har ikke brug for det. Sådan som Gud har sammenføjet legemet, har han givet det, som mangler ære, desto større ære, for at der ikke skulle opstå splid i legemet, men lemmerne være enige og have omsorg for hinanden. Lider én legemsdel, så lider også alle de andre. Bliver én legemsdel hædret, så glæder også alle de andre sig (12,22-26).

Vi møder her en stærk understregning af den indbyrdes solidaritet mellem legemets forskellige lemmer. Og ikke nok med: De svageste led fremhæves som helt nødvendige. Det skal ikke forstås pædagogisk, som om de kristne skal lære at være ydmyge og milde. Det er snarere en henvisning til Guds handling: Gud giver størst ære til de svageste. Ja, de svageste medlemmer af det kristne fællesskab er det afgørende kriterium for den måde, hvorpå alle andre skal forholde sig. Kristus er lige så meget til stede i de svageste led som i de stærkeste, for han danner hele legemet.

Billedet af menigheden som Kristi legeme er udtryk for en "omvending" af værdierne. Det ligger på linje med den måde, hvorpå Jesus befriede mennesker. En anden pointe er understregningen af *gensidigheden* i relationerne inden for legemet. I den sammenhæng er det værd at lægge mærke til at glosen "hverandre" bruges mindst 28 gange i de nytestamentlige breve. Målet er at vise, at man deler alle sider af menighedslivet med hinanden (Lohfink 1984:99-106). Nøglen til hele afsnittet 12,13-27 findes i 12,7: "Det, som Ånden åbenbarer, får hver enkelt til fælles gavn". Mangfoldigheden hilses velkommen, så længe den tjener fællesskabet.

I 1. Korinterbrev refererer legemsbilledet til den ene (lokale) menighed, men i de senere skrifter, Efeserbrevet og Kolossenserbrevet, bruges billedet om den universelle kirke. Det gør, at vi i dag kan give billedet en universel betydning. Dertil kommer, at menigheden i Korinth er et paradigme ikke kun for kirken, men for alt menneskeligt fællesskab. Hvis vi anvender legemsbilledet på nutidens virkelighed, er det værd at lytte til, hvordan den indiske teolog C. Duraisingh har vide-

reudviklet det. Han gør opmærksom på, hvordan de rige og mægtige på den nordlige halvkugle har fungeret som maven. Men vi ved, hvad der sker, når maden bliver for længe i maven: så bliver man syg. Kapitalismens krise er symptom på en alvorligere sygdom. Når man investerer og samler kapital, får man ondt i maven. Men vækst og heling kan kun finde sted, når man begynder at dele med hinanden (Duraisingh 1989:85).

4. Nadveren

Billedet af Kristi legeme bruges også i forbindelse med nadveren, et af de mest grundlæggende symboler på det kristne fællesskab: ”Fordi der er ét brød, er vi ét legeme, skønt vi er mange, thi alle har vi del i det ene brød” (1 Kor 10,17; 1948-oversættelsen). Det, der konstituerer den kristne menighed, er, at *alle* kristne – rige og fattige, mænd og kvinder, jøder og grækere – har mulighed for *på samme måde* at deltage i dette måltid.

Det er baggrunden for, at Paulus i 1 Kor 11,17-34 retter en skarp kritik mod de velhavende blandt de korintiske kristne, som viser foragt for menigheden som Kristi legeme, idet de undlader at dele med de fattige. I den forbindelse videregiver han nadvertraditionen.

Paulus minder korinterne om den nat, da Jesus Kristus blev forrådt. Gennem deres foragt for de fattige er de rige ved at gentage dette forræderi. Paulus henviser altså til indstiftelsesordene for at minde læserne om den *betydning*, Kristi død har for dem i den givne situation. Hver gang de ”holder nadver”, tager de imod Kristi kærlighed og forpligter sig til at vise den samme kærlighed over for de andre. Kristus er nemlig død for alle, ikke blot for de rige. Kristne kan umuligt vidne om Kristi kærlighed og samtidig opretholde det gamle skel mellem rige og fattige.

Kritikken af korinternes nadverfejring har dog også en positiv side, idet den afslører, hvad det vil sige at dele. Det at dele med hinanden starter ved Herrens bord, og dybest set er det ikke et spørgsmål om, at den ene giver den anden noget, men om, at alle – rige og fattige, giver og modtager – er sammen om at *modtage* noget, nemlig Kristi selvhengivende kærlighed (Early 1980:22).

5. Fællesskabet om det materielle og det åndelige

Menigheden i Jerusalem er et andet eksempel på den betydning, man tillægger

det at dele (ApG 2,41-47; 4,31-37). I den sammenhæng møder vi også begrebet *koinonia* (2,42). Flere forhold er iøjnefaldende ved disse beskrivelser (jf. Nissen 2006: 125-126).

For det første lægger vi mærke til *sammenhængen mellem det materielle og det åndelige*. ”Hele skaren af troende var ét i hjerte og sind” (4,32). Brødsbrydelsen, bønnerne, erfaringen af Helligånden, vidnesbyrdet om opstandelsen og ejendomsfællesskabet – alt dette er udtryk for det nye, der skete ved Jesu død og opstandelse.

For det andet betyder dette ejendomsfællesskab, at de første kristne *erstattede en ”ejer”-økonomi med en ”giver”-økonomi*. Dette træk var inspireret af Jesu liv og lære.

For det tredje gør det en afgørende forskel, *om mennesker i deres handlinger er styret af Helligånden eller af penge*. Andre steder i Apostlenes Gerninger viser denne forskel. Således understreges i kap. 8,4-25 kontrasten mellem Simon troldmand og apostlen Peter. Mens Simon ønsker at udnytte sine helbredende evner til at skaffe sig penge, har Peter ingen penge. Han er den fattige apostel, som gør andre rige (jf. også 3,6). For Lukas viser livet i Helligånden sig ved, at man er villig til at give penge væk. Apostlen handler ikke i kraft af en eller anden magt – det være sig pengemagt, magt over ånden eller lignende – som han kan kontrollere, men det er tværtimod Guds magt, Guds ånd, som leder hans liv.

Sidst, men ikke mindst bemærkes det, at de kristnes nye livsstil var en vigtig faktor i kirkens mission. ”Og Herren fjøjede hver dag nogle til, som blev frelst” (2,47).

Vi kan således konkludere, at Lukas i disse fortællinger viser billedet af en menighed, hvor medlemmerne deler deres fælles ressourcer. Det er et eksempel på, hvordan den første kristne menighed begyndte at praktisere jubelåret.

6. Kollekten

En af de vigtigste inspirationskilder til partnerskab er den såkaldte kollekt, der er omtalt i fire sammenhænge: 1 Kor 16,1-4; Rom 15,24-32; Gal 2,9-10 og 2 Kor 8-9. Det drejer sig om Paulus’ pengeindsamling i de hedningekristne menigheder til ”moder”-kirken, de fattige kristne i Jerusalem. Kollekten er blevet kaldt det ”første nødhjælpsprojekt” (Weber 1980:35-36), men den er mere end det. Den er først og fremmest et udtryk for enheden mellem de første kristne.

Det er ikke her muligt at behandle alle aspekter af kollekten, men jeg vil pege på nogle forhold i relation til 2 Kor 8-9 (Nissen 1982:19-20).

For det første er indsamlingen inspireret af *Jesu eget eksempel*. ”I kender vor Herres Jesu Kristi nåde, at han for jeres skyld blev fattig, skønt han var rig, for at I kunne blive rige ved hans fattigdom” (2 Kor 8,9, 1992-overs.). Det afgørende er altid, hvad Gud har gjort i Kristus. Det, der beriger, er ikke, at man krampagtigt holder fast ved tingene. Skønt Kristus var rig, klamrede han sig ikke dertil, Fil 2,6 (Nürnberg 1978:166).

For det andet er hovedsigtet med denne kollekt, at der skabes *lighed* mellem mennesker. Det er det, der menes med sætningen ”for at der kan være ligevægt” (2 Kor 8,14). Ligevægt – eller ”ligelighed” (1948-oversættelsen) – er et nøgleord i teksten. Bagved ligger tanken om jubelåret og sabbatsåret. Det, som skal tilstræbes, er en mere retfærdig fordeling af ressourcerne

For det tredje fremhæver Paulus, at kollekten bør være *frivillig* (2 Kor 8,12; 9,7), jf. også ejendomsfællesskabet i Jerusalem. Frivilligheden hænger sammen med evangeliets karakter af evangelium. Der er ikke tale om en lovmæssig tvang. Ikke desto mindre har der været et stærkt moralsk pres på korinterne.

Endelig betoner Paulus, at det er *Gud, der sørger for opfyldelsen af menneskers behov*. Der henvises til erfaringerne fra ørkentiden (manna-underet) med ordene i 2 Kor 8,15. Muligvis ligger der også i disse ord en allusion til Jesu forkyndelse af, at mennesker ikke bør bekymre sig for, hvad de skal spise og drikke, for Gud vil som skabelsens herre skænke disse ting.

Når man i dag taler om det indbyrdes forhold mellem de forskellige kirker, spiller pengene ofte en central rolle. På den baggrund virker det påfaldende, at Paulus fremfører andre argumenter i 2 Kor 8-9. Ja, han nævner end ikke ordet ”penge”. For ham er det afgørende, at indsamlingen ses som et resultat af Guds nåde. Forholdet til Gud må afspejle sig i forholdet til de andre. Det er det, Paulus kalder ”fællesskab” (*koinonia*). Det drejer sig om et fællesskab, der omfatter både materielle og åndelige ting. En kirke, der mangler den form for fællesskab, er ikke længere Kristi legeme. Den er åndelig død (Hirpo 1978; Nissen 1982:19-20).

7. Partnerskabet mellem Paulus og en konkret menighed (Societas)

Et særligt partnerskab eksisterede mellem Paulus og menigheden i Filippi, som

var den eneste menighed, hvorfra Paulus modtog økonomisk støtte. Det ser ud til, at en særlig form for tillid havde udviklet sig mellem de to parter. Forskere sammenligner den med en særlig romersk institution, der kaldes *societas*. Dette var en kontraktlig aftale, som bestod i, at aftaleparterne bidrog med deres ejendom, arbejde, evner, status osv. med henblik på at opnå et fælles mål (Sampley 1980:11-20. 51-77). Paulus' *societas* med Filippemenigheden er tilsyneladende opstået i forbindelse med hans første besøg i forbindelse med menighedens grundlæggelse:

I ved jo også selv, filippere, at i evangeliets første tid, da jeg drog bort fra Makedonien, var der ingen anden menighed end jer, der stod sammen (*koinonein*) med mig om udgifter og indtægter. Også i Thessalonika sendte I mig flere gange, hvad jeg havde brug for (Fil 4,15-16).

Begge parter betragtede denne relation som gensidig. Både for filipperne og for Paulus drejede det sig om "at give og at modtage". Men hvad modtog de kristne i Filippi? Et nærliggende svar ville være, at de modtog deres nye liv i Kristus og fik næring til det liv under Paulus' ledelse. De har et "partnerskab i evangeliet"; se Fil 1,5: "I har været med i det fælles arbejde". Det betyder, at de tager del i Guds arbejde med at forløse hele verden (jf. Fil 2,5-11; 3,10-17). Deres frivillige tilsagn om at hjælpe Paulus giver dem en særlig status i hans arbejde: At være med ham i hans ord og handlinger og lidelser, uanset hvor det sker "for at evangeliet kan få fremgang" (Fil 4,12; 1,12).

Men det er ikke alt. Partnerskabet har også karakter af gensidighed, som i virkeligheden omfatter tre parter. I Fil 4,17-19 udtrykker Paulus den tanke, at den kontraktlige relation mellem ham selv og filipperne i virkeligheden er en pagt eller overenskomst, som begge parter har med Gud. Filipperne har sendt deres gave til Paulus, men i kraft af deres særlige partnerskab i evangeliet, har de faktisk sendt den til Gud, jf. Fil 4,18: "et kærkomment offer Gud til behag".

Vi ved ikke, hvordan Paulus og filipperne helt præcist har indgået dette særlige partnerskab. Paulus anser det ikke for at være normativ for alle de menigheder, han har grundlagt (4:15-16; 1 Kor 9,12-18). Relationen må have virket på begge parter som en karismatisk gave og opgave, som er givet specielt til dem (se Rom 12,8).

8. *Konciliært fællesskab*

Når man i dag taler om enhed og fællesskab mellem kirker og kirkesamfund, bruges undertiden begrebet ”konciliært fællesskab”(f.eks. *The Nature and Purpose of the Church* 1998:53). Det er en form for partnerskab, hvor der regnes med enhed mellem partnerne på trods af kulturelle og teologiske forskelle, og hvor man har gensidig respekt for hinanden. Emnet kan bl.a. belyses ud fra to centrale tekster i Apostlenes Gerninger. Den ene tekst er ApG 6,1-6, den anden er ApG 15 (Nissen 2006:115-117).

I ApG 6,1-6 fortælles om en strid mellem to grupper i menigheden, de såkaldte hebræere (hebraisktalende jødekristne) og de såkaldte hellenister (græsktalende jødekristne). Umiddelbart synes striden af økonomisk art, men der er næppe tvivl om, at der også var væsentlige sproglige, kulturelle og teologiske forskelle mellem de to grupper.

Lukas har formodentlig flere hensigter med at fortælle denne historie. For det første vil Lukas vise, at der opstår et ”konciliært fællesskab” i ovennævnte betydning. Kirkens enhed bliver med andre bevaret trods kulturelle og teologiske forskelle. For det andet vil Lukas påpege, hvordan den første menighed indså, at den hidtidige menighedsstruktur ikke slog til. Men det vigtige er, at de kristne var i stand til at tilpasse sig den nye situation. For Lukas er det vigtigt, at kirken ikke blot opretholder givne strukturer, men skaber nye i de tilfælde, hvor menneskelig nød gør det nødvendigt. Kirken må med andre ord være bevægelig i sine strukturer. I modsat fald truer den med at blive en statisk størrelse, der ikke har sans for mission.

Den anden tekst, ApG 15, handler om apostelmødet i Jerusalem. Her kommer de teologiske modsætninger endnu tydeligere frem. Det omstridte spørgsmål er, om hedningerne skal omskæres, før de kan blive kristne. Der var klare meningsforskelle, men iflg. teksten lykkedes det at løse konflikten med et kompromis. De jødekristnes krav om omskærelse bliver opgivet, men der bliver pålagt de hedningekristne visse regler, de såkaldte noakitiske bud (15,20).

Apostelmødet kan opfattes som en model for fællesskab og enhed mellem forskellige kristne samfund. I den forbindelse bruges ofte begrebet ”konciliært fællesskab”. Et eksempel er mødet i Faith and Order i Ghana i 1974, hvor det blev understreget, at ved apostelmødet ”blev man enige om, at forskellige dele af den

ene kirke skulle udføre den ene verdensmission ad forskellige veje og under forskellige former – samtidig med at man forblev i fuld kommunion med hinanden” (*The Unity of the Church – the Goal and the Way* 1974:6; min overs.).

ApG. 15 viser, at de konservative jødekristne ikke bliver trængt ud af menigheden; de bliver taget alvorligt – i hvert fald et stykke ad vejen. Det afgørende er, at parterne står i så tæt forbindelse med hinanden, at de kan behandle opdagede spørgsmål i fællesskab og søge at besvare dem sammen. Menighederne ønsker ikke at gå deres egne vegne (Vischer 1974:12-13).

I det konciliære fællesskab forbindes enhed og kulturel mangfoldighed. Der er tale om respekt for den andens særpræg, samtidig med at enheden i Kristus bevarer.

9. Kritik af ”reglen om gensidighed”

Endnu et punkt skal inddrages. Strengt taget drejer det sig ikke om en ”model”, men snarere en tankegang, som til gengæld er af stor betydning for ideen om partnerskab, nemlig holdningen til gensidigheden. I dag spiller gensidighed en vigtig rolle i de fleste sociale relationer. Det var også tilfældet i antikken. Dengang var mange sociale relationer præget af en patron-klient tænkning. Det er i denne sammenhæng tankevækkende, at Jesus gør op med den udbredte ”regel om gensidighed”. Som eksempel kan nævnes lignelsen i Luk 14,12-14, hvor Jesus bryder med tanken om tilbagebetaling; noget tilsvarende gør sig gældende i en række Jesus-ord, f.eks. Luk 6,30.35.

Når man giver uden at forvente en gengældelse, betyder det, at man handler på en sådan måde, at modtageren ikke gøres til ens klient. Patron-klient relationerne blev sammenholdt af gensidigheden inden for en struktur, hvor der var stor ulighed med hensyn til ressourcer og magt. I en undersøgelse af forholdet mellem Gudsriget, sociale relationer og etik påpeger Halvor Moxnes, at det i Lukasevangeliets ikke er muligt at have en rolle som patron i traditionel forstand. Disciplene skal i stedet give uden begrænsninger og dele deres ressourcer uden at gøre modtagerne til klienter. Modtagerne er på deres side ikke bundet i et usundt taknemlighedsforhold eller i loyalitet over for de rige, som giver dem gaver. Gud er nemlig den eneste patron. Følgelig vil Gud belønne og give de rige – for deres gaver til andre (Moxnes 1988:157).

Denne model for økonomisk interaktion har vigtige konsekvenser for de sociale relationer. Her er det muligt at give på en måde, der gør andre mennesker frie. Modtagerne er ikke reduceret til klienter, og deres opgave er heller ikke at vise taknemlighed over for andre mennesker. Al taknemlig skal rettes direkte til Gud.

Uddannelse til partnerskab

Bibelen giver ikke nogen præfabrikeret model eller modeller for partnerskab. De forskellige situationer, de historiske begivenheder, de sociale og politiske forhold samt kirkelige traditioner gør det næsten umuligt at konstruere en model, som vil passe til enhver type af situation (Fuliga 1981:171). I stedet giver Bibelen en række modeller, som hver især kan tjene som en inspirationskilde i den konkrete sammenhæng, vi står i.

Til slut skal peges på nogle overordnede temaer, som er forbundet med refleksionen over partnerskabstanken.

Forholdet mellem giver og modtager

Det første tema handler om forholdet mellem giver og modtager. Er det frugtbart i vores nuværende situation at tale om givere og modtagere? Efter mit skøn kan denne sprogbug ikke undværes, men vi kan lære noget af den måde, hvorpå Paulus tacklede dette problem.

Når vi i vores del af verden beskæftiger os med forholdet mellem giver og modtager, bruger vi som regel megen tid og megen energi på at motivere de velhavende til at give mest muligt. Anderledes med Paulus. Hans største problem var, hvordan kollekten ville blive modtaget i Jerusalem af de jødekristne. Derfor appellerede han til de kristne i Rom om at kæmpe sammen med sig, så pengegaven kunne blive godt modtaget (Rom 15,30-31). I virkeligheden var det mest brændende spørgsmål i forbindelse med dette "første kirkelige nødhjælpsprogram", *hvorledes gaven kunne gives, uden at modtagerne blev ydmyget* (Weber 1980:35).

Paulus vidste, at penge kan have en dæmonisk virkning. De kan føre til mistro og mistænkelighed. Pengegaver er ikke altid udtryk for solidaritet; de kan tværtimod føre ind i en ny form for afhængighed og dominans. Paulus søgte omhyggeligt at undgå sådanne misforståelser i forbindelse med indsamlingen. Det var bl.a. derfor, at menighederne skulle give frivilligt, og det var derfor, de selv skulle udpege de personer, der havde til opgave at overrække gaven. Kort og godt, pengene

skulle være et udtryk for kærlighed og ikke et magtinstrument (Vischer 1974:18).

Det grundlæggende problem er, hvordan man finder balancen mellem ”self-reliance” og det at dele. Problemet har to sider. På den ene side må den rige (donoren) indse, at enhver kærlighedsgave kan blive et udtryk for synd.⁴ Alt for ofte er relationen mellem den rige og den fattige blevet til en én-vejs-trafik, hvor modtageren bringes ind i endnu større afhængighed af giveren. På den måde kan det ske, at donoren bliver afskåret fra at yde det fuldstændige offer, som Kristus kalder sine efterfølgere til at give. På den anden side bliver *de fattige* ofte reduceret til blot at være modtagere og mister dermed deres menneskeværd og deres selvrespekt, fordi de ikke har noget at bidrage med.

Det at give involverer hele mennesket. Ofte giver de rige blot et bidrag uden at bære med på de fattiges lidelser. De giver deres penge, men ikke deres ”sjæl”. De rige kan på dette punkt lære af de fattige, som i mange tilfælde har mere at give end de rige. Et eksempel på dette er de kristne i Makedonien, der til trods for at de var fattige ydede store bidrag til indsamlingen. De ydede efter evne, ja over evne. Og ikke nok med det. De gav ikke blot materielle goder, men de gav sig selv (2 Kor 8,1-15).

Evangelierne viser flere eksempler på det samme. Et eksempel er fortællingen om den fattige enke, der gav mere end alle de rige, selv om hun kun lagde to småmønter i tempelblokken (Luk 21,1-4). Et andet eksempel er bespisningsunderet (Mark 6,30-44 par), der faktisk var to undere i ét. Det var et under, at så mange blev mættet ved hjælp af så begrænsede ressourcer, men det var også et under, at de, der kun havde få ressourcer, var villige til at dele (*Empty Hands* 1980:11).

Mission og penge

Forholdet mellem rige og fattige kirker er en væsentlig side af partnerskab i mission. Derfor spiller spørgsmålet om forholdet mellem mission og penge også en vigtig rolle. Det er ikke muligt inden for de givne rammer at gå i dybden med dette spørgsmål;⁵ det står dog klart, at spørgsmålet hænger sammen med de store globale spørgsmål og ikke mindst gældskrisen. Her må vi nøjes med nogle få antydninger.

De bibelske traditioner om jubelåret står centralt. Emnet er allerede berørt i forbindelse med analysen af kollekten til Jerusalem samt de første kristnes fælles-

skab i Jerusalem. Også en række andre Lukas-fortællinger skal formodentlig læses i lyset af tanken om jubelåret. Det gælder f.eks. den gådefulde lignelse om den ”utro godsforvalter” (Luk 16,1-8), der sættes fra bestillingen og på egen hånd begynder at nedskrive gælden hos skyldnerne.

Ofte forarges vi over forvalterens handling. Men det hænger måske sammen med, at vi ser historien med de besiddendes øjne: Ejeren er vel i sin gode ret til at få alt, hvad han har krav på. Men budskabet i lignelsen bliver et andet, hvis vi begynder at læse den med de fattiges øjne. F.eks. kan man spørge, hvordan historien i dag vil lyde i en fattig landsby, hvor småbønderne sidder i gæld til godsejeren og derfor må afleveres høsten til ham? Hvis historien skal sige os noget i dag, må vi læse den med de fattiges øjne, og så bliver den måske for alvor forargelig, for så bliver den nærgående.

Forvalterens handling skal ses i lyset af jubelåret. Han forsøger ikke at lave om på fortiden, men sætter sit håb til fremtiden. Han skaffer sig et partnerskab med fattige landsmænd i stedet for mammon. Fremtiden er for ham ikke bestemt ved at akkumulere kapital, men ved, at man har venner. Det er meningen med de gådefulde ord i Luk 16,9 om at skaffe sig venner ved hjælp af den uretfærdige mammon. Ordene betyder altså ikke, at man gør mammon til sin ven, men tværtimod at man bruger pengene til at etablere venskaber. Ofte bruges penge til at sætte skel, men de kan også bruges til at overvinde skel – og overskride grænser (ligesom mission!); de kan bruges til at skaffe sig venner, til at sprede liv og glæde, til at oprette fællesskaber, til at indgå partnerskaber.

Grundlæggende handler partnerskab om ressourcedeling (jf. *Empty Hands* 1980; *At dela med varandra* 1985). De forskellige partnere har alle noget at bidrage med. *Målet er partnerskab, ikke ejerskab*. Hvis ikke vi lader vores ressourcer indgå i en fælles pulje, er der tale om ejerskab, og det er ejeren, der kontrollerer og styrer. Men i sidste instans er ressourcerne ikke vore egne, men de tilhører Gud, og vi er forvaltere. Kun hvis vi ser tingene på den måde, kan det undgås, at pengene kommer til at kontrollere partnerskabet (Gupta 2006:9-10).

Solidaritetsens ”oikoumene”

Nutidens partnerskab er på godt og ondt bestemt af, at vi lever i en global verden. Globaliseringen er tvetydig (Nissen 2006:156-164). Den rummer muligheder for mission – kristendommen er en globaliseringsbevægelse. Men den kan også føre

til undertrykkelse og magtmisbrug. I en række tilfælde bliver den globaliserede verden nemlig til et lukket system, præget af magt og afhængighed. Når det sker, bliver den nye bevidsthed undertrykkende og paralyserende i sine virkninger. Denne erfaring er ikke ny. Allerede i Det Nye Testamente, specielt i Johannes' Åbenbaring, er der en kritisk forståelse af den kejserlige husholdning (*oikoumene*), der ses som en truende virkelighed.

Det er igen blevet relevant i dag at mindes denne tidligt kristne indsigt i dobbelt-heden i *oikumene*. To former står i modsætning til hinanden. På den ene side magtens og undertrykkelsens *oikoumene*, på den anden side solidaritetens *oikoumene* (Raiser 1991: 63-65; 86-87). Den første form truer med at gøre jorden ubeboelig. Her ses verden som en markedsplads, hvor enhver skal kere sig om sit eget, og det dominerede princip er de stærkes overlevelse, "the survival of the fittest". Bibelen præges af det modsatte princip; fokus er her rettet mod de svages overlevelse. Opgaven er at bakke op omkring dette princip og dermed også udvikle en solidaritetens *oikoumene*.

Alternativet til mistillid og paternalisme i forholdet mellem rige og fattige er ikke uafhængighed og selvtilstrækkelighed, men gensidig afhængighed. Og denne gensidige afhængighed udspringer af en dybere forståelse af enheden i Kristus. Missionen hører uløseligt sammen med enheden, og enheden er meget mere end spørgsmålet om strukturer. Den hænger sammen med viljen til at glæde sig med de glade og græde med de grædende. Mission og enhed har at gøre med det at kunne lytte og modtage, give og tilgive (Padilla 1980:44; Nissen 1982:23).

At dele det, der er nødvendigt til livet, og at stå ved siden af hinanden i solidaritet er to grundlæggende krav til at leve i en husholdning eller en familie. Relationen mellem medlemmerne af en husholdning følger en anderledes logik end den, der er fremherskende mellem sociale, økonomiske og politiske strukturer: I stedet for magtens logik og forsvaret for ens ejendom, er det en logik præget af solidaritet og viljen til deling (Raiser 1991: 107).

Hvis den form for deling og solidaritet skal nyde fremme, er det nødvendigt med en uddannelse til partnerskab. Letty Russell gør med rette opmærksom på, at partnerskab i lyset af evangeliet altid vil føre os sammen i en *felles* kamp og i et arbejde, der både indebærer risici og muligheden for fortsat vækst. Der er også en forhåbning, der fører i retning af et mål, som overskrider gruppens grænser. Part-

nerskab indebærer efter sit væsen en stigende grad af gensidig afhængighed.

Noter

1. Artiklen er en bearbejdelse og opdatering af tidligere bidrag, især artiklen ”Unity and Diversity: Biblical Models for Partnership” (Nissen 1997). Min første beskæftigelse med emnet går tilbage til deltagelse i partnerskabsmøder mellem DMS og Arcot Lutherske Kirker i 1980’erne. Et dobbeltforedrag fra det første møde findes i en dansk version ”Enhed i Kristus”, som blev udsendt af Folkekirkens Missionsråd til danske præster i 1982 (Nissen 1982). Andre bidrag er Nissen 1985 og Nissen 2006.
2. En af de første, som i dansk sammenhæng så konsekvenserne af denne nye tankegang, er Erik W. Nielsen, hvis partnerskabsteologi tager udgangspunkt i 1 Kor 12. Se hertil Nielsen 2012, kap. 4.
3. Mange bidrag til partnerskabets bibelske grundlag henviser udelukkende til tekster fra de nytestamentlige breve og Apostlenes Gerninger, se f.eks. Fung 2008. Forfatteren påpeger med rette, at der er risiko for, at partnerskabet reduceres til en opgave-baseret relation. Det understreges, at de bibelske modeller først og fremmest handler om enheden i Kristus og det både i horisontale og vertikale relationer (s. 1).
4. For en nærmere udfoldelse af magtens rolle i partnerskabsrelationer se Rowe 2006:4-5, Kirk 1999 og Jørgensen 2011.
5. En uddybning af emnet findes i min artikel ”Mission med tomme hænder” (Nissen 2006b).

Litteratur

“Churches in Partnership: A New Discipline of Sharing”

1994 Conference Statement, Jerusalem Consultation 9-23 October 1994.

Dela med varandra – om “ecumenical sharing”

1985 Uppsala: Nordiska Ekumeniska Institutet. Duraisingh, Christopher H. (ed.)

1989 “Bible Studies”. I H. van Beek (red.), *Sharing Life: WCC World Consultation on Koinonia: Sharing Life in a World Community*. Geneva: World Council of Churches, 79-89.

Empty Hands. An Agenda for the Churches

1980 A study guide on the ecumenical sharing of resources for use by churches, local congregations and other groups. Geneva: World Council of Churches.

- Early, T.
1980 *Simply Sharing*. Geneva: World Council of Churches.
- Engelsviken, Tormod
1994 "Missionstenkningen i det 20 årh.". I J.-M. Berentsen, T. Engelsviken & K. Jørgensen (red.), *Missiologi i dag*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 133-170.
- Fuliga, J.
1981 "Models of Church Partnership". I K. Rajaratnam (red.), *Church and Self Reliance*, Madras, s. 166-177.
- Fung, Patrick
2008 "Mission Asia: Practical Models in Mission Partnership: A Summary," *Encounters Mission Journal*. Issue 24 (June 2008), 1-6 (www.redcliff-fe.org/encounters).
- Gupta, Paul Rajkumar
2006 "Global Church and the West: Mission and Partnership". *Hindustan Evangelical Review* Vol. 1 (January-December 2006), s. 1-14.
- Hirpo, Tsagara
1978 "Self-Reliance and Sharing". I *The Identity of the Church and Its Service to the Whole Human Being*. Third and Final Consultation, Geneva: Lutheran World Federation, 37-38.
- Jørgensen, Jonas Adelin
2011 "Partnerskabets teologi og missionens praksis". I Aa. Nielsen, V.O. Høgild, M.S. Mogensen & Kristian R. Skovmose (red.), *Gå med lyset*. Jubilæumsbog udgivet af Mission Afrika, Aarhus, s. 164-176.
- Kirk, Andrew
1999 *What is mission? Theological Explorations?* London: Darton, Longman and Todd.
- Lohfink, Gerhard
1984 *Jesus and Community: The Social Dimension of Christian Faith*. Philadelphia: The Westminster Press.
- Moltmann, Jürgen
1981 *The Trinity and the Kingdom: The Doctrine of God*. London: SCM Press.
- Moxnes, Halvor

- 1988 *The Economy of the Kingdom: Social Conflict and Economic Relations in Luke's Gospel*, Philadelphia: Fortress Press.
- Nielsen, Harald
2012 *Erik W. Nielsen – og hans bidrag til efterkrigstidens missionsteologi*. København: Dansk Missionsråd.
- Nissen, Johannes
1982 *Enhed i Kristus*, hæfte udgivet af Folkekirken's Missionsråd, april 1982.
1985 "At bære hinandens byrder – at dele hinandens rigdomme". *I Dela med varandra – om "ecumenical sharing"*. Uppsala: Nordiska Ekumeniska Institutet, s. 41-54.
1996 *Ordet tog bolig iblandt os. Modeller for mission i Ny Testamente*. København: Anis.
1997 "Unity and Diversity: Biblical Models for Partnership". *Mission Studies Vol. XIV 1-2*, No. 27-28, s. 121-146.
2006 *Bibel og økumeni. Essays om enhed og mangfoldighed*. København: Aros.
2006b "Mission med tomme hænder – Nytestamentlige udfordringer til nutidens mission og penge". M. S. Mogensen (red.), *Mission og penge* (Ny mission nr. 10). København: Unitas og Dansk Missionsråd, s. 66-84.
- Nürnberg, Klaus
1978 "The Economics of Paul". I K. Nürnberg (red.), *Affluence, Poverty and the World of God. An Interdisciplinary Study Program of the Missiological Institute Mapumulo*. Durban: Lutheran Publishing House. S. 163-171.
- Padilla, René
1980 "Partnership". I *Empty Hands*. Geneva: World Council of Churches, s. 44-48.
- Raiser, Konrad
1991 *Ecumenism in Transition: A Paradigm Shift in the Ecumenical Movement*. Geneva: World Council of Churches.
- Risum, Lillian
2003 "'På' eller 'i' mission". *Diakonbladet*, Februar 2003, s. 8-9.

- Rowe, Jonathan
2006 "Dancing with Elephants: Accountability in Cross-Cultural Christian Partnership". *Encounters Mission Journal*, Issue 10 (February 2006), s. 1-13 (www.redcliffe.org/mission).
- Russell, Letty M.
1981 *Growth in Partnership*. Philadelphia: Westminster Press.
- Sampley, J. P.
1980 *Pauline Partnership in Christ: Christian Community and Commitment in Light of Roman Law*. Philadelphia: Fortress Press.
- The Nature and Purpose of the Church*
1998 Faith and Order Paper No. 181. Geneva: World Council of Churches.
- The Unity of the Church – the Goal and the Way*
1974 Mimeo fra Faith and Order-mødet i Ghana 1974.
- Vischer, Lukas
1974 "Konziliare Gemeinschaft". I H. Mühlen (red.), *Morgen wird Einheit sein*, Paderborn, s. 1-19.
- Weber, Hans-Ruedi
1980 "The First Interchurch Aid Project". I *Empty Hands*. Geneva: World Council of Churches, s. 35-36.

Johannes Nissen, f. 1944, lektor, cand. theol., har i mange år undervist i Ny Testamente på Aarhus Universitets teologiske fakultet og har siden 2008 været lektor i praktisk teologi. Har været medlem af DMS' bestyrelse 1982-2000 og har i mange år været engageret i økumenisk arbejde. Har skrevet en lang række bøger, bl.a. om Ny Testamente og mission.

Partnerskabets teologi og praksis i det 20. århundredes missionstænkning

Af Jonas Adelin Jørgensen

Forfatteren giver i denne artikel et overblik over udviklingen i den protestantiske missionstænkning med hensyn til partnerskabstanken fra 1910 og fremefter og præsenterer en række nyere eksegetiske og systematisk-teologiske bidrag. På baggrund af ovenstående søger artiklen at lægge et grundlag for at overveje, hvad partnerskabets teologi og praksis indebærer for kristne missionsselskaber og deres måde at arbejde på.

Recalling Christ, the host at the banquet, and committed to that unity for which he lived and prayed, we are called to ongoing co-operation, to deal with controversial issues and to work towards a common vision. We are challenged to welcome one another in our diversity, affirm our membership through baptism in the One Body of Christ, and recognize our need for mutuality, partnership, collaboration and networking in mission, so that the world might believe (Edinburgh 2010 Common Call, § 8).

Citatet stammer fra det slutdokument, som blev vedtaget ved missionskonferencen i Edinburgh juni 2010, og som kan læses som en opsummering af en række vigtige ændringer gennem det seneste århundrede fra den første store missionskonference Edinburgh 1910. I forhold til partnerskabets teologi og praksis, så er der to vigtige ting at lægge mærke til i dette dokument: For det første er tanken om kristen mission som en deltagelse i Guds mission, *missio Dei*, nu blevet en del af den økumenisk anerkendte missionsteologi. Ifølge *missio Dei*-tænkningen så 'har' kirken ikke en mission, men den er i sin natur en mission, en sendelse. Kirken er i dette perspektiv den ringvirkning i historien, som er afstedkommet af Guds sendelse af sig selv i Kristus. Dette anerkendes allerede i §1 af medunderskriverne som tæller ortodokse, katolske, protestantiske og pentekostale kristne.

Den anden vigtige økumeniske indsigt er udtrykt i den ovenfor citerede § 8, hvor en vigtig konsekvens af *missio Dei*-tænkningen udfoldes i forhold til partnerskabets teologi og praksis. Her slås det fast, at kristen bliver en mission ved anerkendelsen af enheden i missionen som deltagelse i Guds mission og ved at ”anerkende vores behov for gensidighed, partnerskab, samarbejde og netværk i mission”. Spørgsmålet er nu, hvad dette behov for gensidighed og partnerskab, for samarbejde og netværk indebærer i praksis, dvs., hvor vidt disse begreber kan oversættes til en organisatorisk praksis.

Svaret på dette overordnede spørgsmål er ikke denne artikels sigte. Men artiklen bidrager med en lille flig af svaret gennem at give et kort overblik over udviklingen af partnerskabstænkningen i det internationale missionsarbejde fra Edinburgh 1910 og fremefter. Efter en indledende historisk præsentation af udviklingen i den protestantiske missionstænkning præsenteres en række nyere eksegetiske og systematiske teologiske bidrag. På baggrund af dette fokuserer artiklen på en række rapporter fra casestudier. I den afsluttende perspektivering inddrages den bredere diskurs fra udviklingsarbejdet. Derved søger artiklen at give grundlaget for en rekonstruktion af, hvad partnerskabets teologi og praksis indebærer for kristne missionsorganisationer og deres måde at arbejde på.

Den missionshistoriske baggrund og udvikling af partnerskabstanken i den økumeniske missionsbevægelse

Samarbejde i mission har der været, så længe der har været moderne kristen verdensmission – det vil sige fra 1700-tallet og fremefter – men partnerskab som et selvstændigt tema, der kræver refleksion, det møder vi første gang i forbindelse med missionskonferencen i Edinburgh 1910. Konferencen var i sig selv kulminationen af et århundredelangt forsøg på samarbejde i mission, og i det perspektiv forstod arrangørerne af konferencen begivenheden som findende sted i et kairosmoment. Den senere indiske biskop V. S. Azariah var en konferencens få repræsentanter for den unge sydlige kristendom og sluttede sin tale med følgende følelsesladede opfordring:

Sandt partnerskab [mellem indfødte og udenlandske missionærer i missionsarbejdet] er kun muligt i kraft af et sandt åndeligt fællesskab. Intet personligt fællesskab vil være sandt og permanent, med mindre det er bygget på et åndeligt fundament... For al fremtid vil den indiske kirke med taknemmelighed

bevidne de heroiske handlinger og det selvformægtende arbejde, som missionen har udført. I har givet jeres ejendom for at brødføde de fattige. I har givet jeres legemer til at brændes. Nu spørger vi også om kærlighed: Giv os venner! [min oversættelse]

Azariahs opfordring til et sandt partnerskab mellem de nordlige moderkirker og de sydlige søsterkirker blev et af det 20. århundredes store og vigtige økumeniske temaer. En af de klare konklusioner af konferencen var nemlig nødvendigheden af et tættere samarbejde mellem missionsorganisationer såvel som udviklingen af forholdet mellem lokale kirker.

I 1921 mødtes den gruppe, som skulle videreføre arven fra 1910-konferencen, i Lake Mohonk, New York, hvor International Missionary Council (IMC) blev dannet. På konferencen arbejdede man videre med spørgsmålet om partnerskab i form af problemerne med forholdet mellem indfødte og udenlandske missionærer, deres rolle i beslutningsprocesser, forhold til donorer og i spørgsmålet om uddannelse af missionærer. Nationalismen var på dette tidspunkt blevet mere fremherskende blandt lederskabet i de unge, sydlige kirker, især i Indien og Kina. På konferencen blev de teologiske problemer i det manglende partnerskab ganske klare: Misforholdet mellem den påståede enhed i Kristus og den faktiske splittelse mellem kirker i syd med udbredelsen af de historiske denominationer i de unge kirker kom nu i fokus, og inspirationen fra disse tanker blev i slutningen af 1920'erne omsat i en anden økumenisk bevægelse, Faith and Order.

Mødet i IMC i Jerusalem i 1928 blev et vigtigt møde for partnerskabstænkningen. John Mott, en af de oprindelige arkitekter bag Edinburgh 1910 konferencen, var til stede i Jerusalem og talte om, hvordan skellet mellem ”sendende” og ”modtagende” kirker i mission ikke var tids- eller sagssvarende. De unge kirker havde nået en moden alder, hvor selvbestemmelse og ansvar naturligt hørte med, konkluderede Mott. Denne indsigt medførte naturligvis visse spændinger i forholdet mellem repræsentanter for ”sendende” nordlige kirker og ”modtagende” sydlige kirker, og flere nordlige repræsentanter mente, at man gik for hurtigt frem mod uafhængighed med de farer for synkretisme, som det ville indebære. Mod denne vægtige indvendige fremhold Mott – nærmest profetisk – at tiden var kommet for en overgang fra paternalisme til partnerskab, fra at være velgørere og fædre til at blive brødre. En af konferencens beslutningsdokumenter taler således

om, hvordan mission er alle kirkers fælles opgave (jf. den fremspirende *missio Dei*-tænkning), men hvordan enhver kirke må finde ud af, hvordan *proklamation* sker gennem liturgi, arkitektur og fromhedsliv.

Et årti senere – i 1938 – mødtes IMC i Tambaram, Tamil Nadu. Den optimisme, der prægede Edinburgh 1910, var helt forsvundet i lyset af den tiltagende nationalisme og politiske udvikling mod fascisme i Europa. Der var et større antal repræsentanter fra de unge kirker med ved denne konference, men partnerskabsproblematikken blev her mest diskuteret inden for spørgsmålet om enhed mellem kirker. Ikke helt ulig Tambaram taler slutdokumenterne fra IMC konferencen i Whitby i 1947 ikke blot om partnerskab, men om ”partnerskab i lydighed”, hvor trykket ligger på lydigheden. Udviklingen fra Jerusalem 1928 til Whitby 1947 havde gjort det tydeligt, at de udfordringer, som kirken stod overfor, var fælles for unge og gamle kirker: Forholdet til politik og nationalisme. De praktiske områder, hvor Whitby 1947 kom til at fremhæve partnerskabet, blev i uddannelsen af missionærer, præster og indfødte ledere for de unge kirker og i fremhævelsen af selvstyring og selvfinansiering som essentielle for kirkerne. Men udviklingen af en stedegen kirke og en lokal teologi kunne ikke løftes af de unge kirker alene og krævede et fortsat organisatorisk partnerskab omkring uddannelse. Måske er det en overfortolkning, men positivt fortolket kan dette ses som en vision om udviklingen af et partnerskab i mission, som lægger vægt på fælles åndeligt liv.

Willingen, hvor IMC mødtes i 1952, er efterfølgende blevet mest berømt for den økumeniske opdagelse og anerkendelse af *missio Dei*-tænkningen, dvs. indsigten i, at mission ikke er en speciel aktivitet, som kirken ejer og kan disponere over, men at kirken selv er en del af Guds mission eller *missio*, sendelse, af sig selv til verden, og at kirken i teologisk forstand kun eksisterer som praksis i ihukommelse af denne sendelse. I forhold til partnerskabstænkningen, så bekræftede mødet i Willingen indsigten fra Whitby, nemlig at uafhængige kirker stadig har brug for partnerskaber for eksempel med henblik på uddannelse og lederskab. Men uafhængighed indebærer også muligheden for at afvise partnerskaber, blev det fastslået. I slutdokumentet fra Willingen optræder partnerskab derfor forståeligt nok sammen med solidaritetstænkningen: Solidariteten med kirkens Herre er også solidaritet mellem kirkerne i verden. Det forbliver dog uklart, hvad denne solidaritet indebærer i praksis, det vil sige i organisatoriske og økonomiske termer.

Møderne i Whitby og Willingen satte sig dog spor i den økumeniske bevægelse i form af teologisk uddannelse – fx danskeren Erik W. Niensens arbejde i slutning af 1950'erne – såvel som indenfor den mere strategiske tænkning. Her finder vi CMS-generalsekretæren Max Warrens analyse og ideer ligeledes fra slutningen af 1950'erne, for eksempel i forordet til Kenneth Craggs *Sandals at the Mosque* (Cragg 1959). Her skriver Warren, at den nødvendige og kritiske evaluering af kristendommen i de unge kirker har ført til en forkastelse af, hvad der er 'vestligt' i kristen teologi (Cragg 1959:8). Dette sætter partnerskabstænkningen på en prøve, skriver Warren, for hvordan kommer vi i den vestlige situation ud over dominans i partnerskabet? Warren peger på teologiske processer som "transformation", "sårbarhed" og "risiko" som det, der leder til en "ny skabelse". Dette er for Warren det tydeligste tegn på, at selve partnerskabstanken har en dyb forankring i selve det kristne gudsbegreb, hvor partnerskabet mellem Gud og hans skabning, mennesket, er et af åbenbaringshistoriens omdrejningspunkter.

Integrationen af IMC i World Council of Churches (WCC) på mødet i Delhi 1961 kan fortolkes som et forsøg på at understrege den tætte forbindelse mellem mission og enhed: Enheden som forudsætning for og konsekvens af evangeliet. Partnerskabet blev i WCC virkelig sat på en prøve: Er partnerskab mulig mellem gamle kirker, med deres stolthed, arv, store økonomiske formåen og til tider tætte forhold til magthavere og koloniherrer, og unge kirker med deres uddannede medlemmer, økonomiske afmagt og afhængighedsfølelse? En ting var sikkert: Mission i fællesskab måtte betyde enden på enhver form for paternalisme mellem gamle og unge kirker.

I Mexico City mødtes det omdøbte IMC i form af Commission for World Mission and Evangelism (CWME) i 1963, hvor temaet var "mission på seks kontinenter". Med dette tema blev det fastslået, at der var et fælles ansvar for mission for alle kirker alle steder. Samtidigt kan dette tema fortolkes som en kritik af skellet mellem "unge" og "gamle" kirker, og som et argument for et dybere partnerskab mellem kirker og kirkelige organisationer. For kun et dybere partnerskab kan modvirke den paternalisme, som på dette tidspunkt stadig klæbede til den moderne protestantiske verdensmission. Det, som problematiserede disse ret beset trivielle (men langt fra banale) indsigter, var den lave grad af tillid og integration, som stadig i 1960'erne beherskede forholdet mellem de unge og de gamle kirker.

WCC-konferencen i Uppsala i 1968 blev skelsættende også for partnerskabstænkningen: *Missio Dei*-tænkningen blev her dybere integreret i partnerskabstænkningen, og i rapporten *The Church for Others* blev det fremhævet, hvordan ”partnerskab i Guds mission er et partnerskab med Gud i historien, fordi vores forståelse af Gud bevidner, at Gud udvirker sin plan midt i verden og dens processer”. Samtidigt blev det fremhævet, hvordan den historiske splittelse mellem kirkerne vanskeliggjorde et effektivt vidnesbyrd og satte mission i et paternalistisk perspektiv.

CWME mødtes igen i 1972 i Bangkok, hvor fokus primært var på forholdet mellem enhed og mission, måske affødt af spændingerne i den økumeniske bevægelse. Tænkningen omkring mission på seks kontinenter og den historiserende forståelse af frelse blev bekræftet, dvs., forståelsen af, at frelse er en historisk og derfor også samfundsmæssig begivenhed med politiske dimensioner. Videre blev det bekræftet, at alle kirker er kaldet til mission som *missio Dei*. Lokale kirker skal inddrages i beslutningsprocesser, og alle har et bidrag til partnerskabet. Alle ressourcer tilhører i sidste ende Gud, og derfor er partnerskabet en måde at gensidigt berige hinanden på. Samtidigt blev de pointer, som Max Warren fremførte i 1950’erne udfoldet: Den europæiske model for kristenheden var død, og med den alt vestligt i verdenskristendommen. Det var nu op til hver enkelt kirke og til enkeltmenigheder at finde ud af, hvordan det universelle kald til at være del af Guds mission skulle omsættes lokalt.

Dette er samtidig baggrunden for moratorium-debatten, som den kom til at udspille sig i begyndelsen af 1970’erne, og hvor nedgangen i indtægter blandt de gamle kirker og disses missionsorganisationer tegnede en dyster baggrund for diskussionen om uafhængighed og partnerskab. Positivt skulle moratoriet mellem missionsorganisationerne og de unge kirker bryde den paternalisme og ulighed, som strømmen af økonomiske midler fra nord til syd historisk havde aflejret, og som hindrede det fulde fællesskab, *koinonia*, mellem kirkerne. Målet for moratoriet var derfor ædelt nok: At redde partnerskabet mellem kirker fra ulighed, dominans og afhængighed. En af de konkrete anbefalinger var bloktilskud snarere end projektilskud fra de gamle til de unge kirker. I løbet af 1970’erne og 1980’erne voksede den økonomiske afstand mellem de gamle rige og unge fattige kirker yderligere, og diskussionerne i 1980’erne kom derfor i endnu højere grad til at handle om den økumeniske deling af ressourcer. Moratorium blev derfor ikke omsat til en organisatorisk virkelighed, og diskussionen fik først og fremmest

betydning i forhold til anerkendelsen af de unge kirkers vilje til selvstændighed og indfødt lederskab. Denne anerkendelse af de unge kirker løste naturligvis ikke de økonomiske og strukturelle problemer.

I 1974 afholdtes den første Lausanne-konference, hvor evangelikale tog afstand, fra hvad der blev anset for en politiserende teologi i den økumeniske bevægelse, især i talen om en historisk realiseret frelse med klare samfundsmæssige og politiske dimensioner. Slutdokumentet *Lausannepagten* nævner partnerskab i art. 8, hvor det siges at ”dybere partnerskab mellem kirkerne vil udvikles og Kristi kirkes universelle karakter træde tydeligere frem” (*Lausannepagten* art. 8). I en situation præget af splittelse og opgør med den politiske teologi og den økumeniske bevægelse er det interessant at bemærke, at Lausannepagten ikke anfægter tanken om ”mission på seks kontinenter” eller, at partnerskabstanken har en teologisk kvalitet. Tværtimod anerkendes den kristne missions universelle natur, og at partnerskabet mellem kirker og missionsorganisationer er en vigtig del af denne mission. Der er med andre ord allerede fra begyndelsen på den evangelikale missionsbevægelse en ægte økumenisk enighed om disse indsigter.

Hverken udtalelsen *Mission and Evangelism* fra 1982 eller 1989 konferencen i San Antonio, begge dele fra CWME, tilføjer noget væsentligt nyt til forståelsen af partnerskab. Slutrapporten fra konferencen taler ganske vist om den universelle kirke som *koinonia*, men hvad dette fællesskab betyder i praksis forbliver uklart. *Mission and Evangelism* taler om nødvendigheden af lokal mission, og advarer mod proselytisme. Advarslen mod proselytisme gentages i CWME-udtalelsen *Towards a Common Witness* fra 1997, hvor kirkerne opfordres til mission i partnerskab for at forhindre tidligere tiders proselytisme og ”manglende kærlighed”. Diskussionen om partnerskab indenfor begrebsparret mission og proselytisme – legitim og illegitim mission – ser i det hele taget ud til at være typisk for 1980’erne og 1990’erne. Grunden til dette skal måske søges i den store vækst, som karismatiske former for kristendom oplevede i disse årtier, en vækst, som er fortsat efter årtusindskiftet, og som ofte gjorde store indhug i såvel de ortodokse kirker som de unge sydlige kirkers medlemskare.

Med CWME-konferencerne i Cameroun 1991 med temaet ”Partnership in Mission – What Structures?” og i Salvador i 1996 fremhæves solidaritet, gensidighed og deling som centrale dele i de kristne kirkers mission. Fokus er ikke på de unge kirkers autonomi, men på en gentækning af missionsteologien med henblik på et

dybere partnerskab i mission. I Ghana fremhæves partnerskab i mission som et partnerskab i *missio Dei* såvel som et partnerskab mellem kirker: Snarere end blot at være et strategisk partnerskab mellem kirker og organisationer så er kirker partnerskab med hinanden i Guds mission. Det betyder, at missionens grund er deltagelse i Guds mission, men opfyldelsen af denne mission er en opgave for kirkerne i fællesskab. De konkrete anbefalinger, som rapporten giver, fokuserer på uddannelse af lægfolk til mission, øget økumenisk bevidsthed og deling af ”materielle såvel som ikke-materielle” goder mellem nordlige og sydlige partnere. I rapporten fra Salvador 1996 konkluderes det:

... WCC should invite churches, missionary institutions and local communities to practice a common discipline of mutual cooperation in mission taking into consideration the experience acquired and new models. The fundamental values of this discipline are notably mutual challenge and encouragement, the creation of arenas where self-expression is free and without circumspection and where each is heard, a sharing of one's own resources to encourage an authentic interdependence, the participation in decision-making in respect to others' priorities, the patience and consideration of the dynamic nature of relations, the opening to and ongoing search for a greater solidarity, transparency and mutual responsibility, as well as other ecumenical values affirmed in former documents (citeret i Duncan 2007:1060).

Dette fokus følges op af CWME-udtalelsen *Mission and Evangelism in Unity* fra 2000. Her fremhæves det, hvordan kirkerne i de seneste årtier i stigende grad er blevet klar over udfordringerne for mission i fællesskab. Gensidighed og tillid mellem organisationer og kirker som er en forudsætning for mission er kommet under pres. Udtalelsen anbefaler derfor, at ”samarbejde, fælles vidnesbyrd og ansvarlige partnerskaber i mission” kommer under nærmere fokus.

Opsummering om udviklingen af partnerskabstænkningen i den moderne protestantiske missionsbevægelse

Opsummerende kan det siges om partnerskabstænkningen, at den har været et vigtigt underliggende og til tider åbent omdiskuteret emne i det 20. århundredes missionstænkning. De grundlæggende indsigter har egentlig været til stede helt fra begyndelsen: Ønsket ikke blot om offer og heroisme, men venskab (Azariah), overgang fra at være fædre og velgørere til at være brødre (Mott), til indsigten i, at

partnerskab har en dyb forankring i selve det kristne Gudsbegreb (Warren), over afvisningen af paternalisme i forholdet mellem kirker og anerkendelsen af broderforholdet. Derfor er tænkningen om ”mission på seks kontinenter” og partnerskab som deltagelse i Guds sendelse, *missio Dei* blevet fundamentale i sidste del af det 20. århundrede både i den økumeniske og den evangelikale missionsbevægelse, og ved slutningen af århundredet bekræftet af ortodokse, katolske og pentekostale missionstænkere og -strateger.

Der er en tendens til, når partnerskab nævnes, at så drejer det sig om, hvordan de gamle kirker kan støtte de unge kirker i en situation præget af både afhængighed og bevægelser mod større selvstændighed (Willingen 1952; Delhi 1961). I den forbindelse er det bemærkelsesværdigt, at en forståelse af, hvad de unge kirker bidrager med til partnerskabet stort set er fraværende. Dette fører mig til at påpege de udfordringer, som dette historiske overblik efterlader os med:

Den store forskel, der er på ressourcer i gamle og unge kirker, er ikke blevet mindre i løbet af det 20. århundrede. Blandt de uløste problemer er derfor spørgsmålene om, hvordan partnerskab og magtdeling mellem unge og gamle kirker oversættes til en frugtbar organisatorisk praksis, hvor gensidighed og tillid kan trives, og hvor det kan blive klart, hvordan alle bidrager til partnerskabet. Videre er det en udfordring, hvordan tanken om ”mission på seks kontinenter” kan omsættes til, at alle kirker bliver både sendende og modtagende kirker i mission, dvs., hvordan den grundlæggende indsigt fra *missio Dei*-tænkningen – at alle kirker deltager i Guds mission – skal omsættes i en missional ekklesiologi.

Bibelske studier af partnerskabets teologi og praksis

C. Sugden fokuserer i sin artikel ”International Partnership in Mission” (Sugden 1994) på Paulus undervisning om forholdet mellem jøder og hedninger i de tidlige kristne menigheder. Paulus argumentation tyder ifølge Sugden på, at ingen kristen menighed eller kirke kan nå modenhed i kulturel isolation (Sugden 1994:290), men at ethvert skel er nedbrudt af Kristi korsdød, som skaber et nyt tværkulturelt fællesskab, *koinonia* (Ef 2,15). Netop dannelsen af disse nye inklusive fællesskaber af jøder såvel som hedninger er derfor en af evangeliets fundamentale gerninger og således kirkens højeste prioritet. Sugden fremhæver desuden, hvordan disse fællesskaber virkeligt er gode nyheder for de fattigste og socialt marginaliserede. Idealet for disse nytestamentlige partnerskaber er derfor,

siger Sugden, en åbenhed i forhold til lære fra disse fattige, hvordan partnerskab er et evangelium.

J. Nissen præsenterer i sin grundige 35-siders artikel "Unity and Diversity: Biblical Models for Partnership" (Nissen 1997) den bibelske baggrund for at tale om partnerskab. Der er, siger Nissen, både historier om partnerskab og modeller for partnerskab i de nytestamentlige skrifter. Af de forskellige begreber er koinonia det vigtigste, selv om det ikke fuldstændig svarer til vores moderne begreb om 'partnerskab'. Nissen påpeger videre, at *missio Dei*-tænkningen og partnerskabstænkningen ligger tæt op ad hinanden, og at begge hænger sammen med Guds oikoumene, hans frelsende gerning i skabelse, genløsning og genoprettelse. Disse tanker følger sig ifølge Nissen ind i den sociale tænkning om det kristne partnerskab som et fællesskab defineret af relationer med og betydninger for hinanden snarere end modsætninger og magtkampe (Nissen 1997:123).

Den første model som Nissen præsenterer er pagtstanken. I selve pagtstanken ligger ideerne om Gud som den, der deler liv, og som relaterer til privilegerede såvel som marginaliserede. Pagten er ikke hverken kontrakt eller eksklusivitet, selv om pagten hele tiden står i denne dobbelte fare. Den anden model er koinonia, som angiver deltagelse i Ånden, i Kristus, i lidelse, i evangeliet eller i økonomiske bidrag. I sakramentale termer kommer koinonia til udtryk i nadverfællesskabet. Den tredje model er Kristi legeme, hvor vægten ligger på den nye skabning, som den kristne er blevet i troen og modtagelsen af Ånden. Den nye enhed, som dette medfører, er en ny retfærdighed uden hierarki (Gal 3,28). For det fjerde – og som en fortsættelse af den anden model – så er selve nadverfællesskabet i form af agape-måltidet den stærkeste symbolisering af deltagelse og partnerskab i de nytestamentlige skrifter (1 Kor 11). Paulus argumenterer for, at den fælles modtagelse er grundlaget for fællesskabet i forbindelse med formaninger om nadveren.

Videre bruger Nissen en del plads på at udfolde baggrunden for indsamlingerne i Det Nye Testamente. Her argumenterer Nissen for, at selve det at hjælpe trængende brødre og søstre i Kristus for Paulus var en manifestation af den guddommelige nåde: Pengeindsamlingen er derfor en åndelig manifestation. Dermed viser Paulus' praksis en overgang fra en "havende" til en "givende" relation, argumenterer Nissen (Nissen 1997:134), et skifte som er nok så vigtigt, da det at give uden at forvente gengæld er en handling, som befrier den, der modtager fra

”gavens logik”, gavens krav om reciprociteten. Dermed giver Paulus en vigtig brik til en kristen forståelse af idealet for partnerskabets økonomiske situation, nemlig at give uden at ydmyge og uden at skabe afhængighed såvel som at kunne modtage i frihed uden vrede. Nissen konkluderer:

The alternative to mistrust and paternalism in the relation between rich and poor is not independence and self-sufficiency; it is interdependence. And interdependence comes with a deeper understanding of unity in Christ. Mission is inseparable from unity, and unity is far more than a question of structures... It has to do with listening, giving, and forgiving (Nissen 1997:140).

Systematiske studier af partnerskabets teologi og praksis

C. Marsh beskriver i sin artikel ”Partnership in Mission: To Send or to Share?” (Marsh 2003) opkomsten af termen ”partnerskab” i forbindelse med IMCs arbejde, især konferencen i Whitby 1947. Relationen mellem *missio Dei*-tænkningen og partnerskabstanken kommer dermed til at stå centralt for Marsh, sådan som den historiske gennemgang ovenfor også bekræftede det. Marsh refererer også til Max Warren og til CWME-konferencen i Bangkok 1973, hvor kontrasten mellem idealer og virkelighed i missionspartnerskaber kommer til at stå tydeligt frem. Marshs vigtigste bidrag er det anglikanske perspektiv og historien om fx United Society for the Propagation of the Gospels (USPG) overgang fra et traditionelt uddannende og udsendende missionselskab til et frivilligt partnerskab omkring mission i Church of England: Gennem 1980’erne indså USPG, at en ny rolle som agent for partnerskab var ved at udvikle sig i organisationen. Resultatet blev en målsætning, hvor USPG forsøgte at ”stimulate and enable Christians to active participation in God’s mission” (Marsh 2003:376). Dette førte til et organisatorisk skifte, hvor anglikanske kirker i det globale syd i højere og højere grad blev inddraget i selskabets beslutningsprocesser. Dette førte til en vis spænding i forhold til selskabets donorer, som var engelske menigheder. Med andre ord: Arbejdet for dybere partnerskab i mission førte til nedgang i indtægter. På trods af dette argumenterer Marsh for at USPGs reviderede missionstænkning med partnerskabet i fokus er tættere på missionens ideal.

I sin artikel ”New Models of Mission Relationship and Partnership” (Funkschmidt 2009) skriver K.M. Funkschmidt, at partnerskabstanken ligger dybt i selve det kristne evangelium: En i samtiden revolutionerede præmis for Paulus’ forstå-

else af sin opgave som missionær var nemlig ideen om alle menneskers lige værdi og indbyrdes forbundethed. Nutidens mest presserende spørgsmål i forhold til en kristen partnerskabstanke er derfor ifølge Funkschmidt den globale ulighed, som også influerer på forholdet mellem kirker og missionsorganisationer. Ifølge Funkschmidt er begyndelsen på løsningen af dette problem en fortsat refleksion og praksis inspireret af *koinonia*-tænkningen. Andre problemer for partnerskaberne, som Funkschmidt identificerer, er afstanden mellem missionsarbejdet og lokale menigheder, konkurrencen med økumeniske initiativer, og ”donor-modtager”-mentaliteten, som Funkschmidt ser som en konsekvens af det historiske missionsarbejde. Ifølge Funkschmidt leder dette til følgende overvejelse:

Globally it means that we must look for ways to express togetherness in the presence of immense inequality. Koinonia must not be postponed to a time when at least some degree of worldwide economic equality is achieved... As a consequence, the actions of those in the koinonia must show a serious willingness to shape present reality according to the future, as signified in the Eucharistic community. This is how the church relates to the division that goes beyond her own body, and tears apart the whole of creation. It is the church’s mission symbolically to live a reality that rests on very different fundamentals from the economic and political world order (Funkschmidt 2009:571).

I artiklen ”Beyond Partnership, Towards Networking: A Korean Reflection on Partnership in the Web of God’s Mission” (Hong-Jung 2009) diskuterer Lee Hong-Jung, hvad partnerskab som mål forudsætter. Han argumenterer for, at åbenhed og gennemsigtighed er afgørende faktorer, og ser netværket som ideal for partnerskab. Netværket er nemlig præget af egalitet, holistisk tænkning, og deling. Hong-Jung konkluderer:

Mission is all about reconstructing the web of relations, that is, the web of life, in the light of the gospel. In this sense, the networking model can be the most effective way of transforming institutionalized ecumenism into people-centered ecumenism (Hong-Jung 2009:581).

A.E. Kasambala fokuserer i ”Empowering as a Missional Concept vs. Empowerment as a Political Ideology” (Kasambala 2005) på ”empowerment” som mis-

sionsteologisk begreb. Kasambala argumenterer for, at det moratorium for mission, som lød i 1970'erne, ikke løste problemerne omkring paternalisme mellem gamle og unge kirker. Løsningen på det problem består nemlig i fokus på empowerment gennem partnerskab, som i praksis fremhæver ubetinget accept, respekt og værdighed mellem partnerne (Kasambala 2005:272). Snarere end at modvirke paternalismen med et moratorium er der ifølge Kasambala brug for fælles ansvar og partnerskab. Kasambala konkluderer:

The solution to the inequalities and economic disparities experienced by the developing world churches, does not necessarily lie in the call for a moratorium, but it is to be found in the spirit of being empowered to do something about such situations (Kasambala 2005:282).

A. Lords artikel ”Incarnational Partnership in Mission” (Lord 2006) føjer ikke væsentligt nyt til Funkschmidt, Hong-Jung, Kasambala og Marsh, og ligesom dem tager han udgangspunkt i *missio Dei*-tænkningen. Lord fremhæver kontinuiteten mellem Kristi sendelse som *kenosis*, udtømmelse og afkald, og den kristne kirkes mission. Dette kald er både individuelt og kollektivt, siger Lord, og *kenosis*-tænkningen skal forme både mission og discipelskabsforståelse for den kristne menighed (Lord 2006:117).

Casestudier af partnerskab i mission

R. D. Petrys case er Brødremenighedens mission og forholdet mellem de forskellige organisatoriske grene af Brødremenighedens internationale arbejde fra 1970'erne og frem til nutiden (Petry 1978). I 1970 vedtog Brødrekirken i Nordamerika en *Mission Plan*, som skulle binde lokale kirker sammen med distrikter og seminarier. Petry fremhæver, hvordan selve processen mod partnerskab er afgørende for dens succes: ”The Patterns in Mission plan does not start from or depend finally on report forms, but upon the nature of our call to mission and the nature of our relationship as partners in the gospel” (Petry 1978:85). I den teologiske del af sin artikel fremhæver Petry med henvisninger til E. Brunner og L. Newbigin partnerskabstænkningens start med *missio Dei*-tænkningen. I praksis tænker Petry, at partnerskab må begynde med den fælles lytten til evangeliets frigørende proklamation (Petry 1978:88), og at de helliges fællesskab er stedet hvor partnerskabet i praksis vokser (Petry 1978:89). Partnerskab er derfor et spørgsmål om og skal måles på lydighed og integritet: Lydighed fordi Gud har kaldet os til

at være partnere i mission, og integritet fordi vi kun kan være en del af denne mission i det ene Kristi legeme.

I artiklen "Stewardship, Partnership, Structure and Networking for World Mission" (Fah 2004) er uddannelsen af ledere for lokale kirker i fokus, og Y. C. Fah beskriver, hvilken rolle det internationale partnerskab har spillet for den indonesiske anglikanske kirke. Fahs overordnede pointe er, at uden et tjenende lederskab i kirkerne, så har partnerskab trange kår.

K. Dues case handler om Evangelical Lutheran Church in Tanzania (ELCT), i perioden 1973-2008 (Due 2008). Due noterer med inspiration fra missionshistorien i Indien, at den moderne protestantiske verdensmission har opbygget strukturer og kirker, som kun kan opretholdes med vestlige midler. Bevægelsen mod "tre-selv"-kirken og stedegengørelsen af teologien må videreudvikles gennem partnerskabstækningen, siger Due (Due 2008:379). Partnerskabets udfordringer bliver netop asymmetrien mellem partnerne. I sin beskrivelse af ELCT skelner Due mellem tre faser for partnerskab: Den første periode var dannelsen af ELCT ud fra otte forskellige lutherske missionsorganisationers arbejde forskellige steder i Tanzania i 1963. Her blev spørgsmålet om forholdet mellem missionsorganisationer og ELCT det første vigtige partnerskabsspørgsmål, som førte til dannelsen af Lutheran Coordination Service (LCS) i 1973. I tiden mellem 1973 og 1998 voksede de enkelte stifters utilfredshed med den nationale LCS. I 1998 blev dette forhold revideret, og gensidigheden i partnerskabet kom nu i fokus i den anden del af partnerskabets historie i ELCT. Den tredje periode begyndte i 2004, hvor ELCT's fulde selvstændighed samtidigt med at partnerskabet fortsatte, var krav fra de nordlige partnere. I ELCT-casen er partnerskabet i høj grad relevant i forhold til ressourcespørgsmålet, og det er på dette punkt, at ændringerne i 2004 spiller en rolle. I 2004 kom der nemlig øget fokus på at dele selve beslutningsprocessen, og at delingen i partnerskabet var et udtryk for relationen (den "afrikanske tænkning" om partnerskab) snarere end, at deling i partnerskabet skulle balanceres mellem de forskellige partnere (den "europæiske tænkning").

D.P. Tiessen fokuserer på partnerskaber i post-kommunistisk kontekst i "Global Interdependent Ministry Partnerships in Russian Context" (Tiessen 2005). Antallet af udenlandske missionærer eksploderede i Rusland efter 1989, hvor der var 311 udenlandske missionærer, til 1997, hvor det toppede med 5606 udenlandske missionærer. Hovedoverskrifter for en stor del af de udenlandske missionærers

arbejde var ifølge Tiessen ”cultural cluelessness” og ”imperialistic evangelism” (Tiessen 2005:117). På denne baggrund udarbejder Tiessen, hvad han kalder ”sobernost”, ”fællesskab”, i russisk kontekst og som et russisk bidrag til partnerskabets teologi og praksis, hvor hovedingredienserne er fælles bøn, fælles proklamation og fælles økonomi.

Også A-M. Kool beskriver i ”Trends and Challenges in Mission and Missiology in Post-Communist Europe” (Kool 2008), hvordan nye partnerskaber mellem kristne kirker og missionsorganisationer er vokset frem siden murens fald i 1989. Det teologiske fundament for partnerskabstækningen finder Kool i forståelsen af, at mission har at gøre med genetableringen af et afbrudt forhold: genopdagelsen og gendannelsen af vores sande identitet i Kristus. Kirkerne fik derfor en fremtrædende rolle i forsoningsprocesserne efter kommunismens fald, skriver Kool, både rituelt i form af bønner for enhed og forsoning, og i kraft af deres forhold til vesteuropæiske partnere. Den sidste form for partnerskab er specielt interessant, fordi partnerskaberne lykkedes i post-kommunistisk Europa dér, hvor partnerne havde kulturel indsigt, og hvor de lod partnerskabet forme sig efter konteksten (Kool 2008:29). Omvendt: Partnerskaberne mislykkedes dér, hvor missionærer på grund af ringe kulturel forståelse ikke samarbejdede med lokale kirker, men kun med udenlandske parakirkelige organisationer.

Opsummering om nytestamentlige, systematisk-teologiske studier og casestudier af partnerskab

De nytestamentlige studier fremhæver og forbinder *missio Dei*-tænkningen med partnerskabstækningen i den fælles tjeneste for evangeliet. Paulus’ egen praksis giver en vigtig brik til en kristen forståelse af idealet for partnerskabets økonomiske situation, nemlig at give uden at ydmyge og uden at skabe afhængighed såvel som at kunne modtage i frihed uden vrede. Dermed kan gensidigheden vokse frem. Systematisk-teologiske studier fremhæver overgangen fra den traditionelle sendende rolle, som de nordlige organisationer har haft i mission, til en deltagende rolle. Dermed bliver partnerskab essentielt for missionen, for mission kommer i praksis i høj grad til at handle om at være partnere for hinanden. En vigtig praktisk dimension af et partnerskab, der fremhæver ligeværd og universalitet, er protesten mod den globale ulighed, som ikke er blevet mindre ved overgangen til det nye årtusinde. Partnerskab kommer derfor i praksis til at handle om, hvordan ligeværd og broderskab kan udtrykkes i en verden præget af ulighed og modsætninger.

Casestudierne fremhæver en strukturel fejl ved moderne protestantiske verdensmission, nemlig tendensen til at opbygge strukturer og kirker, som kun kan oprettholdes med udefrakommende midler. Bevægelsen mod ”tre-selv” kirken og stede-gengørelsen af teologien må derfor videreudvikles gennem den konkrete partnerskabstænkning.

Bredere studier af partnerskab

Det ovenstående har udelukkende fokuseret på den historiske udvikling og studiet af partnerskabstænkningen inden for den vestlige protestantiske tradition, primært i den økumeniske missionsbevægelse. Temaet partnerskab er naturligvis også blevet studeret i den litteratur, som beskæftiger sig med udviklingsstudier, og mængden af litteratur er overvældende stor. Der er dog et par enkelte studier, som jeg gerne vil fremdrage, først og fremmest Alan Fowler fra International NGO Training and Research Centre (INTRAC), Oxford, som i sin artikel ”Partnerships: Negotiating Relationships” (Fowler 2000) har gjort et stort og godt arbejde i forhold til at systematisere tænkningen omkring partnerskab mellem organisationer. Sammen med Jørn Lemvik fra Digni (tidligere Norsk Misjons Bistandsnemnd), Oslo, som er forfatter til artiklen ”Partnership – Guidelines for a new deal” (Lemvik 2001), så giver disse to artikler en god horisont for den afsluttende kritiske diskussion af partnerskabets teologi og praksis i videreudviklingen af ”tre-selv”-kirken og stede-gengørelsen af teologien.

Fowler sætter sig selv den opgave at udvikle kriterier for at bedømme partnerskaber mellem nordlige og sydlige ngo’er, for på den måde at give organisationer et værktøj til at karakterisere og udvikle partnerskaber på en transparent måde. I modsætning til den populære definition af ethvert forhold som et partnerskab, så opstiller Fowler til at begynde med en liste med karakteristika på et partnerskab: fælles ansvar for mål, langtidforhold, tillid, respekt, integritet, troværdighed og lighed (Fowler 2000:4). Yderligere skelner Fowler mellem en relations bredde (hvilken type forhold, der er tale om), dens dybde (forholdets styrke), og forholdet mellem rettigheder og pligter (som påvirker gensidigheden mellem partnere). Fowlers fortjeneste består nu i, at han sætter disse tre ”dimensioner” i partnerskabet ind i en praktisk brugbar tabel, som sammen med en række praktiske råd kan tjene som startpunkt for evaluering og udvikling af et partnerskab (Fowler 2000:9). For Fowler giver det mulighed for at skelne mellem forskellige slags relationer i forhold til forskellige dimensioner: fra informationsudveksling (det

laveste niveau i relationen), over konsultation, fælles indflydelse på beslutning og til delt kontrol over organisationerne. Ifølge Fowler er kun det sidste et egentligt partnerskab!

I artiklen "Partnership – Guidelines for a new deal" (Lemvik 2001) stiller Lemvik det provokerende spørgsmål: "er det muligt at udvikle funktionelle partnerskaber mellem partner, der økonomiske befinder sig på forskelligt niveau?" Ofte er partnerskabet nemlig blevet bestemt gennem pengestrømmen fra nordlige til sydlige organisationer. Dette har haft den uheldige sideeffekt, at lokale organisationer har udviklet afhængighed af udefrakommende penge og uafhængighed af lokal finansiering. Det er derfor, siger Lemvik, på høje tid at se nærmere på termen partnerskab for at se, hvad der karakteriserer forholdet mellem organisationer. Lemviks karakteristik er ganske lig Fowlers (Lemvik 2001:8), og hans definition af et frugtbart partnerskab lyder som følger:

... a true partnership exhibits a full, mutual support for the identity and all aspects of the work and the well being of each organisation. It is holistic and comprehensive, with no limits – in principle – as to what the relationship would embrace. Though not common, this type of interaction can be found in natural partnerships exemplified by religious denominations, professional associations etc. (Lemvik 2001:10).

Lemvik går derefter videre til at diskutere de forudsætninger, som hver enkelt organisation må have for at kunne indgå i udviklingen af et partnerskab: en klar vision, mission, værdier og strategier; funktionelle strukturer; organisatorisk integritet, en lærende kultur, kapacitet og kompetence (Lemvik 2001:11). Der er høje krav til et effektivt og troværdigt lederskab i organisationer, der søger partnerskab, og for at et forhold skal kunne fungere, så må der være åbenhed, gennemsigtighed og troværdighed (Lemvik 2001:11). Lemvik udarbejder desuden på de sidste sider af sin artikel en kort guide for at forhandle eller udbygge et partnerskab.

Opsummerende diskussion: Partnerskab som nøgle til kristen mission

Formålet med denne afsluttende kritiske diskussion af partnerskabets teologi og praksis er en videreudvikling af de tanker, der historisk er kommet til udtryk

med begreber som ”tre-selv”-kirken og stedegengørelsen af teologien. Det, som jeg ønsker, er at føre den kritik, som disse begreber indeholder, sammen med den inklusive partnerskabstænkning, som denne artikel har opridset.

Lad mig begynde med at opridse de områder, hvor der er konsensus: Det problem, som partnerskab i missionstænkningen skal overkomme, er der bred enighed om, nemlig den ulighed, som har præget forholdet mellem gamle og unge kirker, og som kommer til udtryk i paternalisme, heteronomi og opbygningen af organisatoriske strukturer, som kræver store udefrakommende ressourcer. Også den teologiske tænkning bag partnerskabet er der stor enighed om: Partnerskab er forankret i selve det kristne Gudsbegreb og frelseshistorien, hvor folket gøres til Guds partnere i den historiske virkeliggørelse af frelsen. Derfor er tænkningen om partnerskab som deltagelse i Guds sendelse, *missio Dei* blevet grundlæggende. Kun gennem partnerskab kan den kristne mission blive til en fælles deltagelse i Guds mission.

I lyset af det ovenstående må vi nu spørge os selv, hvad selve termen ”partnerskab” betyder og skal betyde i missionstænkningen? Langt fra at gælde ethvert forhold mellem organisationer og kirker så beskriver termen partnerskab et forhold præget af dyb gensidighed, klare roller og ansvarsområder, som er åbent, gennemsigtigt, har høj grad af troværdighed, fællesskab om beslutninger og delte ressourcer. Udfordringen for vores missionsorganisationer er her klar: Vi må overveje, om de relationer, som vores organisationer har til kirkerne i syd, virkelig er partnerskaber (jf. Fowler; Lemvik), eller om vi ikke snarere skulle reservere termen for den relation, som er præget af de ovenfor nævnte karakteristika.

Næste trin er naturligvis at overveje, om de relationer, som vores organisationer har, nu også er dem, som vi ønsker at have? Eller om vi snarere ønsker at udvide, uddybe og styrke vores relationer, så at de kan kaldes egentlige partnerskaber. Hvis vi ser væk fra den bredere teologiske baggrund for partnerskabstænkningen – at partnerskaber er essentielle som udtryk for deltagelse i Guds mission – så påpeger litteraturen en række konkrete fordele ved partnerskab i mission:

Organisatorisk er det en fordel, at hver enkelt organisation gør, hvad de er bedst til, for at gavne de andre organisationer i partnerskabet. Jeg tænker her ikke kun på administrativ kapacitet, men også på lederskab inden for vigtige fælles temaer. Strategisk er partnerskabet en fordel i forhold til at nå de mål, som organisationen

har sat sig – og for kristent missionsarbejde måske den eneste mulighed? Med dette er vi tilbage ved den grundlæggende indsigt i missio Dei-tænkningen: At partnerskab er vigtigt ikke blot af strategiske eller organisatoriske grunde, men af teologiske grunde, fordi de værdier, som karakteriserer et sandt partnerskab i teologiske perspektiv, er, hvad Paulus kalder Åndens frugter og en deltagelse i Guds nåde.

Hvordan bygger vi så frugtbare partnerskaber i mission? Både casestudierne og de mere systematiske studier viser, at der ikke kun er én måde at bygge frugtbare partnerskaber på. Hver enkelt organisation bliver med andre ord nødt til at finde ud af, hvordan den kan opbygge frugtbare partnerskaber. Lemvik har givet os en tjekliste for den organisation, som vil forberede sig på partnerskab, og Fowler har leveret en manual for, hvordan selve partnerskabsprocessen kan se ud. Der er tre grundlæggende pointer: (a) partnerskaber skal udspringe af og understøtte den identitet, de værdier og den vision, som den enkelte organisation har; (b) hver enkelt organisation er nødt til selv at fastlægge principperne for de partnerskaber, de ønsker med andre organisationer; (c) der skal være en læringskultur i organisationen, som kan sikre åbenhed og ændringer, i takt med at partnerskabet udvikles, og relationen fordybes og styrkes.

Med dette står vi over for en række konkrete udfordringer i vores missionsorganisationer. For det første, så er det et fælles kendetegn for frugtbare partnerskaber, at de er processer snarere end begivenheder. Partnerskabet er med andre ord det, som finder sted i mellemrummene mellem konkrete projekter eller besøg. Partnerskabet er det, som binder de andre aktiviteter sammen, og som tilsammen bidrager til de værdier og den vision, som vores missionsorganisationer arbejder for at virkeliggøre. For det andet, så er et vigtigt biprodukt af partnerskabet som en proces, at partnerskab tvinger os som nordlige organisationer til at lede gennem tillid snarere end kontrol. En af de vigtige værdier, som vores kristne missionsvision indeholder, er jo netop det tillidsfulde partnerskab til Gud såvel som til mennesker, og det er derfor dybt naturligt, at den måde, vi opfylder vores mission på, er gennem at opbygge og virkeliggøre tillidsfulde partnerskaber mellem organisationer. For det tredje, så hjælper vores partnerskaber dermed vores nordlige organisationer med at se udad og fremad sammen med vores partnere i stedet for indad og bagud i vores missionsorganisationer. Partnerskaberne er med andre ord nødvendige, fordi de holder os fast på vores kristne missionsvision.

Hvis dette tænkes helt til ende, så indebærer det et skifte i vores måde at tænke om missionsorganisationerne på, et skifte, som i virkeligheden hænger tæt sammen med *missio Dei*-tænkningen: Der er i partnerskabstænkningen en frugtbar selvforglemmelse i koncentrationen om partnerskabet. Partnerskabet minder os om nødvendigheden af at sætte os selv på spil for vores mission snarere end for vores organisation. For som kristne missionsorganisationer er vi kaldet til at sætte os selv på spil for Guds mission – og derfor er det samtidigt ikke tilladt for os at sætte os selv på spil for vores egne organisationers skyld. Denne sidste pointe indeholder ret forstået en stor evangelisk frihed: Kun ved at træde ud af sin egen organisatoriske egoisme og ved at leve for en anden kan vi få del i Kristi frihed og Åndens enhed (Ef 4,1-5).

Litteratur

Uden forfatter

1991 "Report on Consultation on "Partnership in Mission – What Structures?". Yaoundé, Cameroon, October [CWME report].

Bosch, David

1991 *Transforming Mission*. Maryknoll: Orbis Books.

Cragg, Kenneth

1959 *Sandals at the Mosque*. London: SMC Press.

Due, Kristian

2008 "Partnership in Imbalance? Structures of Cooperation with the Evangelical Lutheran Church in Tanzania 1973-2008". *Swedish Missiological Themes*. Vol. 96, No. 4. s. 377-394.

Duncan, Graham A.

2007 "The Growth of Partnership in Mission in Global Mission History". *HTS* 63 (no.3), Pretoria, s. 1033-1065.

Fah, Yong Chen

2004 "Stewardship, Partnership, Structure and Networking for World Mission". *Transformation*. 21/1, January. S. 30-33.

Fowler, Alan

2000 "Partnerships: Negotiating Relationships". *INTRAC Occasional Papers* No. 32, downloaded marts 2012 på www.intrac.org.

- Funkschmidt, Kai Michael
2009 "New Models of Mission Relationship and Partnership". *IRM*. Vol. XCI, No. 363. S. 558-576.
- Hong-Jung, Lee
2009 "Beyond Partnership, Towards Networking". *IRM*. Vol. XCI, No. 363. S. 577-582
- Jørgensen, Jonas A.
2011 "Partnerskabets teologi og missionens praksis". I *Gå med lyset*. Århus: Mission Afrika. S. 164-176.
- Kasambala, Amon Eddie
2005 "Empowering as a Missional Concept vs. Empowerment as a Political Ideology". *Mission Studies*. Vol. 22, No. 2. S. 267-285.
- Kool, Anne-Marie
2008 "Trends and Challenges in Mission and Missiology in 'Post-Communist' Europe". *Mission Studies* 25. S. 21-36. Lausanne Covenant, <http://www.lausanne.org/en/documents/lausanne-covenant.html>, retrieved 2. July 2012.
- Lemvik, J.
2001 "Partnership – Guidelines for a new deal". Upubliceret artikel
- Lord, Andy
2006 "Incarnational Partnership in Mission: A Response to Questionable Assumptions". *JEPTA*. Vol. 26, No. 2. S. 113-119
- Marsh, Colin
2003 "Partnership in Mission: to send or to share?" *IRM*. Vol. XCII, No. 366. S. 370-381.
- Nissen, Johannes
1997 "Unity and Diversity: Biblical Models for Partnership". *Mission Studies*. Vol. XIV-1&2, 27 & 28. S. 121-146.
- Petry, R.D.
1978 "Partnership Theology". *Brethern Life and Thought*, Vol. XXIII, 1978, s. 85-92
- Pors, Kristine Kaaber
2010 *DMCDD Partnership Policy*. Frederiksberg: DMCDD.

Sugden, Christopher

1994 "International Partnership in Mission: New Testament Reflections".
Pneuma. Vol. 16, No. 2, Fall. S. 289-291

Tiessen, Douglas

2005 "Global Interdependent Ministry Partnerships in the Russian Context".
Mission Studies. Vol. 22, No. 1. S. 115-134.

Jonas Adelin Jørgensen, f. 1973, cand. theol. og PhD, er generalsekretær i Dansk Missionsråd og ekstern lektor på Afdeling for Systematisk Teologi, Det Teologiske Fakultet, Københavns Universitet, hvor han underviser i emner vedrørende dogmatik, religionsteologi, økumeni og ekklesiologi. Har bl.a. skrevet afhandlingen "Jesus Imanders and Christ Bhaktas. A Qualitative and Theological Study of Syncretism and Identity in Global Christianity" (2006).

Værdier i partnerskaber

Af Maria Haahr

Med udgangspunkt i et casestudie af Dansk Ethioper Mission og Folkekirkens Nødhjælp og deres partnere i Etiopien på hiv/aids-området undersøger forfatteren værdiers betydning for trosbaserede udviklingsorganisationers aktiviteter og partnerskaber med andre organisationer. Undersøgelsen viser, at de trosbaserede organisationers værdier påvirker alle aspekter af deres aktiviteter og partnerskaber. Trosbaserede organisationer forholder sig til værdier, religion og udvikling på vidt forskellige måder, men i alle tilfælde således, at religiøse værdier ses som en vigtig del af udviklingsarbejde.

Set fra hverdagen i en trosbaseret organisation kan vigtigheden af begreber som værdier, partnerskab og religion i udviklingsarbejde synes helt åbenlys, men ser man på den samfundsvidenskabelige forskning på udviklingsområdet, viser dette sig dog langt fra at være tilfældet (se eksempelvis Berger 2003 og Benedetti 2006). Tværtimod er partnerskaber stort set fraværende i teorier omkring trosbaserede udviklingsorganisationers arbejde, mens spørgsmålet om religion i udviklingsarbejde oftest udelukkende bliver en normativ debat omkring, hvorvidt religiøse aktører bør have en rolle i udviklingslande eller ej, mens forskning omkring, hvordan religion og religiøse aktører agerer på udviklingsområdet, er yderst begrænset.

Det er disse paradokser, som danner udgangspunkt for det kandidatspeciale om værdiers betydning for trosbaserede udviklingsorganisationers aktiviteter og partnerskaber med andre organisationer, som danner basis for denne artikel, og for den samfundsvidenskabelige kontekst, som artiklen forholder sig til. Specialet baserer sig på et casestudie af Dansk Ethioper Mission og Folkekirkens Nødhjælp og deres partnere i Etiopien på hiv/aids-området. Partnerorganisationer udgøres af tre internationale trosbaserede organisationer med kristen baggrund og syv etiopiske udviklingsorganisationer: To kristne, to tværreligiøse, to sekulære og en muslimsk.

Partnerskaber og identitet: De internationale organisationer

De internationale organisationer i undersøgelsen arbejder udelukkende gennem partnerskaber og implementerer derfor ikke selv projekter eller udfører aktiviteter i Etiopien. Samarbejdet med lokale implementerende organisationer spiller derfor en stor rolle i organisationers hverdag og i interviewene med medarbejderne.

Organisationerne omtaler alle relationerne til deres lokale samarbejdsorganisationer som partnerskaber, men der er vidt forskellige opfattelser af, hvad dette vil sige, og som følge heraf også stor forskel på, hvordan partnerskaberne påvirker organisationernes identitet. Overordnet set kan den største forskel spores mellem organisationer, der, som Dansk Ethioper Mission, har en hovedpartner og organisationer, der, som de andre internationale organisationer, indgår i partnerskaber med en lang række organisationer.

Dansk Ethioper Mission har haft et tæt partnerskab med sin etiopiske partner gennem mange år, og det er tydeligt i interviews med medarbejderne og i dokumenter fra organisationen, at man føler en stor sammenhørighed med partnerkirken. Eksempelvis taler en af medarbejderne om, at organisationen ”er ikke noget i sig selv i Etiopien”. Dette tætte forhold giver sig endvidere udslag i, at personlige relationer bliver set som en positiv og ønskværdig del af et partnerskab. Endvidere har organisationen givet hovedpartneren en de facto vetoret over indgåelsen af partnerskaber, da medarbejderne taler om, at man ikke indgår partnerskaber med andre organisationer, hvis det kan være i modstrid med hovedpartnerens ønsker. Samlet set danner der sig et billede af, at Dansk Ethioper Missions partnerskab med hovedpartneren og de relationer, som stammer herfra, er konstituerende for organisationens identitet og foregår i tæt relation til dens kristne værdier.

For de andre internationale organisationer synes det derimod at være selve det at være en organisation, der arbejder gennem partnerskaber, der spiller den konstituerende rolle for identiteten, mens de enkelte partnerorganisationer kun i meget begrænset grad har indflydelse herpå. Det skyldes, at organisationerne har en lang række partnere i Etiopien og følgelig en anden partnerskabsstrategi. Kort sagt er det eksterne værdier omkring eksempelvis at arbejde med religiøse ledere eller med udsatte grupper i samfundet, som bestemmer, hvilke organisationer der er potentielle samarbejdspartnere på et konkret projekt, og derefter disse organisationers evne til at leve op til interne værdier såsom gennemsigtighed og ansvar-

lighed, som afgør, om der bliver indgået et partnerskab eller ej. Der er ofte forskellige partnere involveret i det samme projekt, ligesom partnerskaberne med de enkelte organisationer kan være af kortere varighed. Der er stor opmærksomhed på, at partnerorganisationer ikke skal være for afhængige af enkeltpersoner, og personlige relationer til partnere bliver ofte set som en potentiel hindring for professionalismisme. Interviewene med Folkekirkens Nødhjælps medarbejdere viste et interessant eksempel på, hvordan partnerskaber opfattes og omtales forskelligt alt afhængig af, hvor medarbejderen er placeret i organisationen. Jo tættere medarbejderne er på partnerorganisationerne til hverdag, desto mere vægt lægger de på den økonomiske side af partnerskaberne. Således taler generalsekretæren og lederen af kontoret i Etiopien mest om værdier, aktiviteter og ”partners”, mens programmedarbejderne taler om økonomi og ”recipients”. Uanset placeringen i organisationen, giver alle medarbejdere dog klart udtryk for, at det at være en organisation i partnerskab er en hovedkomponent i organisationens identitet.

Partnerskaber og identitet: De etiopiske implementerende organisationer

En gennemgående tendens i interviewene er, at det at have mange internationale partnere bliver set som noget prestigefyldt. Interviewpersonerne fra de lokale etiopiske organisationer gør således meget ud af at nævne alle deres partnere og bruger dette som bevis på organisationens troværdighed og dygtighed. Samarbejdet med udenlandske partnere er med andre ord vigtigt for organisationernes identitet, da det er herigennem, at de etablerer sig som en professionel organisation.

Et andet fællestræk er, at de etiopiske organisationer ikke oplever den store forskel på samarbejdet med forskellige partnere, fordi man uden problemer kan holde fast i sine egne værdier og prioriteringer. Eksempelvis udtrykker en medarbejder fra en kristen etiopisk organisation det således: ”The partnership is almost the same. The Church has its own principle or dogma, so with DanChurchAid (Folkekirkens Nødhjælp) or what what [i betydningen andre organisationer] it is almost the same.”

Medarbejderne fra de etiopiske organisationer beskriver alle samarbejdet med deres internationale partnere som velfungerende og giver udtryk for et ønske om at fortsætte samarbejdet, hvilket overordnet set også må være forventeligt, givet

at organisationerne oplever, at de kan fastholde deres værdier overfor partnerorganisationerne og samtidig modtager vigtig økonomisk støtte. Den finansielle støtte er selvfølgelig væsentlig for organisationerne, men også teknisk støtte, anerkendelse, respekt for organisationens værdier og vilje til at indgå i en langvarig relation beskrives som vigtige elementer i partnerskaber. Flere organisationer peger endvidere på hjælp til udformning af ansøgninger og afrapportering som fordele, da disse elementer ellers er den krævende del af samarbejdet med internationale donorer.

Kan partnerskaber påvirke værdier?

Overordnet set giver de deltagende organisationer uden undtagelse indtryk af at være drevet af stærke værdier, som er gennemgående i organisationens arbejde. Et af interviewspørgsmålene drejer sig om, hvorvidt organisationerne oplever et pres for at ændre deres værdier fra partnerorganisationers side, eller om det er problemfrit at fastholde organisationens værdier. Alle interviewpersonerne svarer, at deres organisation har faste værdier, som de uden problemer kan fastholde i samarbejdet med partnere, og flere angiver, at det er disse værdier, som gør partnerne interesserede i at samarbejde med dem. Alligevel er det i interviewene muligt at finde flere eksempler på en gensidig påvirkning mellem en organisations aktiviteter og partnerskaber og dens værdier, eksempelvis omkring brugen af kondomer.

Traditionelt har der inden for de store religioner i Etiopien været modstand mod brugen af kondomer, da det forbindes med promiskuitet. Interviewpersonerne fra de kristne trosbaserede organisationer fortæller imidlertid om en begyndende ændring på dette område, som dette eksempel viser:

Interviewer: Do you talk against the use of condoms or do you just tell people to abstain?

Interview person: Before, 6 or 7 years back we were against it, because this is faith-based. Right now we are reserved. We do not promote, we are not against.

Interviewer: Do you think that will change in the future? In 10 years, do you think that will be different or not?

Interview person: I don't think so, because this is religion. It is very difficult to predict in 10 years or in 20 years this will be it. But things are becoming better and better.

Interviewpersonens svar er interessant af flere grunde. Først og fremmest viser det, hvordan der er sket en holdningsændring indenfor et område, som er "faith-based" og dermed relateret til kirkens kerneværdier, men samtidig også, hvordan interviewpersonen har svært ved at forestille sig yderligere ændringer på dette område, da det vil komme i konflikt med religionen. Sidste del af svaret, hvor interviewpersonen giver udtryk for sin personlige holdning til brug af kondomer, viser den forskel og potentielle spænding, der er både internt i kirken og mellem selve kirken og dens udviklingsorganisation.

Interviewpersonerne fra de andre etiopiske udviklingsorganisationer tilknyttet et trossamfund fortæller om en lignende udvikling blandt de religiøse ledere mod større accept af brugen af kondomer i visse tilfælde og i forlængelse heraf ændringer i organisationers aktiviteter mod større inddragelse af kondomer i forebyggelsesarbejdet.

Olson (2008) peger med baggrund i en analyse af Caritas' arbejde i Peru på kontakten til andre organisationer som en af årsagerne til værdimæssige ændringer i organisationer. Det er i sagens natur ikke muligt med sikkerhed at fastslå, hvad der har fået beslutningstagerne i de forskellige trossamfund til at ændre holdning, men der er alligevel tegn på, at samarbejdet med andre organisationer har haft betydning.

De internationale organisationer i undersøgelsen og backdonors som EU og PEP-FAR (President's Emergency Plan for AIDS Relief), som alle er partnere med de etiopiske trosbaserede udviklingsorganisationer, er således tilhængere af at inddrage brugen af kondomer i forebyggelsesstrategier. Dette afspejler sig i, at man afholder kurser og dialogmøder rettet mod at udbrede denne holdning til de lokale samarbejdspartnere. Medarbejderne herfra fortæller alle om, hvordan der fra de religiøse lederes side har været stor interesse i at deltage i disse aktiviteter, hvor fokus har været på uddannelse og holdningsændring i forhold til forebyggelse og stigma. Man kan derfor formode, at der har fundet en påvirkning sted. Dette understøttes af, at de tre etiopiske trossamfund og deres udviklingsorganisationer samarbejder med mange af de samme partnere og har oplevet en ensartet opblødning i holdningen til brug af kondomer de senere år.

Endvidere kan økonomiske argumenter spille ind, da trossamfundenes udviklingsorganisationer gav udtryk for at være meget interesserede i at fastholde rela-

tionen til deres partnere, også af finansielle grunde. Dermed er det også plausibelt, at de er mere tilbøjelig til at tilpasse deres holdninger i forhold til disse organisationer, end de ville være overfor en partner, som de ikke har økonomiske interesser i forhold til.

Samlet set gør disse forhold det nærliggende at pege på partnerskaber med andre organisationer som en medvirkende årsag til udviklingen i organisationernes holdninger på hiv/aids-området. Det understreger, at selvom der er en religiøs kerne i organisationernes værdier, kan organisationens arbejde, særligt relationen til andre organisationer, alligevel påvirke holdningen til værdimæssige spørgsmål.

Partnerskabsparadokset

Analysen af partnerskabsværdier og opfattelsen af eksisterende partnerskaber hos de medvirkende organisationer viste et interessant paradoks i forhold til organisationernes opfattelse af, hvordan deres værdier påvirker partnerskaberne. De internationale organisationer beskriver på deres side sig selv som værdidrevne organisationer, hvis værdier træder tydeligt igennem i partnerskaber med lokale partnere, mens de implementerende organisationer samtidig fremhæver, at de samarbejder med deres forskellige internationale partnere på den samme måde, fordi det er let for dem at holde fast ved deres egne værdier i samarbejdet. For at det skulle kunne lade sig gøre, vil det, sat på spidsen, kræve, at værdierne hos de internationale organisationer og de lokale implementerende etiopiske organisationer skulle være identiske.

Analysen viste klart, at dette ikke er tilfældet, hvilket rejser spørgsmål om, hvilken rolle værdier så spiller i samarbejdet. En mulighed kunne være, at man er enig om en bestemt værdi, eksempelvis ”kvinderettigheder” eller ”kristendom”, men at de enkelte organisationer definerer værdien, så den harmonerer med organisationens opfattelse.

En anden mulighed er, at organisationerne bevidst eller ubevidst fokuserer på de dele af samarbejdet, hvor deres egne værdier slår stærkest igennem, og lægger mindre vægt på de steder, hvor partnerorganisationens værdier dominerer. Uanset hvilken forklaring der er gældende, er der ingen tvivl om, at organisationerne alle anser værdier for at være et vigtigt aspekt i partnerskaberne med andre organisationer.

Sammenhængen mellem værdier, aktiviteter og partnerskaber

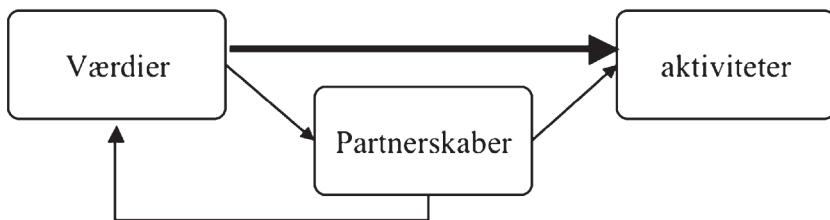
Det kan næppe komme bag på nogen, at der er en sammenhæng mellem en organisations værdier, dens partnerskaber med andre organisationer og dens aktiviteter. Analysen viste imidlertid nogle interessante forskelle i sammenhængen mellem disse elementer, når man sammenligner internationale organisationer og lokale implementerende organisationer.

Den stærkeste påvirkning sker ved, at organisationens værdier påvirker partnerskaber med lokale implementerende partnere og andre internationale organisationer, hvorefter valget af partnerorganisationer påvirker organisationens aktiviteter. Denne sammenhæng er vist med markerede pile på modellen, da den slår klart igennem hos alle de internationale organisationer i undersøgelsen. Eksempelvis viser organisationernes nedskrevne såvel som mere uformelle partnerskabsstrategier, hvordan samarbejdet med lokale partnere er af afgørende betydning for organisationerne, da det er herigennem, at de implementerer deres aktiviteter. Valget af partnerorganisationer har derefter indflydelse på, hvilke aktiviteter der bliver udført, da aktiviteterne oftest designes i et samspil mellem organisationen og den lokale partner.

Organisationernes værdier har således stor indflydelse på, hvilke partnerskaber de indgår i, men der foregår også en påvirkning den anden vej. Eksempelvis fortæller flere af medarbejderne i de internationale organisationer, at de lærer meget af deres etiopiske partnerorganisationer. Denne påvirkning er svagere end påvirkningen fra værdier til partnerskaber og derfor markeret med en almindelig pil i modellen. Det skyldes, at selvom partnerskaberne har indflydelse på værdierne, har de undersøgte organisationers værdier en fast kerne, som ikke påvirkes.

Figur 1: Værdiers indflydelse hos de internationale organisationer

Figur 2: Værdiers indflydelse hos de etiopiske implementerende organisationer

Endelig er der også en direkte sammenhæng mellem værdier og aktiviteter, da organisationerne også udfører aktiviteter, som ikke går gennem partnerskaber med lokale partnere, eksempelvis fortalervirksomhed og oplysningsaktiviteter rettet mod befolkningen i de internationale organisationers hjemlande.

Modellen illustrerer, hvordan sammenhængen mellem værdier og aktiviteter er stærkere hos de implementerende organisationer, hvilket er en naturlig følge af, at de selv udfører aktiviteter. Værdierne påvirker også partnerskaber, men på en anden måde end hos de internationale organisationer. Hvor det for disse organisationer handler om at finde partnere, som harmonerer med organisationens værdier og derfor vil implementere aktiviteter i tråd hermed, drejer det sig for de implementerende organisationer i stedet om at tiltrække partnere, som vil finansiere de aktiviteter, som organisationen ønsker at udføre på basis af dens værdier. For begge typer organisationer handler det således om at indgå partnerskaber med organisationer, som man har et værdimæssigt fællesskab med eller der som minimum vil acceptere organisationens værdier. Forskellen er, at de internationale organisationer har visioner og prioriteringer omkring hvilke aktiviteter, de gerne vil støtte, samt midler til at føre aktiviteterne ud i livet, mens de implementerende organisationer ofte har aktiviteter, som de gerne vil udføre, men mangler finansiell og eventuel teknisk støtte til at realisere dem. Det resulterer i, at sammenhængen mellem værdier, partnerskaber og aktiviteter har forskelligt udtryk hos de to typer organisationer, selvom der ingen tvivl er om, at der er tæt sammenhæng mellem elementerne hos begge typer organisationer.

Set under ét illustrerer modellerne, hvordan aktiviteterne bliver resultat af to sæt værdier: den internationale organisations og den lokale implementerende partnerorganisationens. I nogle situationer kan der endvidere være tale om et tredje sæt

værdier, da nogle af de lokale implementerende partnerorganisationer selv har lokale samarbejdspartnere, som de benytter til implementering i lokalsamfundene. Det betyder, at de internationale organisationers værdier enten skal være meget markante eller meget fleksible, hvis de skal kunne mærkes hos de mennesker, der får del i aktiviteterne. Et eksempel på en sådan værdi er værdien om, at trosbaseret er vigtigt, som er fælles for de internationale og de etiopiske organisationer, men hvor den konkrete udmøntning af, hvordan det er vigtigt, er forskellig fra organisation til organisation. Hos nogle organisationer udmønter denne holdning sig eksempelvis i et tæt samarbejde med religiøse ledere med fokus på holdningsbearbejdning, mens den hos andre giver sig udslag i et samarbejde med religiøse strukturer på det helt lokale plan. Et andet eksempel er kristendommen som værdi, hvor der er enighed om tilhørsforholdet til denne religion, men forskel på, hvordan man opfatter kristendommen og fortolker det at være en kristen organisation. Eksempelvis er der indenfor hiv/aids-området, som er i fokus er, stor forskel på, hvordan organisationerne ser sammenhængen mellem kristne værdier og brug af prævention.

Konklusion

Analysen viser, hvordan de trosbaserede organisationers værdier påvirker alle aspekter af deres aktiviteter og partnerskaber, uanset om der er tale om etiopiske eller internationale organisationer, missionselskaber eller udviklingsorganisationer. Forskellen er således ikke, om de trosbaserede værdier påvirker eller ej, men hvordan de gør det. Debatten på området er dermed forenklet, når den opstiller en dikotomi mellem trosbaserede og sekulære organisationer, da betegnelsen trosbaseret organisation dækker over en række organisationer, som forholder sig til værdier, religion og udvikling på vidt forskellige måder – dog med det vigtige fælles træk, at de alle ser religiøse værdier som en vigtig del af udviklingsarbejde.

På samme vis understreger analysen at partnerskaber er en integreret del af alle organisationernes arbejde, som i langt højere grad bør inddrages i analysen, når man fra en samfundsvidenskabelig vinkel beskæftiger sig med trosbaserede udviklingsorganisationer.

Litteratur

- Benedetti, Carlo
2006 "Islamic and Christian inspired relief NGOs: Between tactical collaboration and strategic diffidence?" *Journal of International Development*, 18, s. 849-859.
- Berger, Julia
2003 "Religious Nongovernmental Organizations: An Exploratory Analysis". *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nongovernmental Organizations*, 1:14, s. 15-39.
- Olson, Elizabeth
2008 "Common belief, contested meanings: Development and faith-based organizational culture". *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 99:4, s. 393-405.

Maria Haahr, født 1984, er cand. soc. i samfundsfag og dansk med speciale i trosbaserede udviklingsorganisationer, siden 2011 ansat som supporterkoordinator hos Mission Afrika.

Baptistkirken i Danmarks erfaringer med partnerskaber i mission

Af Morten Kofoed

BaptistKirken, der i 1928 sendte sine første missionærer til Burundi, har siden haft en lang række erfaringer med partnerskaber med kirker og kirkelige organisationer i Afrika og Asien. Med afsæt i en fælles partnerkonference i Danmark i 2005 har BaptistKirken udviklet en partnerstrategi, der følger DMR-Us principper for gode partnerskaber. BaptistKirken skelner mellem tre partnertyper: kirkepanterne, projektpartnere og strategiske partnere. Som et resultat af implementeringen af partnerskabsstrategien er BaptistKirkens engagement blevet mere fokuseret både geografisk og tematisk. BaptistKirkens erfaring er, at man til tider har været for ambitiøs i sine forventninger til partnernes kapacitet og formåen, og at forventningerne ikke altid har været helt afstemt. Samtidig er det vigtigt at bruge tid til at lytte til hinanden og at involvere begge parteres bagland i engagementerne.

Baptistkirken i Danmark¹ har de seneste cirka 10 år arbejdet målrettet med at formulere og implementere en partnerskabsstrategi, der på en og samme tid skulle favne vores historiske missionsarbejde, der daterer sig tilbage før 1928, og lægge sig op ad nutidens udviklingsmæssige fokus. Sideløbende hermed har både det omgivende samfund og det tilhørende bagland ændret sig, hvilket også løbende giver berigelser og udfordringer i spændingsfeltet mellem mission og udvikling. Når man arbejder med mission og udvikling, er en naturlig del af dette også strategien herfor – altså hvordan det daglige engagement i praksis materialiserer sig. Baptistkirken i Danmark har således en række erfaringer med partnerskaber med kirker og kirkelige organisationer de sidste mange år.

Partnerskaber med søsterkirker

Partnerskaber med kirken i Afrika har været en fast bestanddel af BaptistKirkens

arbejde, siden de første missionærer blev sendt til Burundi i 1928² og senere til nabolandet Rwanda. I begyndelsen bestod arbejdet kort fortalt i at evangelisere lokalbefolkningen, lære dem at læse og skrive samt at højne det sundhedsmæssige niveau. Der er således blevet bygget rigtig mange sundhedscentre, et enkelt hospital og mange skoler, ligesom der er uddannet sundhedspersonale, præster og evangelister og bygget kirker rundt om i de to lande. I den første tid kan man knapt tale om partnerskab, da kirkerne var styret af de danske missionærer, men med tiden fik disse kirker deres selvstændighed – i hvert fald formelt og organisatorisk set. Den økonomiske selvstændighed var det så som så med i begyndelsen, og de fleste kirker kæmper da også stadig med dette.

Vi har de senere år primært haft partnerskaber med kirkesamfund, der - så langt det er muligt - deler vores syn på teologi og menneskesyn. I praksis er der dog store forskelle på, hvordan man fx opfatter præstens rolle, synet på kvinder og menighedernes selvstændige rolle. Over tid har samarbejdet ændret sig fra at fokusere på at være (direkte) forkyndende til i højere grad at støtte op om partnerens arbejde, således at de blev i stand til at være relevant kirke i deres lokalsamfund. I den periode er også mere moderne udviklingsbegreber blevet introduceret i partnerskabet.

Strategi for International Mission

I vores strategi for den internationale mission hedder det:

BaptistKirken er en kirke i mission, baseret på et fællesskab af menigheder engagerede i mission som har valgt at gøre et stykke arbejde sammen. BaptistKirken ønsker at International Mission (IM) er en integreret del af BaptistKirkens arbejde og et udtryk for den fælles mission, der foregår i menighederne.

Vi vil arbejde på, at IM i højere grad bliver en del af menighedernes liv, og at menighedernes liv i højere grad bliver en del af IM. Vi vil primært arbejde sammen med kirkepartnere og menigheders engagementer (projektpartnere). Baggrunden for BaptistKirkens internationale mission er, at vi er fælles om det menighederne ikke selv kan løfte og ud fra tankegangen om, at de fælles aktiviteter er det, der binder os sammen.

Videre hedder det, at vi i den nuværende partnerstrategi vil fokusere geografisk på Rwanda og Burundi, men at vi vil tilpasse os de ønsker, baglandet må komme med fx i kraft af migrantmenighedernes ønsker.

Tematisk søger vi også at fokusere på at blive gode på enkelte udviklingsmæssige områder (uddannelse, mikrofinans og andre indkomstskabende aktiviteter), da fattigdomsbekæmpelse inspireret af den tidligere civilsamfundsstrategi har været overskriften på vores engagementer.

Engagement i baglandet under oprud

En ting er dog strategi, og en anden er baglandets forventninger til arbejdet. På den ene side oplever vi en stigende støtte til fælles aktiviteter og projekter, men samtidigt kan vi se, at menigheder og mennesker i stigende grad engagerer sig i egne projekter og skaber direkte kontakt til kirker, projekter og mennesker i nød uden om fællesskabet i BaptistKirken. Lokale menigheder er således på den ene eller anden måde engageret i lande som Indien, Honduras, Zambia, Papua New Guinea, Kina, Georgien og Argentina. Tilstrømningen af migranter til vore menigheder og etableringen af migrantmenigheder i Danmark betyder også en øget fokus på missions- og udviklingsarbejde i andre dele af verden end der, hvor vi som baptister traditionelt har haft vores engagementer. I dag har mere end 10% af danske baptister en baggrund fra Burma, hvilket betyder, at vi som kirkesamfund også søger at gøre noget her, om end vi har en strategi, der søger at fokusere mere geografisk og tematisk i Afrika.

I de seneste år har BaptistKirken været igennem en proces med en ny struktur og et ledelsesskift. Det har bl.a. betydet, at fokus har ændret sig, og nuværende aktiviteter og engagementer har været til debat. I første omgang betød det en opbremsning i det internationale engagement, hvor den hidtidige vækststrategi (altså flere projekter og flere ansatte) blev annulleret. Kort fortalt gik debatten på, hvad vores mission som kirkesamfund er. Skal vi udvikle os i retning af et (professionelt) missionselskab og ”udføre Danidas arbejde”, som det har været formuleret, eller skal vi fokusere på arbejdet i Danmark og kun have traditionelt missionsarbejde og det, der måtte være opbakning til fra de enkelte menigheder, og dermed drosle ned for udviklingsarbejdet og som følge deraf de langvarige partnerrelationer. Det var også et brud med den hidtidige tankegang, der gik på, at udvikling er indlejret i missionen, og at de to ting hænger uløseligt sammen.

Som kirke mener vi at have en særlig rolle også i udviklingsarbejdet via vores komparative fordele, fx at kirken når ud, hvor ingen andre gør, og at kirkens plads i samfundet gør, at der lyttes mere til den lokale præst end til professionelle udviklingsmedarbejdere. Den interne debat kunne også tolkes som oprør mod den øgede professionalisering af udviklingsarbejdet, med mindre fokus på mission til følge. Status i dag er, at vi arbejder videre efter samme principper som tidligere, men med færre projekter og aktiviteter. Usikkerheden om kursen har været medvirkende til, at engagementet og opbakningen til arbejdet har været vigende, ligesom røster i baglandet mener at ”missionen går tabt”, når alt bliver til projekter. Så en af fremtidens udfordringer i arbejdet handler om at skabe forståelse for et fornyet indhold i partnerskaberne og for, at projektarbejdsformen er et middel og ikke et mål til at fremme vores målsætninger og mission.

Ser vi på den mere kontante side af missionsarbejdet, kan vi konstatere, at i 1980 var International Missions andel af BaptistKirkens samlede budget på 55% (4 mio. kr.). Det faldt i 2000 til 25% (1,5 mio. kr.), og i 2011 var det på 65% (5 mio. kr.), men rensset for eksternt finansierede projekter lander det på ca. 54% (3,2 mio. kr.). Tolker vi lidt på det, kan vi se, at dels er aktiviteten i BaptistKirken generelt faldet, og dels er det internationale på vej tilbage til at få en større plads. Hvad tallene ikke siger noget om, er det arbejde, der endnu forestår med at få kommunikeret det gode arbejde, vi i partnerskaberne udfører ude i verden.

Principper for partnerskaber (DMR-U)

BaptistKirken ønsker at følge principper for gode partnerskaber som de af Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling (DMR-U) opstillede. DMR-U lister fem gode principper:

1. Samme værdier og vision for at række ud til de fattige og marginaliserede.
2. Langvarigt partnerskab er godt for det arbejde vi udfører sammen.
3. Gensidig læring og påskyndelse af partnerens indsats.
4. God partnerskabspraksis fordrer lige indflydelse på strategiske beslutninger. Rettigheder og pligter er entydige.
5. Ansvarlighed og åbenhed (DMCDD 2010).

Principperne kan dog ofte fremstå som gode hensigtserklæringer. Formelt set deler vi værdier og vision og har et ønske om at nå de fattigste, og vi har samar-

bejdet med partnerne/partneren i mange år. Vi tilstræber at have et ligeværdigt partnerskab, men der er altid et par torne på rosen, som er svære at undgå. Ejerskabet til principperne kan have trange kår, når partnerne oftest har ønsker om midler til driften af deres kirke og til at lave deres aktiviteter, og vi taler udvikling, kapacitetsopbygning, rettigheder, gennemsigtighed og andre gode og velmenende udviklingsbegreber. Partnerne kan for så vidt godt identificere sig med og støtte disse begreber og i princippet se nødvendigheden af dem, men samtidigt står de ofte i situationer, hvor deres bagland har helt andre mere kontante ønsker og krav til dem. Det blandet med en kulturel baggrund, der tager lidt lettere på økonomisk ansvarlighed og krav til åbenhed mv., samt tidligere tiders arbejdsformer med bloktilskud i stedet for projekter gør, at de fine ord og hensigter ofte forbliver som dette. Det kan være vanskeligt at arbejde med kapacitetsopbygning i en organisation, der egentligt ikke ønsker at blive kapacitetsopbygget, men som hellere vil have bygget en ny skole eller have et større kontor. De forskellige forventninger til partnerskabet har vist, at ejerskabet til ellers aftalte planer og projekter ikke altid har været til stede. Det giver ikke mening at skyldplacere, for partnerne arbejder hver især ud fra forskellige forudsætninger. Partnerne opererer ud fra nogle vilkår, hvor det gælder om at balancere mange gruppers interesser, der for udenforstående oftest kan se ud, som om man ønsker at dele sol og vind lige og tilgodese så mange som muligt. Vi arbejder ud fra en slags nytteværdisbe-
tragtning, der fordrer, at det, vi gør, skal vi gøre bedst muligt, det skal gavne flest muligt billigst muligt, det skal leve op til de opstillede mål og ikke mindst leve op til egne eller donorers krav om både at gøre en forskel og samtidigt være effektive.

Partnerskab mellem kirker og kirkelige organisationer er en balance. Først og fremmest at balancere de mange og ofte modsat rettede forventninger. Dernæst at balancere forståelsen af, hvad partnerskab er. Og sidst at balancere ejerskab for partnerskab og aktiviteter både ude og hjemme.

Typer af partnerskaber og udvikling af disse.

BaptistKirken opererer i vores strategi med tre partnertyper i vores arbejde.

1. **Kirkepartnere**, som vi forstår som værende en ligesindet kirke, med en teologi, værdier og struktur som vores egen, med hvem vi deler vision og målsætninger, og med hvem vi har udsendte til og et betydeligt projekt-

engagement. Pt. opfylder vores partner i Baptistkirken i Burundi dette, mens vi målrettet arbejder hen imod, at vores partner i Rwanda også kan blive dette.

2. **Projektpartnere** vil vi gennemføre konkrete og tidsbegrænsede projekter med, på baggrund af klare samarbejdsaftaler og en klar exitstrategi. Det kan være en kirke, en organisation eller institution. Ofte er det de enkelte menigheders internationale engagement, som de samarbejder med BaptistKirken om.
3. **Strategiske partnere** søger vi at opnå en strategisk målsætning med – fortrinsvis styrkelse af den lokale menighed. En strategisk partner er en specialiseret organisation med høj kapacitet. Samarbejdet er defineret i en samarbejdsaftale.

Tanken er, at hvis det ikke er muligt at styrke samarbejdet med BaptistKirkens samarbejdspartnere, og indplacere dem i en af de tre grupper, vil vi se os nødsaget til at udfase og på sigt afslutte samarbejdet. Endvidere vil det arbejde, der ikke har opbakning i menigheder eller blandt givere, også ophøre.

Grundstenen til denne partnerstrategi blev lagt på en fælles partnerkonference afholdt i Danmark i april 2005 (Spanner 2010:72ff). Det er ikke sådan, at vi dagligt minder vores partnere om, at det implicit i partnermodellen ligger, at vi kan ophøre med samarbejdet, men det er deres og vores brændstof til løbende at opbygge vores relationer og forbedre arbejdet, vi har sammen.

Som en del af partnerstrategien ansatte BaptistKirken med støtte fra DMR-U i 2006 en proceskonsulent for en treårig periode med det formål at være med til at udvikle partnerskaberne med fem partnere rundt i verden og til at forestå en struktureret kapacitetsopbygning af disse partnere. Partnerne var endog meget forskellige og befandt sig i henholdsvis Burundi, Rwanda, Ægypten, Vietnam og Nagaland i Indien. Fire af partnerne var (fattige) kirkesamfund og den femte et medieselskab, der mest gjorde det i præ-evangelisering i Mellemøsten via anvendelse af alle typer medier, inklusiv satellit-tv og internettet. De fire andre partnere – kirkerne - havde forskellige karakteristika. Partneren i Vietnam var en regional kirke med mere end 40.000 medlemmer og en patriarkalsk ledelse. I Nagaland

var baptistkirken noget så usædvanligt som en majoritetskirke med en stor opbakning og mange institutioner og aktiviteter.

I Rwanda havde vi arbejdet sammen med partneren siden 40'erne og sammen lavet projekter inden for sundhed, vand, børn, landbrug, håndværk mv. Men efter folkemordet i 1994 kørte samarbejdet for lave omdrejninger. Partneren i Burundi havde BaptistKirken det største engagement sammen med. Desværre oplevede vi sideløbende med kapacitetsopbygningsindsatsen en intern splittelse, der vanskeliggjorde arbejdet. Om denne splittelse var vår båret af meget store ambitioner for partnerskabet, eller det ville være sket alligevel, kan man kun gisne om. Men det må konstateres i bagklogskabens klare lys, at for mange projekter og for store aktiviteter kan skævvride balancen i en svag organisation i et skrøbeligt land. Om vi som kirke fra Danmark har forbrudt os med ”Do-no-harm-princippet”, er svært at sige, men vi kan konstatere, at de mange midler, der tilflød organisationen fra os og andre partnere, fjernede fokus for partnerens egentlige mission.

Hvorvidt vores partnerstrategi og kapacitetsopbygningsindsats har været en succes, er svært at sige. Men det kan konstateres, at vi nu er aktive færre steder. Partnerskabet med medieorganisationen Middle East Media er blevet afviklet, partnerskabet med menigheden i Binh Long i Vietnam er overdraget til en lokal dansk menighed, partnerskabet med Nagaland er sat på vågeblus, og partnerskabet i Rwanda gik fra et baptistsamfund til et andet. Kun partnerskabet i Burundi er forblevet intakt om end med visse udfordringer udløst af de nævnte interne stridigheder og krise hos den lokale partner. Sideløbende er nye partnerskaber med en selvstændig organisation i Burundi blevet etableret, ligesom en uafhængig organisation støttes i Rwanda. Så set over tid kan vi konstatere, at vi nu har fokuseret vores engagement både geografisk og tematisk.

Afslutning

BaptistKirkens erfaringer med partnerskaber rækker lang tid tilbage, og vi kan glæde os over meget godt arbejde og mange vellykkede aktiviteter og projekter, ligesom vi kan se tilbage over turbulens i flere af de længerevarende relationer. Årsagerne til turbulensen er flere og kan tilskrives både os som kirke i mission og vores partnere i Afrika og Asien. Det hænger både sammen med kultur, forventninger til et partnerskab og ikke mindst ejerskab til de fælles beslutninger. Erfaringen fra bl.a. Burundi fortæller os, at vi til tider har været for ambitiøse i vores

forventninger til partnernes kapacitet og formåen, og at vi i bagklogskabens lys ikke altid har haft forventningerne helt afstemt. Samtidigt har vi som kirke skulle agere i spændingsfeltet mellem udvikling og mission, tækkes sekulære donoreres krav og kirkelige givers forventninger. Ofte går vi til vores partnere med de korrekte missionale og udviklingsmæssige tilgange, men må erfare, at det er vanskeligt at kapacitetsopbygge partnere, der i bund og grund hellere vil have flere midler end at kapacitetsopbygges.

Erfaringen siger os også, at nok er det vigtigt med rammer og aftaler for samarbejdet samt en professionel tilgang til tingene, men det må ikke skygge for, at vi holder vores fælles vision og mission for øje, og at der er ejerskab for denne, ligesom vi altid må bruge tid på at lytte til hinanden og huske, at baglandet hos begge partnere skal involveres, informeres og inddrages i engagementerne, hvis vi skal bevare idéen om ligeværdige partnerskaber.

Noter

1. Når der skrives BaptistKirken, refereres der til Baptistkirken i Danmark, der tidligere hed Det danske Baptistsamfund.
2. De første danske missionærer blev udsendt gennem amerikanske og svenske missionsorganisationer i 1880'erne, og i 1928 etablerede man sin egen mission i Burundi.

Litteratur

DMCDD

2010 *DMCDD Partnership Policy.*

Spanner, Thomas

2000 "Mission og udvikling –refleksioner over BaptistKirkens praksis". I Mogens S. Mogens, red., *Diakoni og udvikling i kirke og mission.* Ny Mission nr. 13. Frederiksberg: Unitas forlag. S. 67-78.

Morten Kofoed, f. 1971, civiløkonom i afsætningsøkonomi fra Copenhagen Business School og stud. mag. i Afrikastudier ved Københavns Universitet. Har siden 2009 arbejdet som International programkoordinator i Baptistkirken i Danmark. Fra 2006 til 2009 udsendt til BaptistKirkens partnere.

Partnerskab mellem Mission Afrika og Den Lutherske Brødrekirke i Cameroun om mission i Mali

Af Thore Eklund

Siden 1997 har Mission Afrika arbejdet sammen med Den Lutherske Brødrekirke i Cameroun. Gennem samarbejde om en række opgaver og projekter i Cameroun har Mission Afrika udviklet stærke relationer til kirken. En af de største udfordringer for et ligeværdigt partnerskab er økonomien. Ligeværdigheden kan imidlertid opnås, hvis fokus flyttes fra tallene til den arbejdsindsats, som ligger bag. På basis af et visionsoverlap mellem Brødrekirken og Mission Afrika mht. at gå nordover i Afrika med evangeliet blev der i 2006 etableret et partnerskab om mission i Mali, der førte til, at er i 2008 blev sendt seks camerounske missionærfamilier til Mali. Mission Afrikas bidrag var størstedelen af økonomien samt erfaring med udsendelse af missionærer, mens Brødrekirken's vigtigste bidrag var missionærer. De to partnere er nu i gang med at etablere en egentlig Faith Based Organisation i Mali, "Mission Fraternelle Luthérienne au Mali".

Introduktion

Mission Afrika har siden 1997 arbejdet sammen med Den Lutherske Brødrekirke i Cameroun. Brødrekirken er dybt engageret i evangelisation og mission, noget som ses tydeligt i kirkens aktiviteter. Kirken har omkring 160.000 medlemmer, 5 stifter og 250 præster. Kirken kommer fra en kontekst hvor den i mange af sine aktiviteter er selvfinansierende. Brødrekirken fik sin selvstændighed i 60'erne og har frem til starten af 90'erne fungeret igennem en decentral styringsstruktur. Fra 90'erne og frem til i dag har kirken valgt at etablere et synode/hovedkontor. Dette kontor koordinerer blandt andet kontakten til de internationale partnere.

Mission Afrika har efter forespørgsel støttet Brødrekirken's arbejde med at etablere sit synode/hovedkontor. Vi har igennem denne proces i fælleskab klaret at

opbygge mange gode strukturer og udarbejdet en fælles forståelse for, hvordan blandt andet aktiviteter støttet af eksterne donorer/partnere skal implementeres gennem Brødrekirken. Foruden denne opgave støtter Mission Afrika Brødrekirken i evangelisation, uddannelse af kirkens personel, udviklingsprojekter, nødhjælp, udvekslingsprogram og støtte til drift af synodehovedkontoret.

Erfaringer/samarbejde

Mission Afrika har gennem støtte af disse aktiviteter haft muligheden for at skabe stærke relationer til kirken og dens medarbejdere på synodekontoret. Relationer, som til tider udfordrer os på ejerskab og tilhørighed til de opgaver, som støttes fra Mission Afrika. Er det deres aktiviteter – eller er det vores (i fællesskab) aktiviteter? Hvordan forstår vi tilhørigheden til de aktiviteter, som afvikles med midler fra os? Er det forkert af os at involvere os dybt sammen med vores partner? Vover vi at involvere os så dybt, at vi automatisk fra begge hold siger, ”os og vores aktivitet”, når aktiviteten skal implementeres? Tør vores partner sige fra, når vi bliver for styrende? Tør vi at sige fra, når partneren ikke følger op på sine forpligtelser? Arbejder vi ud fra en ligeværdig platform, når aktiviteter, som støttes fra begge hold, skal implementeres?

Mange gange kan det være behageligt at sende pengene af sted til sin partner, lave en note i kalenderen 6 måneder frem i tiden og skrive: husk at bede om en narrativ rapport. Eller vi kan havne i den anden grøft og være meget krævende, detaljestyrende og dominerende på en måde, hvor vores partner bøjer sig og ikke tør sige os imod - penge er som sagt magt. Ligeværdigt partnerskab er et udtryk, vi benytter os flittigt af til at beskrive den relation og den måde vi ønsker at omgås vores partnere. Klarer vi at leve op til, at vi samarbejder på et jævnbyrdigt plan? Ligeværdighed i denne situation burde kendetegnes ved, at begge parter har lige stor indflydelse, engagement, vilje, åbenhed, tålmodighed, kærlighed etc. til den aktivitet, som skal implementeres.

Relationer

Relationer er for mig en hjørnesten i det partnerskab, vi har til Brødrekirken. Der skal investeres både tid og midler i at styrke disse relationer, sådan at partnerskabet har en platform, det kan hvile på. En platform, hvor tillid, tid, ærlighed, bøn, empati, etc. bliver naturlige ingredienser, som skaber engagement og styrke til at løse opgaver i fællesskab. Når ledende personer i Brødrekirken bliver spurgt om at

udtrykke i prioriteret rækkefølge, hvad der er det vigtigste i et partnerskab, bliver relationer nævnt først. Hvordan plejer vi relationerne til vores partnere i dag? Vi har færre, få eller ingen missionærer til stede hos vores partnere.

Når vi fra vores administration kommer på besøg, er det med en effektivitet og en tidsramme, som ikke prioriterer tid til at investere i relationer. Vi stiller stadig højere krav til dokumentation og projektbeskrivelser – vi bliver mere og mere projektorienteret. Bureaukrati – politikker – strategier – formularer – ansøgnings-skemaer – budgetter etc., som tvinger både os og vores partner til at tilbringe en stor del af vores arbejdstid foran vores computere og producere i et højt tempo elektroniske relationer i form af filer, projektbeskrivelser, rapporter etc. Vi kan sagtens bygge relationer online – men vi skal også have tid til at være offline med vores partnere – sparke støv i projektområderne – tid til at kigge hinanden i øjnene – møde vores partner halvvejs på den kulturelle hjemmebane, de definerer, og hvor de bygger deres relationer.

Økonomi

Økonomiske midler associeres i mange tilfælde med magt, kontrol, mistilid, korrupsion etc. Det er en yderst vigtig ingrediens, men samtidig en ingrediens, som ved manglende opmærksomhed i et partnerskab kan modarbejde ligeværdigheden og engagementet til videreudvikling af partnerskabet. Det kan skabe diskussion og få blodet til at stige nogle grader, når der skal kigges på brugen af de tilsendte midler, og det viser sig, at midlerne ikke helt er blevet benyttet som planlagt. Det er vigtig i et partnerskab at have en struktur og gennemsigtighed for at slippe for disse situationer, som skaber mistilid og desillusion, og som igen svækker det ligeværdige partnerskab.

Gælder ligeværdigheden i partnerskabet på det økonomiske område? Er dette noget, vi kan forvente os af en kirke, som er sat til at virke i en helt anden kontekst, med nogle helt andre rammer og økonomiske tilgange end os, i dette tilfælde Danmark? Kan vi tillade os at kræve økonomisk lighed eller sigte efter økonomisk lighed, når vi sammen med vores partnere skal implementere en fælles aktivitet?

Det burde kunne lade sig gøre at opnå ligeværdighed på det økonomiske område. Hvis vi er villige til at flytte fokus fra tallene, budgetterne og regnskaberne. Formår vi at se udover disse vanlige parametre og i stedet forsøge at bedømme ligeværdigheden på den arbejdsindsats, som ligger bag indsamlingen af de økonomi-

ske midler. Der hvor vi bruger bil – bruger vores partner måske cykel til at komme rundt til sine møder. I gennemsnit samler vi 4.000 kr. ind per møde – vores partner indsamler 105 kr. per møde. Præmisserne for at indsamle det samme beløb med den samme indsatsstyrke er i de fleste tilfælde ikke de samme. Men hvis vi derimod gennem gode relationer og tæt kontakt kan se ligeværdigheden i den indsats og den vilje, der ligger bag de indsamlede midler til en fælles aktivitet, kan vi opnå ligeværdighed mht. den indsats, som benyttes til at skaffe midler til afvikling af fælles aktiviteter.

Visioner

Brødrekirken har som nævnt tidligere et meget stort engagement og vilje til at gå med evangeliet ud af Cameroun og dele det gode budskab med andre afrikanske brødre og søstre, som ikke har mulighed for at høre om, hvordan Jesus Kristus kan forandre deres liv. En anden del af denne vision var allerede defineret – evangeliet skulle bringes nordover i Afrika. De svage kirker lige syd for Sahara skulle hjælpes.

Da vi flere gange var blevet præsenteret for Brødrekirkens vision med at gå nordover i Afrika med evangeliet, var der fra vores side ingen tvivl: Vi havde på dette tidspunkt selv den samme vision om at bringe evangeliet nordover i Afrika – et klart visionsoverlap. Dette lugtede af, at vi sammen med Brødrekirken skulle spille på en helt ny udebane, hvor ingen af os havde spillet før. Igennem de erfaringer, vi havde fra Cameroun, vidste vi dog, at vi kunne fungere som et hold.

Sammen til Mali?

Med erfaringer fra et frugtbart partnerskab i Cameroun – gode relationer, visionsoverlap, en kirke, som med eller uden vores hjælp ville sende missionærer ud af Cameroun - startede forberedelserne til at sende camerounske missionærer til Mali i 2006. Mission Afrika havde på dette tidspunkt nogle erfaringer med at støtte ”syd-syd”-missionærer i et missionsprojekt i samarbejde med andre vestlige missionsorganisationer i det nordlige Mali. I dette missionsprojekt var der på forhånd veldefinerede opgaver, hvor ”syd-syd”-missionærerne skulle styrke implementeringen af en allerede defineret vision og strategi. Men at være med til at sende ”afrikanske missionærer” fra Brødrekirken til at bistå to minoritetskirker i Mali blev et nyt kapitel i vores engagement i Afrika. Her var der ingen defineret strategi, som viste, hvordan der skulle tages fat.

Der blev tidlig i samarbejdet udarbejdet en grundplatform for, hvordan opgaverne skulle fordeles i dette nye samarbejde. Mission Afrikas kompetenceområde og bidrag til projektet blev økonomi og erfaring fra opfølgning af missionærer i et andet land og en anden kultur. Personale og erfaringer med at være en levende afrikansk kirke blev Brødrekirkens kompetenceområde og bidrag til projektet.

Brødrekirken organiserede sig og oprettede en ny afdeling for ydre mission med sin egen ansvarlige leder. Det blev hurtigt klart for Brødrekirken, at de havde få eller ingen erfaringer med ydre mission. Derfor blev det aftalt, at Mission Afrika skulle have en meget tæt kontakt til og samarbejde med Brødrekirkens leder for den nyoprettede ydre missionsafdeling. Igennem denne tætte kontakt skulle der opbygges en kompetence hos Brødrekirken. Desuden skulle denne afdeling også kunne kommunikere og sikre, at Brødrekirkens medlemmer fik ejerskab og støttede sine udsendte missionærer i Mali.

Efter to fælles forundersøgelser, som blandt andet ledte frem til, hvilke minoritetskirker der skulle samarbejdes med i Mali, blev de seks første missionærfamilier udsendt fra Cameroun i starten af 2008. Efter et tre måneders uddannelsesforløb og et års sprogforløb i Mali fik de seks familier hurtig forståelse for den maliske kontekst og sprog. En midtvejsevaluering viser, at missionærerne med deres erfaringer fra Cameroun er blevet værdifulde medarbejdere i de to minoritetskirker, de er sat til at tjene. Der er klare indikationer på, at de er vigtige brikker i udvikling af disse to minoritetskirker. Disse to minoritetskirker er unge, de fleste kirkemedlemmer er førstegenérationskristne. Det at have missionærer fra en afrikansk kirke, som snart har 90 års erfaring, er til stor hjælp. Et andet område er at kapacitetsopbygge de lokale kirkeledere, vandre sammen med dem og hjælpe med teologiske refleksioner og anden viden, som et vital for at etablere en levende kirke.

Sammen i Mali

En af de seks missionærer var udpeget før sin udsendelse fra Cameroun til at varetage det administrative ansvar for de seks familier i Mali. Der blev hurtigt lejet et lille kontor i Mali, etableret en god økonomistyring og en god kommunikation ud af Mali. Der blev afholdt fælles og enkeltvise opfølgingsbesøg til Mali af henholdsvis ydre missions-lederne i Brødrekirken og Mission Afrika.

I 2010 startede arbejdet på at etablere en legal struktur for de seks missionærfa-

milier fra Cameroun. Overvejelser og drøftelser pegede hurtig mod at etablere en FBO (Faith Based Organisation) - Mission Fraternelle Luthérienne au Mali – MFLM, hvor Brødrekirken og Mission Afrika er stiftende parter. Vedtægter, stiftende generalforsamling, ansøgning til de maliske myndigheder blev etableret og godkendt både i Brødrekirken i Cameroun og Mission Afrika i Danmark. Nu venter vi på den formelle godkendelse fra myndighederne i Mali til at operere som en FBO i Mali i fællesskab med Brødrekirken fra Cameroun.

Vi ser frem til sammen med Brødrekirken i Cameroun at tage fat på næste kapitel i Mali for MFLM. Erfaringer fra samarbejdet viser, at ligeværdigheden i dette projekt kendetegnes ved at begge parter har lige stor indflydelse, engagement, vilje, åbenhed, tålmodighed, kærlighed etc. til det arbejde, som skal implementeres. Økonomien i rene tal er ikke ligeværdig - Brødrekirken sørger for 15 % af lønnen for de seks familier, men indsatsen for at indsamle denne sum penge er stor.

Mission Afrika sidder nu som medansvarlig sammen med Brødrekirken i Cameroun for det kommende arbejde i MFLM i Mali. Vi har et lige stort mandat og lige indflydelse på at løse de opgaver, som venter. Der er ikke længere tvivl om ejerskabet – vi er sammen – det er vores fælles projekt, som skal hjælpe kirken i Mali. Vi har rykket grænserne og udfordret os selv og vores partner med et ligeværdigt samarbejde i Mali.

Thore Eklund, f.1966 i Norge, tidligere missionær for Norsk Santalmisjon i Mali. Ansat i Mission Afrika som Partnerkoordinator for Cameroun, Mali og Centralafrika.

Partnerskabets *semper reformanda*: Partnerskabet lever af fælles visioner og mål mod nye horisonter

Af Birger Nygaard

Areopagos har i snart 10 år arbejdet med selvstændiggørelse af arbejdet i Hong Kong. Processens første fase er lykkedes. Men afslutningen af selvstændiggørelsesprocessen er begyndelsen på en ny partnerskabsrelation, som stiller nye krav til partnerskabets vision og funktion. Hvis relationerne skal bevares fremover sker det bedst ved ny, fælles missionsindsats, hvor begge partnerses gaver og evner bringes i spil i nye pionerogaver. Mission kan kun leve af at være i mission.

I Areopagos vil vi gerne tænke på os selv som værende fremme i skoene. Men omkring selvstændiggørelse af vores gamle missionspartner i Hong Kong har vi været på hælene og vel et af de sidste missionsselskaber, der har trukket sig tilbage fra daglig drift og overgivet tøjlerne til lokale ledere. Der er en række historiske grunde hertil. Men sagen er, at vi netop nu står ved den foreløbige afslutning af en 10 år lang proces, der har ført til, at Buddhistmissionens markante center Tao Fong Shan i Hong Kong nu er overgivet til lokalt ejerskab og ledelse, fundet i det lokalt registrerede ”Tao Fong Shan foundation”.

Det begyndte lidt efter årtusindskiftet. I 80’erne og 90’erne havde vi kæmpet for, at Tao Fong Shan ikke skulle blive genstand for lokale kampe mellem kirker og i kirkeråd i Hong Kong. Stedet repræsenterede en betydelig formue og dermed en mulig skueplads for ukristelige magtkampe. Klimaet for at finde en god lokal løsning var ikke godt. Og året 1997 med Hong Kongs indlemmelse i Kina kastede en lang skygge af usikkerhed ind over fremtiden. I årene omkring årtusindskiftet blev der foretaget betydelige investeringer i udvikling af både arbejde, lokale ledere og campus. I 2003 kunne vi gøre status: Arbejdet på Tao Fong Shan kørte godt! Der var dygtige, lokale ledere til at forestå arbejdet. Der var en god foran-

kring i de lokale lutherske kirker. Skulle arbejdet udvikles yderligere, måtte det være med rod i lokale kræfter og ressourcer, idet Areopagos-fondets kapital ikke rakte til at betale for yderligere aktivitet i Hong Kong og Kina.

Med alt på plads omkring daglig drift kunne man måske forvente, at der med formel overdragelse blot ville være tale om nogle hurtige formaliteter. Men der er nu næsten gået 10 år, siden processen begyndte. Der har ikke været alvorlige ”set-backs” i processen, som gennem årene har haft en jævn fremdrift. Hvad gik den lange tid da med? Mange, mange overvejelser og samtaler om egen identitet, partnerens identitet, fælles vision, fremtidige relationer – foruden de mange praktiske juridisk-økonomiske spørgsmål. I det følgende fokuseres der alene på generelle overvejelser omkring partnerskabet i lyset af sådan selvstændiggørelse.

Hvem er vi egentlig, når børnene flytter hjemmefra?

Det er en kendt sag, at mange missionsselskaber nok har nydt gæstfriheden under de fremmede himmelstrøg vel rigeligt længe, efter at børnene er blevet store. Vi har opført os som overansvarlige forældre, det bestemt ikke mener, at børnene er i stand til at klare sig selv endnu. Nogle gange har det naturligvis været berettiget. Men ligeså ofte har det været udtryk for, at vi som forældre ikke har kunnet håndtere den virkelighed, at børn bliver store og ønsker at udvikle sig selvstændigt. Vi ved jo, hvad der er bedst for dem, og hvilke værdier vi ønsker efterlevet. Og endnu værre: Vi ved ikke rigtig, hvad vi skal gøre af os selv som forældre, hvis vi ikke længere har til opgave at tage os af børnene.

I Areopagos har dette været et ikke uvæsentligt element, idet vores organisatoriske identitet i så høj grad har været knyttet til Tao Fong Shan. Vi kan sagtens finde andre ting at tage os til og bruge pengene på efter Tao Fong Shan. Men i hvilken grad er det på bekostning af vores sjæl - det, der gør Areopagos til Areopagos, og ikke en hel masse andet. Der er derfor et element af sorg i en sådan selvstændiggørelsesproces. Både partnerrelationer og egen identitet påvirkes stærkt heraf. For missionens gamle venner og støtter er dette voldsomt at gennemleve. For nye venner, som ikke har ejerskab i og kærlighed til denne historiske tradition, kan det jo derimod ikke gå for hurtigt at komme ud af forpligtigelsen.

Hvor bevæger børnene sig hen?

Når jeg bruger forældre-børn sproget, er det ikke udtryk for paternalisme. Men

det var faktisk det sprog, som vore Hong Kong-partnere brugte og ønskede at fastholde. Dette kan tages som udtryk for gammel kinesisk respekt for tradition og familieskab. Men også som den yngres usikkerhed, i det øjeblik ansvaret overgår fra forældrene. Det er en naturlig proces at opnå myndighedsalder og hermed selv bestemme. Men det betyder ikke, at relationen til forældre skal afbrydes.

De mange år er – foruden alt det praktiske, juridiske, økonomiske - gået med at tale værdier og se fremtiden sammen. Det var ikke tilstrækkeligt blot at nedskrive kolde facts i en overdragelsesaftale. Men der måtte spises mange middage omkring de runde kinesiske borde for på denne måde at bestyrke hinanden i familieskabet, partnerskabet, åndsfællesskabet. Det drejer sig både om bestyrelser, ledere og medarbejdere. Meget vigtigt har det været, at Knud Jørgensen, efter sin fratreden som direktør fra Areopagos, havde mulighed for at bosætte sig i Hong Kong en rum tid. Det gav den ro omkring den kritiske fase i processen, som er vanskelig at opnå, når man flyver ind på korte besøg.

De lokale ledere vægtlagde, at arbejdet skulle videreføres som hidtil. Ikke vilde, nye programmer eller radikale ændringer, men stort set samme organisering og samme aktiviteter. Hermed var lagt op til kontinuitet og konsolidering af de gode takter i virksomheden. Hvad mere kunne vi som den gamle mission ønske os? Men det afholdt os imidlertid ikke fra overvejelser, om de nu også ville ”gøre det på den rigtige måde”. Her tænkte vi ikke mindst på dialog-dimensionen i arbejdet, hvor vi i generationer har prøvet at modellere dialogarbejde på den måde, som nu engang er vores tilgang. Men de fleste kinesiske kristne synes fremdeles, at dette er dem fremmed. Et koncept, som de ikke synes er særlig brugbart i den situation, de står i som kirke og kristen minoritet, hvis fortsatte eksistens afhænger af en evangeliserende tilgang og livsstil. At de så synes, at de som minoritet står i utallige dialogsituationer som hverdagens almindelige vilkår, har vi måske for lidt blik for.

Vores bekymring for, at arbejdet ud fra Tao Fong Shan kan miste sin særlige karakter kan være reel nok. Men i en sådan selvstændiggørelsesfase kan vi ikke gøre meget ud over det, som traditionen hele tiden har lagt op til og dermed ligger i arbejdets gener. Vore kinesiske partnere vil således arbejde med stor respekt for Areopagos’ dialogtradition. Men de må nødvendigvis gøre det på den måde, der giver mening for dem, og som kan opnå lokalt ejerskab, når frelsen ikke længere kommer fra Skandinavien! Det kan godt komme til at se meget anderle-

des ud. Men jeg tror, at vi - som de kritiske forældre, vi er – over tid vil se, at vore kinesiske partnere har udviklet traditionen med stor visdom og en indsigt, som vi aldrig som udefra kommende ville kunne gøre.

Hvor bevæger partnerskabet sig hen?

Et meget væsentligst element i det, at selvstændiggørelsen nu er en realitet, er det forhold, at begge parter udtrykte stort ønske om, at vi fremdeles ønsker at relatere til hinanden. Og der er lavet aftaler og ordninger, som gør, at vi ikke let kan glemme hinanden. Her er vi så – anno 2012. Tao Fong Shan er blevet selvstændiggjort. ”Vort arbejde” er nu blevet til et ligeværdigt partnerskab. Vi kan og skal ikke styre med penge og beslutninger. Men vi ønsker fortsat relation. Hvordan? Det kan her være nærliggende at stirre sig blind på hinanden: At søge at få gode følelser omkring det, at vi trods økonomisk og beslutningsmæssig uafhængighed stadig er i familie med hinanden. Venskabelige besøg til Hong Kong, hvor vi fortsætter de relationer, vi altid har haft. Men al historie viser, at dette kun vil være ved for en tid. Virkeligheden har det med på ubehagelig vis at trænge sig på: Behøver jeg at sige mere end ”prioritering af begrænsede ressourcer”. Både i Hong Kong og Skandinavien vil vi have behov for at se nøje på pengene. Det er klart, at den nye ledelse i Hong Kong må prioritere de begrænsede ressourcer til det, der er allervigtigst for deres dagligdag. Her kræver det meget høj grad af idealisme at holde fast i mere luftige ideer om fortsat at have gode relationer til deres skandinaviske partner – som i øvrigt også er i fuld gang med at prioritere begrænsede ressourcer til det, man her synes allervigtigst.

Det går forholdsvis godt, så længe persongalleriet er uændret. Men hvad sker der, efterhånden som både bestyrelse og medarbejdere udskiftes både her og der? Nye kommer ind, som ikke har været en del af den lange tradition. Mange af dem vil have vanskeligt ved at videreføre fortællingen og forklare, hvorfor vi fortsat skal relatere. Vi kan hurtigt ende med kun at se hinanden til de store familiefødselsdage eller begravelserne.

Hvad er derfor fremtiden for et partnerskab, der ikke er styret af magt og penge? Jeg ser kun én mulighed: At fælles historie og grundvision fører til nyt, fælles engagement i mission. Et missionspartnerskab, der ikke er i mission, er en selvmodsigelse, der efter naturens lov vil gå i forrådnelse. Og det lugter ikke godt! Men partnernes selvstændighed er et godt grundlag for at erobre nye verdener

sammen. Biskop David Zac fra Uganda har i et tidligere nummer af Ny Mission påpeget vigtigheden af, at vi begynder at danne multilaterale teams, som sammen påbegynder ny pionérmision. Hvor vi bringer hver vore gaver i spil, hvor fokus ikke er på hinanden, men på den verden, vi begge er sendt til. Mulighederne er utallige.

Så hvad kan vi forestille os? Et Kina, der brager frem og ligger åbent foran os? Med masser af muligheder for nyt arbejde, der involverer Areopagos og Tao Fong Shan i fælles samvirke inde i Kina. Kinesiske præster, der kommer på fordybelsesophold i Hong Kong, sponsoreret af venner i Danmark og Norge. Kinesiske studerende, der er på studieophold i København og her møder både Areopagos-folk og kirke (20-30 kinesere er således blevet døbt i den kinesiske menighed i København det sidste år). Relationer til kinesiske universiteter og præsteskoler med udveksling af professorer og fælles indsats fra henholdsvis Hong Kong og Skandinavien. Kun fantasien sætter grænserne.

Maj 2012 var skelsættende for partnerskabet mellem Areopagos og Tao Fong Shan: For første gang kom en gruppe på 16 Hong Kong-kinesere på venskabsbesøg til Danmark. Envejstrafikken af skandinaviske grupper, der rejser til Hong Kong blev endelig brudt! Det var en meget fin oplevelse. Vi modtog en gruppe kinesere af højeste karat. Det var en oplevelse af, at vi ikke har en hel masse, vi skal lære dem. Men at de på mange måder er mere oppegående end os. En gruppe, der ikke var styret af mindreværdskomplekser, men hvor den ligeværdige samtale var det mest naturlige af alt. Et besøg, hvor frøcorn blev sået i sind og tanker hos en gruppe mennesker, der er vant til at sætte i gang og være i mission. Det fremtidige partnerskab har store muligheder for sig, hvor sådanne relationer omsættes i visionær fælles handling. Det er mission på globale vilkår, hvor det slet ikke er givet, at hovedmissionen er i Kina. Det kunne ligeså vel være i Copenhagen City. Velkommen til en forunderlig ny verden med ligeværdige partnere i fælles mission!

Birger Nygaard, f. 1959. Cand. theol., MA i interkulturelle studier, arbejder for Folkekirkens Mission i Folkekirkens mellemkirkelige Råd. Han har været generalsekretær for Dansk Missionsråd fra 1994-2000 og herefter generalsekretær i International Association for Mission Studies fra 2000-2004. Ansat i Areopagos som landsleder m.v. 2000-2012.

Partnerskab i krise – hvad kan konsekvensen blive?

Af Mogens Kjær

Det meste af Danmissions samarbejde med partnerne fungerer godt og er til stor glæde, men i denne artikel tager forfatteren fat på kriserne i partnerskabet. Pga. nogle svindelsager udviklede Danmission i 2010 en "Politik over for problematiske partnerskaber". Heri skelnes der mellem følgeskab og partnerskab. Det er muligt at have følgeskab forstået som fællesskab med en kirke, også hvis der ikke længere er et partnerskab, som her forstås som et arbejdsfællesskab. Partnerskab forudsætter gennemsigtighed og en åben og fri samtale om samarbejdet. Et partnerskabsprojekt kan videreføres på trods af korrupsionsproblemer hos partneren, hvis projekterne og tilskuddene indkapsles, men på langt sigt er det ikke holdbart at isolere et projektarbejde fra partnerskabet. Danmission ønsker at følges med deres partnere også i vanskelige perioder, men problemerne kan blive så alvorlige, at det bliver nødvendigt at afbryde et projekt- eller programsamarbejde.

At være partnere, medarbejdere og medvandrere på tværs af kulturer kan være inspirerende og fantastisk. Det kan også være besværligt, måske en prøvelse. Før vi tager fat på prøvelserne, de sørgelige historier og konsekvenserne, skal det understreges, at det meste af samarbejdet fungerer rigtig godt, og det er vi glade for, og at det er sjældent, at vi bliver snydt. Måske skulle jeg tilføje: Så vidt vi ved. Men nu til prøvelserne, som jeg skal nævne nogle forskellige eksempler på fra de seneste år.

Radioarbejde i Indien

Gennem ret mange år støttede Danmission radioarbejde i Indien. Det er godt at bruge massemedier for at få en stor spredningseffekt. Udsendelserne var på et lokalt sprog, og der blev ikke sendt særlig meget af andre på det sprog, så det var i sig selv attraktivt. Ud over programmer om kristendommen og kristen forkyn-

delse blev der også sendt kulturelle og oplysende udsendelser. Rapporteringen var tilsyneladende god, der var altid lytterreaktioner, og især nogle som et missions-selskab er særlig glad for, fra folk, der ønskede at vide mere om kristendommen. Ideen var da at sende evangelister ud til sådanne landsbyer, hvor der var positive tilbagemeldinger, og søge at bygge en ny menighed op.

De sidste år var vi nu ikke helt trygge ved dette stykke samarbejde og besluttede at underkaste det en nærmere undersøgelse. Den viste, chokerende nok, at der ikke var nogen, der lyttede til radioen. Det var der flere grunde til. Signalet kom ude fra Det Indiske Ocean og havde ikke kunnet opfanges de senere år. Dertil kom, at folk ikke længere havde radioer, som kunne opfange signaler på kort- og mellembølge, de var gået over til FM. Men radiostudiet blev trofast ved med at producere udsendelser og fik dem sendt fra den fjerntliggende sender, men der var bare ingen, der hørte dem. Og folkene på radiostudiet vidste det godt.

Man kan sige, at projektet havde fået en drejning. Fra at dreje sig om brug af massekommunikation med kristne programmer, oplysning og kultur var det blevet et arbejdsløshedsprojekt. Der var naturligvis en del ansatte på studiet, og det ville være en katastrofe for dem at miste deres arbejde, som de jo også udførte hver eneste dag. Det var der ikke noget at klage på. Og de var også noget uforstående over, at vi pludselig smækkede pengekassen i. Vi havde jo penge nok og burde tænke på de stakkels mennesker, der nu mistede deres arbejde. Men vi følte os godt taget ved næsen og fandt, at tilliden var brudt.

Fra kvindernes lomme til biskoppens lomme

Det næste eksempel er fra Madagaskar, hvor vi opdagede, at en synodepræsident, hvilket svarer til en biskop, havde misbrugt nogle penge, der ellers skulle have givet fattige kvinder nogle bedre muligheder i livet. Vi søgte at få ham til at betale pengene tilbage, men det ville han ikke. Så gjorde vi noget fuldstændig uhørt i Madagaskar: Han blev meldt til politiet, og der blev indledt en retssag. Mod en biskop! Og i Madagaskar, hvor der i kirken og befolkningen er en meget stærk opfattelse af, at missionsorganisationen er forælder, og de er børnene. Og man har da aldrig hørt om, at en forælder anlægger retssag mod sit barn. Men det gjorde vi og prøvede gennem mange år at få ham dømt. Det lykkedes aldrig. Han havde mægtige venner, bl.a. den daværende præsident, der holdt hånden over ham. Der var heller ikke den store vilje i stiftet til at få ryddet op, så konsekven-

sen blev, at vi afbrød samarbejdet med synoden. Vi fik dog det ud af det, at han ikke blev genvalgt som synodepræsident. Det skal dog også understreges, at kirkens nationale ledelse bakkede sagsanlægget op.

Var manden skyldig?

Det sidste eksempel er fra Tanzania, hvor nogle projektpenge enten blev misbrugt eller dirigeret et andet sted hen end aftalt. Revisionen afslørede, at noget var galt. Projektlederen blev meldt til antikorrupsionsmyndighederne, og der kører en endeløs retssag mod ham. Vi er faktisk heller ikke overbevist om, at han er den skyldige. Han er i hvert fald ikke blevet dømt. Hvis projektlederen ikke er den skyldige, er der andre i kirken, der er det, eller også er pengene blevet brugt et andet sted i kirken, og måske til et godt formål, hvem ved? Vi krævede pengene tilbagebetalt og kølede samarbejdet ned, indtil de blev betalt tilbage, hvilket de også blev. Vi samarbejder nu fuldt ud igen, men den uoplyste sag ligger alligevel og nager, og den uafklarede retssag er en belastning for samarbejdet.

Den lille svindel

Vi skal ikke være så naive, at vi tror, vi opdager alt, men vi har en større chance for at opdage større snyderier. De små er meget sværere. Når man taler med missionærer, får man af og til flere historier at høre om lokale misbrug hos kirkens folk. Det drejer sig for det meste om kirkens egne penge, mens der er større respekt over for brugen af de penge, der kommer udefra, pga. stærke krav til revision. Der, hvor der er lokale misbrug af kirkens egne penge, kan der være en vis forståelse for den stille korrupsion, som de sagde i Nigeria: ”Den, der sætter sig til bords, spiser da.” Ellers får det mange steder som konsekvens, at de almindelige medlemmer af kirken mister tilliden til deres ledere, og det går ud over offerviljen.

Der bør hos os være en vis forståelse for, at det er nærliggende at tage af kassen, hvis man lever i en gennemkorrump kultur, hvor alle gør det. Der skal også være en forståelse for, at fristelsen er langt større hos fattige mennesker, der har brug for penge for at kunne uddanne deres børn f.eks., end den er hos os, som lever i et af de mindst korrupte lande i verden, og hvor de fleste ikke mangler noget. Selv om vi kan forstå grundene til, at midler misbruges, betyder det ikke, at vi accepterer det. Vi VIL ikke snydes, for det nedbryder tilliden. Og mener også, at det er helt uacceptabelt, når folk stikker kirkens egne penge i egen lomme, fordi

det nedbryder engagementet og tilliden til kirkens arbejde. Og så skal det endnu engang understreges, at fokus i denne artikel er på det svære i partnerskabet og ikke på alle glæderne. Langt, langt det meste af vores partnersamarbejde er noget, vi er glade for.

Politik for anstrengte partnerskaber

Pga. nogle svindelsager udviklede Danmission i 2010 en ”Politik over for problematiske partnerskaber”, som jeg skal referere til i det følgende.

Om følgeskab og partnerskab

Det er frugtbart at skelne mellem følgeskab og partnerskab. Det er muligt at have følgeskab med en kirke, som man derved fortsat er i fællesskab med, uden at de to parter er i et arbejdsfællesskab. Med partnerskab menes i denne politik arbejdsfællesskab, hvilket betyder, at parterne arbejder sammen om noget fælles. I følgeskabet er vi lige og søskende, i partnerskabet kommer vi med hver vores krav, forventninger og behov. Det er mere forretning.

Følgeskab har sin dybeste virkelighed i den nytestamentlige beskrivelse af kirken som Kristi legeme, ifølge hvilken vi som hans søskende er hinandens lemmer og derfor henvist til og forpligtet på hinanden (Rom 12; 1 Kor 12).

Følgeskab betyder konkret, at vi følges med en partner, også når partneren er i krise, og at vi stiller vore resurser i form af samtaler, penge og konsulentbistand til rådighed for at overvinde krisen i samarbejdet. Det gøres i respekt for partnerens ret til at tage egne beslutninger om egne forhold, og i respekt for, hvad vi betragter som ret adfærd i følgeskabet. Det gøres i videst muligt omfang i åbent og koordineret samarbejde med partneren og dennes kirkelige ledelse og med andre partnere. Det er væsentligt at styrke de beslutningstagende organer hos og omkring partneren i at tage ansvar, og at styrke de kræfter, der arbejder for at overvinde krisen, så tilliden genoprettes, og vi igen kan arbejde sammen i partnerskab.

Gennemsigtighed

Vi tror, at det er en hjælp til partneren at fremholde behovet for gennemsigtighed og for en fri, åben samtale om samarbejdet i en tillidsfuld atmosfære. Samtale med og personlige relationer til ledende personer hos samarbejdspartneren vil

være en væsentlig arbejdsmetode, hvis partnere skal finde hinanden. Samtale er ofte vigtigere end skriftlig kommunikation og bør supplere de officielle møder, der kan have et konfronterende og mere fastlåst præg.

Der ligger magt hos os i kraft af de beslutninger, vi har mulighed for og skal tage for at leve op til vores ansvar for at forvalte økonomisk støtte forsvarligt. Derfor er vores tydelige vilje til følgeskab og nærvær væsentlig, samtidig med at vi må fastholde, at der er krav til et partnerskab, som partneren skal leve op til. Man kan i den forbindelse skelne mellem anerkendelse og vedkendelse. Vi anerkender ikke misbrug og tillidsbrug hos en partner, forstået på den måde, at vi accepterer det og finder det i orden. Men vi kan stadig vedkende os partneren, dvs. sige og stå ved, at vi stadig er i følgeskab, også på trods af det, der er sket, eller krisen, vi er i. Følgeskab med langvarige partnere afbrydes ikke sådan lige. Danmission har f.eks. haft følgeskab og partnerskab med en kirke i Sydindien siden 1864. Når der kommer kurrer på tråden i sådan et fællesskab, og det gør der, er det ikke sådan ligetil at afbryde, for vi er vokset sammen, og utallige mennesker både i Indien og Danmark kender hinanden og er blevet venner. Vi har brug for hinanden. Hvis der kommer svære tider i sådan et partnerskab, følges vi stadig ad i håb om bedre tider.

Når håbet opgives

Ser det helt håbløst ud, kan en afbrydelse af det officielle fællesskab komme på tale. En krise hos en partner og i et partnerskab er resursekrævende også for missionsorganisationen, og derfor har missionen behov for løbende at vurdere sin rolle, omfanget og arten af sit konkrete bidrag. I den forbindelse er der grænser for, hvor mange ressourcer missionsorganisationen kan sætte ind, og hvis smertegrænsen nås, må det føre til opgivelse af partnerskabet og måske også i sidste ende til ophævelse af følgeskabet.

Muligheden for isolation af det fælles arbejde

Når der er problemer med en kirkelig partner, er det en option at isolere og indkapsle projekterne og tilskuddene. Det betyder, at man drager omsorg for, at tilskud og projekter administreres, monitoreres og rapporteres, så kravene opfyldes, og det sikres, at der ikke sker misbrug af midlerne, selv om den pågældende kirkelige partner i sin øvrige forvaltning af midler er korrumpet.

Følges dette synspunkt, ville missionspartneren kunne fortsætte et projektarbejde, selv om kirkeledelsen er korruperet. Motiveringen kunne være, at der var lokale opgaver og samfund, man ikke ville svinge, og hvorfor ramme de gode folk, der har orden i deres arbejde?

Det er dog uholdbart i længden at tro, at man kan isolere projektarbejde fra partnerskabet. For en missionsorganisation er ikke bare optaget af at få en række projekter og enkeltindsatser til at køre, men partnerskabet er helt centralt.

1. Partneren er ikke bare et redskab til implementering af udviklingsarbejde og andet arbejde. Et partnerskab er et arbejdsfællesskab og dette fællesskab kan ikke være helt og tillidsfyldt, hvis der er dele af partnerens aktiviteter, man må tage afstand fra.
2. Vi vil desuden ikke bare arbejde sammen med vore partnere, vi ønsker også, hvor der er behov for det, at styrke deres kapacitet. Det vil være udfordrende og problematisk at styrke en korrump partners kapacitet, som formodentlig ikke er indstillet på en forandring af forholdene.
3. Udviklingsarbejde kan ikke forankres i en korrump kirke eller organisation og samtidig være et godt vidnesbyrd om den kristne tro. Det betyder noget, hvem partneren er. Projekter kan ikke isoleres fra kirken og dens vidnesbyrd. Vi ønsker at skabe transformerende udvikling. Det gode udviklingsarbejde vil blive tolket eller farvet af partnerens troværdighed.
4. Danmission kan ikke holde til at samarbejde med og støtte korrupte partnere. Vi skal værne om vores troværdighed, ikke alene i partnerens område, men også i det danske netværk, hvor dårlige historier skader vort omdømme og dermed arbejdet.
5. Arbejdes der fortsat sammen med korrupte partnere, vil det give dem medvind. De bruger den udenlandske støtte til at blive blåstemplet.
6. Der er risiko for, at kritisabel forvaltning af midler i en kirkeledelse spred sig til arbejdsgrene og projektadministration, som vi ellers prøver at indkapsle.
7. Gensidighed og brobygning er vigtig. Vi har brug for troværdige partnere der kan hjælpe os i vores situation i Danmark.

Konklusioner

Danmission kan ikke fortsætte et samarbejde med en korruperet kirkeledelse.

Danmission ønsker at samarbejde med kirker og organisationer, som vi kan have et helhjertet samarbejde med, som vi kan stole på, og som gennem arbejdet, forankret i menigheder og lokale samfund, vil aflægge et troværdigt vidnesbyrd om den kristne tro. Det er nødvendigt at vi har de samme visioner for og værdier i samarbejdet. Et partnerskab er et gensidigt forpligtende samarbejde med fælles mål. Partnerskabet trives og udvikles bedst, hvis der er ligeværdighed og tillid i partnerskabet. Det er derfor afgørende nødvendigt, at der opbygges gode relationer mellem missionsorganisationen og kirkepartneren. Opbygning af tillidsskabende relationer tager tid og kræver nærvær, sikkert mere tid, end vi giver dem nu. Der kommer kun gode resultater af arbejdet, hvor der er tillid og respekt og lokalt ejerskab til arbejdet. Det vil normalt være de lokale, der bedst ved, hvad der skal gøres, og hvordan det skal gøres. Som det siges i Indien: ”Et træ fra Danmark gror ikke her.” I det gode partnerskab lærer man af hinanden ud fra den overbevisning, at vi bliver bedre sammen.

En missionsorganisation må kræve god forvaltning af samarbejdspartnerens samlede arbejde. Vi kan ikke stole på, at projekter, som vi prøver at isolere, kan holdes fri for misbrug og pression.

Er der udfordringer i partnerskabet, bør missionsorganisationen gøre alt, hvad der står i vores magt, for at løse problemerne. Partneren besøges stadig, og samtalen holdes i gang. Vi forlader ikke vore partnere, men følges med dem også i vanskelige perioder. Relationen holdes, så længe det af begge parter opleves meningsfyldt. Endelig skal det siges, at en missionsorganisation ikke vil lade det nødvendige arbejde hindre af problematiske partnere. Hvis et projekt/programssamarbejde ophører, vil det være naturligt at indgå i samarbejde med en ny partner i landet/området, hvis der fortsat er nødvendige opgaver, missionsorganisationen har ønske om at være med til at løse.

Mogens Kjær, cand. theol. 1973, sognepræst i Herning 1974-78, missionær i Nigeria 1978-85, missionssekretær i DMS 1985-89, sognepræst i Søborgmagle 1989-2001, koordinerende missionssekretær i Danmission 2001-02, missionssekretær for Sydindien 2004-07, generalsekretær i Danmission fra 2002.

How Can the Church in the South Contribute to the Church in the North?

By Hwa Yung

The author points to four areas where the church in the South can contribute to the church in the North. Christians in the South can help Christians in the North to recover the supernatural dimension of their worldview, so that they can minister to people who are under spiritual bondage and so that they can incorporate the gifts of the spirit and the miraculous in their faith. They can help them to overcome their western guilt complex that threatens to paralyse the church. The author states that “the very sense of guilt in the western conscience, over genuine past failures, actually demonstrates the moral power of the Christian message in making western civilisation more humane”. Furthermore, the church in the South can help the Church in the North towards a fresh recovery of confidence in the gospel, reminding it that the gospel is the power of God for the redemption of individuals and the transformation of societies. Finally, the church in the South may challenge the liberal Christianity in the North to uphold the church’s traditional beliefs, including its stand concerning homosexuality. The big question is whether the church in North will treat the church in the South as adults worthy of respect and equals in the Kingdom.

The title of this essay would have been a non-question had it been asked as recent as the middle of the 20th century. The churches in the South were by and large still under western tutelage. The big fear in Africa then was that the end of the colonial era would lead to Islam sweeping across the whole continent. The struggling Chinese church was just entering the darkest hour of its modern history. In South Asia, Christians were a tiny, and often despised, minority in the midst of hundreds of millions of Hindus and Muslims. Yet in just 60 years, there has been a massive change, with close to two-thirds of the global church now living the South.

Even today, the title of this essay still appears as presumptuous to many for a variety of reasons. First, the theological centres of power are largely found in the North, with multitudes of students from the South still treading there on pilgrimage for their PhDs. Although excellent seminaries are now found in the South, in terms of faculty, financial and library resources, and drawing power, they are no match for the western institutions. Churches in the South have now overtaken churches in the North in numbers of cross-cultural missionaries sent out. But those from Africa, Asia and Latin America are still largely ministering in the South. Although migrant churches from the South are revitalising churches in Europe and North America, there are still relatively few who have gone there purposefully as missionaries to the North. Moreover, to be truly effective in the North, such missionaries would require a sense of self-confidence not often found among Christians in the South, because by and large we are still domesticated by the North's theological and ecclesiastical agendas.

Thirdly, in terms of finance, the South still lag far behind the North, although this has begun to change with the rapid rise of various economies in East Asia, India and parts of Latin America. Finally, although character transformation and spiritual growth are universal problems, in many parts of the South the issues are particularly acute. Many leaders are first or second-generation Christians, without the benefit of coming from families and churches with long years of spiritual formation and generations of being soaked in the Christian moral tradition, as is the case with the best of western Christianity. Thus, leaders of genuine Christian character are not always easily found in the South.

Given these drawbacks, is there anything that the Church of the South can contribute to the North? I believe there is. In this brief essay I will like to highlight four areas, beginning each with a personal encounter.

Recovering the Supernatural Dimension

The first is that I believe Christians from the South can help Christians in the North recover the supernatural dimension in their worldview. In August 2000, I participated in the consultation, "Deliver Us from Evil", convened by the Lausanne Movement's Theology and Strategy Working Group in Nairobi, Kenya (Moreau et al. 2002). The focus was on dealing with the demonic in Christian ministry and mission. Some thirty people were gathered from all over the globe,

with about half each from the North and South. But as the discussions proceeded, the one comment that was repeatedly made by the Northern participants was “I never knew these things until I began working in the South!”

In his book, *The Next Christendom*, Philip Jenkins commented:

The churches that have made most dramatic progress in the global South ... retain a very strong supernatural orientation... They preach messages that, to a Westerner, appear simplistically charismatic, visionary, and apocalyptic. In this thought-world, prophecy is an everyday reality, while faith-healing, exorcism, and dream-visions are all basic components of religious sensibility (Jenkins 2002:7f).

I doubt he would have been taken seriously had he written this a generation ago.

But, increasingly it is now recognized that much of the western mind has been domesticated by modernity, with its roots in Enlightenment thought. The autonomous rationalism initiated by Descartes and a narrow empiricism pioneered by Hume have so emasculated the modern worldview that what is left is merely a mechanistic universe. The resultant denial of the supernatural crippled much of theology, leading to at least two serious consequences.

First, most present-day systematic and pastoral theologies from the North fail to address the demonic, whether at the personal or cosmic level. Many scholars simply deny or explain away the whole subject and numerous pertinent biblical passages. Paul’s references to “principalities and powers” are reduced to mere sociological structures; sin and evil are discussed without reference to the demonic. Such theologies sit well with modernity, but provide little or no help for evangelists and pastors ministering to people who are demonized or under spiritual bondages of various kinds.

The other consequence is that western Christianity often fails to fit the “signs and wonders” of the Holy Spirit, commonly found in Pentecostal and many indigenous non-western churches, properly into its theological framework. Until recently classical Pentecostalism in the West, which can be traced back to Edward Irving, *Azusa Street* (1906), and others, has tended to be treated as some form of aberrant religion. Similar attitudes were taken towards the various versions of indigenous Christianity in the South that took seriously the New Testament tea-

ching on spiritual gifts and the miraculous. But today, with Pentecostalism and the charismatic movement becoming increasingly accepted in the North, and most of the dynamic Southern churches taking the miraculous seriously, it increasingly looked as if, by New Testament standards, the real aberration is “mainline” Northern Christianity!

The Western Guilt Complex

The second personal encounter took place just a few months before the first, at an international conference in South Africa. At the conference, one of the plenary speakers went on and on about the evils of globalisation and how the church must do what it can to counter its destructive influence. Now everyone knows that globalisation has its downside. But no one can gainsay the positive influences it can and does have. Coming from East Asia, I can say with confidence and gratitude that without globalisation, countries such as mine would probably be still mired in large-scale poverty. Moreover, here we were sitting in South Africa at a most exciting time in its history, as the nation had only a few years ago emerged peacefully from the ravages of the apartheid era, a process aided greatly by pressure from the global community. So I leaned over to a fellow participant from North America and whispered: “I really don’t understand this guy. We would not even be sitting here at this conference had it not been for the pressures of globalisation on apartheid!” My friend whispered back, almost apologetically, “You are right. But I cannot say it—you can!”

That hit me like a bombshell. Here was a white North American male theologian of international stature who was feeling that it would be quite inappropriate for him to articulate something that many sitting there in the hall knew to be true! Was it all because the speaker was a Latin American? I deeply respect this colleague for his sensitivity in wanting to do what is appropriate in that situation. But it still troubled me greatly. Does this fear of being culturally insensitive and politically incorrect spring from a western guilt complex that is paralysing the churches from the North and holding back Christians there from articulating the truths of the gospel? Have the pressures of militant secularism in various forms in western societies today, with its rejection of all absolutes except relativism and tolerance, both often interpreted in an absolute sense, led to a loss of nerve and confidence even among orthodox Christians who subscribe to Christianity as it has always been classically understood?

This is no place to discuss the western guilt complex in any detail. But two things at least need to be said. First, careful examination of some of the reasons behind this phenomenon will show that they have often been overstated, if not downright erroneous. Second, it is undeniable that church and western civilisation have made some serious mistakes in the past. But so have every other major civilisation and world power in history. We therefore need to ask why is it that such a complex developed in the west and nowhere else. I have argued elsewhere that what seemed to have been completely overlooked is that it is precisely because of its Christian history, which has caused western culture to develop such a guilt complex. But then this would mean that the very sense of guilt in the western conscience, over genuine past failures, actually demonstrates the moral power of the Christian message in making western civilisation more humane, pointing thereby to its enduring validity in human life! If that is true, then the western guilt complex, properly understood, is a profound call to a humble confidence in the power of the gospel to transform individuals and cultures (Hwa 2007)!

Recovery of Confidence in the Gospel

This brings me to the third personal encounter that also took place around the same time, which showed up the above issue in sharp relief. I was spending a few months in 2000 in a certain institution in Britain during my sabbatical. On the evening when I first arrived at the hostel where I would be staying, I met a dignified Chinese lady in the kitchen. A full professor from a Chinese university in a highly specialised field of IT, she was doing some advanced research at one of Britain's leading universities. Here was a person who epitomises the future of China. On finding out that I teach theology, she said immediately: "You people must come to China and preach the gospel!" Now, we had barely been chatting for five minutes. Startled by her statement, I blurted out, "Are you a Christian?" I was even more amazed when she said, "No!" So I asked her why she said what she did. I will never forget her reply: "China needs God. If China does not know God, there is no hope for her future!"

Perhaps I should not have been surprised. Many Christian leaders and intellectuals in newly emergent nations indeed see Christianity as the foundation upon which to build a future for their countries. They do not see answers anywhere else. This is particularly true with so-called "cultural Christians" in China. They

may or may not be Christians personally. But they are attracted to Christianity because they believe that it is Christian values that have the power to rejuvenate their culture and nation, even as China seeks to establish itself as an advanced and prosperous nation, as well as being moral and responsible, in the modern world.

But they are not the only ones. As far back as 1950s, against the background of revolutionary and nationalistic ferment in Asia, the Indian ecumenical leader, M. M. Thomas, and sometime President of the WCC Central Committee, asserted that the gospel of Christ is “the foundation of a true secular humanism” (Thomas 1978:29) by which we can build a better world for all humanity. He urged Christians not to fight shy of humanist ideologies and movements such as socialism, rationalism and democracy, but rather to enter into dialogue with these and renaissance religious movements. In this way, we then can present “the Gospel of Christ as the power which can redeem them from their ‘most terrible perversions’ and re-establish them in such a way that they do not betray, but realize, their true human ends” (Thomas 1978:37). One does not have to agree fully with Thomas to see his point.

What are many thoughtful intellectuals and leaders in the emergent nations seeking? When newer nations today look at the west, what they desire most are the prosperity and the freedoms. They long to see their countries becoming modern democracies and advanced economies, with human rights properly enshrined in their national constitutions and legal framework, plus minimal corruption. They are not so foolish as to buy into the secularist theory that suggests that this unique and finely balanced combination of democracy, political stability with checks and balances in government, civil society, human rights undergirded by a strong and just legal system, and an advanced economy with minimal corruption will eventually emerge willy-nilly with modernisation. They have looked at the grand 20th century Enlightenment experiment called Marxism, perhaps the most secular of ideologies, and found it utterly wanting for it has produced neither the prosperity nor the freedoms they seek.

These intellectuals have done their own homework and come to similar conclusions as those espoused by scholars such as the late legal scholar Harold Berman, the sociologist Rodney Stark, and many others, that the moral values, legal principles and psychological basis upon which the best of the modern western civili-

sation is built could only have come from its Christian history! This thesis, incidentally, was restated again recently by the British Prime Minister David Cameron, at the commemoration of the 400th Anniversary of the King James Bible last year. In his speech, he argued that “when every human being is of equal and infinite importance, created in the very image of God...we get the irrepressible foundation for equality and human rights...a foundation that has seen the Bible at the forefront of the emergence of democracy.” Among other things, he also asserted that “the Bible provides a defining influence on the formation of the first welfare state...so (that) today faith based groups are at the heart of modern social action”, spawning in Britain alone 30,000 faith based charities! (Cameron 2011). If this is true, then it is no wonder that this Chinese professor, though not a Christian, sees the gospel as the hope of China!

Many from the Church in the South are therefore utterly surprised by the reluctance and, indeed sometimes, even refusal of the peoples and churches of the North to acknowledge the role of the Bible and Christianity in the public life! Secularist leaders living in a post-Christian Europe seem bent on denying that Christianity made any significant contribution to the well-being of European society. Thus with respect to recent discussions on the European Union Constitution, George Weigel asks, ‘Why did so many of Europe’s political leaders insist that the new constitution for Europe include a deliberate act of historical amnesia, in which a millennium and a half of Christianity’s contributions to European understanding of human rights and democracy were deliberately ignored—indeed denied?’ (Weigel 2005:20). Similarly, the liberal wing of the church appears to be suffocated by a western guilt complex that denies the integrity of Christian mission and a concomitant religious pluralism that refuses to acknowledge any uniqueness and distinctiveness in the Christian faith.

Could it be that the Church in the South has a major role to play in helping the Church in the North towards a fresh recovery of confidence in the gospel of Christ that it is indeed the power of God for the redemption of individuals and the transformation of societies and nations? Could it be that Christians in North can learn something from those in the South that, like the Apostle Paul, they too can confidently affirm that they are “not ashamed of the gospel, for it is the power of God for salvation to everyone who believes” (Rom 1:16)?

Back to Basics:

A Challenge to Liberal Christianity & the Gay Issue

Let me fast forward to the fourth and final encounter. Recently I was at a major conference of one of the largest denominations in North America. It is a church of some 12.1 million, of which 7.68 million are in the US and the rest in Europe, Africa and Asia. Over the years, there have been major and minor losses respectively in the US and Europe, and corresponding gains mainly in Africa. From 1968 to 2009, the changes in membership numbers are as follows (Facts and Trends 2012:38f):

US	(-)	3,117,592
Europe	(-)	58,379
Asia	(+)	89,266
Africa	(+)	4,074,486

Unfortunately, as in all the mainline denominations, there has been a long ongoing painful and divisive battle since 1972 within this church, to overturn the denomination's long-standing opposition to affirming that homosexuality is compatible with the Bible's teaching. This time round, the conference once again voted to uphold the church's traditional stand, with a 61% majority. From all evidences available, it appears that the gay caucus would have won hands down had the Africans been taken out of the equation. This was the same pattern in 1998 Lambeth Conference where the Anglican bishops from the South voted overwhelmingly to support the church's traditional stand. As it is, those who lost the vote this time felt that gays have been victimised for their sexual orientation and their rights trampled upon once again.

I do not wish to minimise the problem of the sea-change that is taking place in western societies on the gay issue. Many feel rejected, condemned, excluded, shut-out and victimised. They believe that the affirmation of their gay sexual orientation is a basic human right. And increasingly in the western societies, governments are approving legislation for gay rights and gay marriage. Furthermore, both the gay Christians and those who support them believe sincerely that this is merely a matter of different interpretations of the Bible, in the same way in which views on polygamy, slavery and the role of women have changed with time. Surely this is a complex matter. For these and other reasons, I cannot speak for those Christians

from the North who are opposed to homosexuality as being compatible with biblical teaching. But allow me to speak as a Christian from the South.

By and large, churches in the South are opposed to the gay agenda. The general response of many more liberal Christians in the North is that those who are opposed are fundamentalist (implying lack of intellectual sophistication or ability), unloving (as opposed to the Great Commandment), and exclusive (as opposed to a church without walls). Sitting in the conference hall over the few days when the issue was boiling, both on the surface and beneath, I kept musing and reflecting over this painful division. Apart from various other thoughts and feelings that swept through me, I could not help feeling that the Church in the South must be rather befuddled by the Church of the North. It is not just about the gay issue, but about the overall tenor of liberal Christianity in the North.

Did not western missionaries first come in the last couple of hundred years to tell us that Jesus is the Way to God? Now representatives from the same churches are telling us that actually most if not all ways are essentially the same! Did not missionaries from the North tell us that Jesus is the Truth, and that the bible will teach us more of God's truths? But now representatives of the same churches are telling us that, under the impact of the Enlightenment, modernity and post-modernity inform us that truth is rather fluid and ultimately, especially in religion and ethics, nothing seems final! Did not missionaries of the past tell us that Jesus is the Life, and that those who follow him must live the lifestyle that he taught and modelled for us? Was that not the reason why some 45 page boys of the king of Buganda, in present day Uganda, were martyred – some dismembered, some beheaded, and many roasted over fire – because they were told that the homosexual practices of the king was against God's law? But now representatives from the same churches are telling us that those martyrdoms were all a tragic mistake because we read the bible wrongly! Did the missionaries not also tell us that life is precious and did they not save many unwanted babies, especially girls, from untimely death or a life of sexual slavery and the like? Now some representatives from the same churches are telling us that Pro-choice defines the way of love, and therefore unborn babies are not quite the same as unwanted babies! Earlier the missionaries told us that we were heathens to whom the gospel of Christ brings light. Now it seems that we are told that we are still in darkness until we embrace the light of modernity and post-modernity!

Frankly and respectfully, allow me to say this in all honesty to some of my Christian friends from the North – I am confused! Either we embrace Christ and the plain teaching of the bible, or we might as well just give up and go back to our old religions! After all, there does not seem to be much difference between our old religions and your modern and post-modern versions of Christianity.

Will the Church in the North Learn from the Church in the South?

So we come to the end of this essay. We began with the question: “How Can the Church in the South Contribute to the Church in the North?” Ultimately I sense a real difficulty in answering this question. You see, the problem is that often the Church in the South finds itself not being taken seriously by the Church in the North. As the preceding paragraphs suggest, the Church in the North often still believes and acts as if it has the right to set the agenda for the Church in the South, despite all its protestations that it wants to treat those from the South with respect as equals. After all, as already noted earlier, the centres of institutional, theological and ecclesiastical power, as well as the financial clout are still largely found in the North. Christians in the South often find themselves treated as adolescents who must be taught and trained and directed in the right way. Of course, political correctness would never allow it to be stated so crudely. But what is said and what happens in reality are often, as we find in life, two quite different things.

So we come back to the question this essay seeks to answer: ‘How Can the Church in the South Contribute to the Church in the North?’ Well, I do believe humbly that the Church in the South can make some meaningful contributions to the North. But whether the Church in the North will learn anything will depend entirely on how its members treat Christians from the South—as adults worthy of their respect and equals in the Kingdom, or as adolescents who are still under the tutelage of the North!

Meanwhile, what is certain is that the churches in the South will continue to grow numerically, mature spiritually, strengthen morally and deepen intellectually through the coming years. And by the grace of God, they will eventually take their rightful and equal place within the holy catholic church and the communion of saints.

Literature

Cameron, David

2011 "Prime Minister's King James Bible Speech: Commemorating the Version's 400th anniversary", The Official Site of the British Prime Minister's Office (Friday 16 December 2011); <http://www.number10.gov.uk/news/king-james-bible>, accessed 20 Dec 2011.

"Facts and Trends"

2012 *Circuit Rider*. Vol. 36: 2 (Feb-Apr 2012).

Hwa, Yung

2007 "The Integrity of Mission in the light of the gospel: Bearing the Witness of the Spirit". *Mission Studies*, Vol. 24:2, pp. 169-188.

Jenkins, Philip

2002 *The Next Christendom*. Oxford & New York: Oxford University Press.

Moreau, A. Scott, et al., eds.

2001 *Deliver Us from Evil*. Moravia, CA: MARC.

Thomas, M. M.

1978 *Towards a Theology of Contemporary Ecumenism: A Collection of Addresses to Ecumenical Gatherings (1947-1975)*. Madras: CLS, and Geneva: WCC.

Weigel, George,

2005 *The Cube and the Cathedral: Europe, America, and Politics without God*. New York: Basic Books.

Hwa Yung is presently the Bishop of the Methodist Church in Malaysia. Before this, he was the Principal of Malaysia Theological Seminary, and then the founding Director of the Centre for the Study of Christianity in Asia, Trinity Theological College, Singapore. He also serves on the Council of the Oxford Centre for Mission Studies and the International Board of the Lausanne. He has written much in the area of Asian theology and missiology

Gensidig gevinst ved missionærudsendinge

Af Niels Henrik Arendt

Alle kirker har brug for udadvendthed, for kontakt med andre kirker. Når medarbejdere udsendes fra folkekirken til andre kirker, udveksler vi erfaringer, som begge parter kan bruge, og får også en fælles erfaring af enhed. Vi kan af kirkerne i Syd lære noget om menighedens betydning, og kirkerne i Syd kan lære af vore erfaringer med at tage livtag med oplysningstidens kritiske holdning til kristendommen. Den teologiske udveksling mellem Nord og Syd kan hjælpe begge parter til at blive opmærksomme på kontekstens rolle for teologien. Hvis en kirke har nok i sig selv, står den i fare for at visne af indadvendthed. Problemet er, at der i dag kun i meget ringe omfang sker en formidling missionærernes erfaringer ind i folkekirken.

Endnu klæber ved en del missionsvirksomhed tanken om, at vi skal gøre noget for dem – at vi som en gammel og vel forsynet kristen kirke skal sende penge eller skal sende specialister eller skal tilbyde ”scholarships” osv. til de unge kirker, som mangler så meget af det, vi har rigeligt af. Men der har i mindst et par årtier også været en åbenhed for partnerskabstanken: at vi har brug for hinanden. I hvert fald i de kredse, der har interesseret sig for mission og missionsteologi.

I mange folkekirkemenigheder er det nok stadigvæk en fjern tanke, at vi skulle kunne lade os inspirere af kirker i andre lande eller måske oven i købet kirker udenfor den europæiske kulturkreds. I den folkekirkelige debat nævnes kirker uden for Danmark mest som skræmmeeksempler (den svenske kirke!) – så slipper vi for at overveje, om der også var noget, vi kunne lære af de andre, selv af svenskerne.

Selvfølgelig kan og skal vi yde noget til de unge kirker, både materielt og teologisk. Men lad det være understreget til indledning, at vi har meget at modtage – hvis vi ellers kunne lære at modtage.

Forfatteren som eksempel

Jeg er selv et omvandrende eksempel derpå. I midten af 80'erne var jeg udsendt som teologisk ”advisor” for de protestantiske kirker i Sierra Leone. Jeg fungerede som underviser og ressourceperson vedrørende kirkernes møde med landets flertal af muslimer. Men det var i høj grad også en læreproces for mig. Jeg fik konkrete erfaringer, både med hensyn til teologisk samtale, sameksistens med og mission til muslimer. Jeg fik viden om forholdet mellem islam som skriftreligion og som faktisk folkelig virkelighed.

Ved min hjemkomst til Danmark og folkekirken var jeg dermed blevet en ressourceperson på dette område for folkekirken – på et tidspunkt, hvor der var en voksende bevidsthed om det muslimske mindretal i Danmark og udfordringen herfra. Og i al beskedenhed mener jeg også, at jeg var med til at formidle viden og inspiration fra de afrikanske kirker ind i den danske folkekirkelige verden. I midten af 90'erne tog jeg initiativ til en række møder, hvor forskere, tidligere missionærer og andre teologer mødtes med danske muslimer, netop med udgangspunkt i, at der gennem partnerskab med og missionærudsendelse til kirkerne i Syd etableres et overskud af viden og erfaring, som vi naturligvis bør prøve at drage nytte af.

Udsendelse af missionærer eller mellemkirkelige medarbejdere (som det jo i vid udstrækning er) kan begrundes i missionsbefalingen – eller i en fornemmelse af forpligtelse over for kirker, vi selv har været med til at grundlægge – eller som en slags tilbagebetaling på en ”gæld”: Vi har jo selv andre at takke for, at det kristne budskab nåede frem til os. Men derudover kan det altså også begrundes i, at det er en mulighed for en kirke til at høste en gavnlig viden og indsigt, som vanskeligt kan opnås på anden måde.

Kirkernes behov for udadvendthed

Alle kirker har brug for åbne vinduer, for udadvendthed og kontakt med andre kirker af mindst fire grunde:

- a. Vi har behov for, at nogen ser på os udefra og lader os få del i deres indtryk, fordi kun derved er vi i stand til at blive klar over, om det, vi tror vi gør og siger, også opfattes sådan af dem, vi henvender os til. Man kan kun korrigere kursen i forhold til et punkt udenfor fartøjet, og det punkt kan vi ikke selv være.

- b. Gennem kontakten med andre kirker bliver vi tvunget til at sætte ord på de erfaringer og erkendelser, som vi selv hele tiden gør – en kirke er i en læreproces, og en del heraf er at komme til bevidsthed om, hvad vi ved, ved at formulere det i mødet med andre.
- c. Vi kan lære af erfaringer, de andre kirker har gjort, og indsigter, de har vundet i situationer, som vi enten kan komme i eller allerede står i.
- d. Den kristne kirke har kun ”én Herre, én tro, én dåb; én Gud og alles fader” - og derigennem er den ”ét legeme” (Ef 4,4-5). Gennem mødet med andre kirker får vi mulighed for at opleve os som en del af den ene hellige, almindelige og apostolske kirke. Mødet med andre kirker på andre steder åbner vores øjne for en afgørende dimension ved det at være kirke på vores sted.

Gennem udsendelse af medarbejdere til andre kirker videregiver vi altså vores egne erfaringer i den formening, at andre kirker kan lære af dem, og de udsendte medarbejderne opsamler og gør selv nogle erfaringer gennem kirkemødet, som vi efterfølgende kan bruge. Samtidig tilvejebringer vi muligheden for en afgørende *fælles* erfaring: At vi er som grene på et træ, og at træet og grenene har en fælles rod, hvorfra det suger næring. Den helt elementære ting, gennem mødet med en anden kirke at blive revet ud af illusionen om, at vi lever i kraft af os selv, og at blive bevidst om enhver kirkes ene, afgørende ressource, er en uvurderlig gevinst ved kirke-partnerskabet.

Hvilket udbytte – hvilken inspiration?

Kan der sættes konkrete ord på, hvilket udbytte og hvilken inspiration udsendinge fra den danske folkekirke kan have gennem arbejde for ”de unge kirker” og vice versa? Ja, der kan nævnes mange ting; jeg vil her kun fremdrage et par som eksempler.

Kirkerne i Syd har entydigt en større forståelse for *menighedens betydning* for kirken. Jeg vil ikke sige, at der ikke findes nogen menighedsbevidsthed i folkekirken – man kan blot læse Grundtvigs salmer derom, som vi synger igen og igen: Her tjener menigheden Gud gennem gudstjenestens lovsang. Alligevel er folkekirken historisk set i meget høj grad en præstekirke, hvad der bl.a. nok hæn-

ger sammen med, at kongen på reformationstiden tog den så kærligt under sine vinger. Og de seneste års store udvidelse af funktionær-staben har også i høj grad fået forståelsen af menigheden som gudstjenestens subjekt til at fortone sig.

I de unge kirker er det anderledes, både fordi kirkerne også er sociale miljøer, som kalder på mange forskellige evner og egenskaber, fordi kirkerne er fattige og må kompensere for dette ved at bruge den eneste ressource, der er nok af: levende menighedsmedlemmer, fordi præsterne er få og derfor skal betjene mange menigheder (det tvinger den enkelte menighed til at stå på egne ben imellem præstens sporadiske besøg), men endelig også fordi fællesskabstanken i det hele taget står stærkere, end den gør i det individualiserede Europa. Man er tættere på en traditionel kultur, hvor de allerfleste menneskelige udfoldelser var fællesskabsytringer.

Denne fastholdelse af menigheden som grundpille er noget afgørende at blive mindet om og inspireret af – og det ser også ud til at være på vej ind i den folkekirkelige hverdag, f.eks. gennem bevidst frivillig-rekruttering til diakonale opgaver eller gennem inddragelse af menigheden i gudstjeneste-værksteder. Leslie Newbigin siger: ”The only possible hermeneutics of the gospel is a congregation which believes it” (Newbigin 1989:232). Hvis det er forklaringen på kirkevæksten i de unge kirker, så er det simpel overlevelsestrategi for stagnerende kirker at sende medarbejdere til dem, der kan gøre erfaringer med, hvad *menigheder* kan udrette.

Og den anden vej rundt? Verden er blevet en landsby, og det betyder, at de kritiske holdninger til kristendommen (og til religion i det hele taget), som vi har måttet leve med - og tage livtag med – siden oplysningstiden, de vil også indenfor meget overskuelig tid være en del af virkeligheden i Syd. Vi har gjort erfaringer med både sekularisering og sekularisme, med historisk bevidsthed og moderne naturvidenskab, med relativisme og ateisme, som har tvunget os til en teologisk refleksion for vores troværdigheds skyld og for ikke at være på evigt tilbage-tog, men være i stand til at gøre kristendommen offensivt gældende også for vor tids mennesker.

At forestille sig, at kirkerne i Syd kan forblive i en eller anden før-oplysningstids-verdensforståelse er komplet urealistisk. De kommer til som os at måtte synge: ”Gud, giv os troen tilbage: tro gennem dybest mørke” (DS 476). De er ikke teo-

logiske analfabeter, og vi kan bestemt også teologisk tage ved lære af dem. Men det er ikke tilfældigt, at man på det sino-kristne institut i Hong Kong i disse år med stor energi oversætter også det tyvende århundredes europæiske teologer (Barth og Bonhoeffer bl.a.) til kinesisk. På visse punkter er vores teologi simpelthen mere robust, fordi den har gået gennem det syrebad, som oplysningstiden har været.

Erfaringen af kontekstens betydning for teologien

Men så vil jeg pege på en fælles erfaring, som den teologiske udveksling mellem Nord og Syd indebærer: Man kan ikke undgå at blive opmærksom på, hvor stor en rolle konteksten spiller for teologien. Sådan har det altid været – hver gang det kristne budskab har skullet krydse en ny folkelig, sproglig eller kulturel grænse, har teologien ændret sig, for at det kristne budskab fuldgældigt kunne komme til udtryk i den nye kontekst. Det er den bestandige inkarnation af Ordet, jeg her taler om.

Og hvad kan en sådan bevidsthed om kontekstens betydning for teologien så bruges til? Den kan være med til at relativere forskellene og uenighederne imellem os, og den kan give os en ydmyghed over for vores eget teologiske arbejde. Det er langt mere, end vi måske bryder os om at se i øjnene, blevet til på tidens vilkår og har dermed foreløbighedens karakter. Vi må altid tilføje: Dette er udtryk for, hvor kloge vi er her og nu – men det kan være, vi bliver klogere. For nogle er dette nødvendige forbehold måske ydmygende, men når man lige har sunket en gang, så åbnes samtidig øjnene for mangfoldigheden af meninger og forståelser som en *rigdom*.

Jeg taler ikke om en fundamental relativering af den teologiske erkendelse, endsi-
ge troen. Både den teologiske erkendelse og troen forholder sig til virkeligheden, og om den er det muligt at sige noget sikkert. Men jeg taler om en nødvendig foreløbighed – som en følge af erkendelsen af teologiens uundgåelige kontekstualitet. Hvad sandheden endegyldigt er, står det endnu tilbage at se – men det skal komme for en dag.

I forbindelse med det kommende reformationsjubilæum har Det lutherske Verdensforbund stillet sig bag en række seminarer i de kommende år, der netop skal beskæftige sig med eksegeseens kontekstuelle forudsætninger. Den konkrete anledning har ikke mindst været uenigheden iblandt medlemskirkerne i synet på

kirkens holdning til homoseksualitet. Ved et "Council"-møde i juni 2012 lykkedes det på den baggrund i en række samtaler at håndtere uenigheden, sådan at diskussionen på en gang fik lidenskab, dog uden at føre til frustration eller splittelse.

Kirker visner af indadvendthed

Hvad taber vi ved ikke at være i en samarbejdsrelation med kirker ude i verden, ved at have nok i os selv? Vi går glip af brugbar viden og højst tiltrængte udfordringer, som antydtes ovenfor. Men perspektivet er faktisk mere alvorligt end som så. En kirke, der har nok i sig selv, står i meget alvorlig fare for at stagnere og i yderste tilfælde at forsvinde.

I kirkehistorikeren Philip Jenkins bog, *The lost History of Christianity* (Jenkins 2008), fortæller han om de i det første årtusinde vidt udbredte orientalske kirker, som gådefuldt forsvandt næsten sporløst i det 12.-13. århundrede. Voldsomme forfølgelser var en primær årsag, men medvirkende var også, at de ikke var rettede udad imod den verden, der omgav dem; de havde ingen villighed til at udfordre den dominerende kultur, men nøjedes med det indadvendte: at betjene egne menigheder. Og de tog ikke vare på den teologiske tradition i en bestandig og vedvarende refleksion. Traditionen blev en dødvægt – i stedet for at rumme en bestandig udfordring til ny-formulering. Der skete en neddrosling af lærdom og uddannelse og teologisk udveksling. De stod af – om man så må sige. Det forekommer mig ikke særlig viist at slå ind på den kurs.

Det er for mig det yderste skræmmende perspektiv ved ikke at udveksle medarbejdere, lærdom og praksiserfaringer med andre kirker; man dør af at indånde den samme luft, uden at den udskiftes.

Vi får for lidt ud af missionærerne

Vi har meget at modtage – hvis vi ellers kunne lære at modtage, sagde jeg ovenfor. Men her der et regulært problem: Der sker i dag kun i meget ringe omfang en formidling af erfaringer og viden og inspiration fra danskere, som har arbejdet i fremmede kirker, ind i Den danske Folkekirke. Vi høster kun i ringe omfang den gevinst, der ligger i at have udsendte medarbejdere.

For et par år siden var jeg blevet bedt om at arrangere et missionsteologisk kursus i anledning 100-året for Edinburgh-konferencen. Til den sidste formiddag havde

jeg bedt to folkekirkepræster, der havde arbejdet i længere tid som missionærer, fremlægge teologiske (og praktiske) refleksioner over erfaringer udefra. Det blev to indlæg med overordentlig relevante ”input” til den folkekirkelige situation. Men lidt rystende var det, at de begge gav udtryk for, at de ikke på noget tidligere tidspunkt, hverken hos missionselskaber eller andre, havde oplevet nogen syn-derlig interesse for, hvad deres erfaringer fra mødet med kirker i Syd kunne bruges til i en dansk sammenhæng. Der sker simpelthen ikke nogen systematisk ”debriefing”, endsige formidling af resultaterne af en sådan.

Naturligvis må erfaringer udefra passere et refleksionens filter; vi kan ikke uden videre kopiere en praksis fra en helt anden kulturel eller kirkelig sammenhæng. Men det er en farlig arrogance at mene, at vi intet kan lære eller anvende.

Når jeg taler med ansøgere til præsteembeder, som har arbejdet i udlandet, spørger jeg næsten altid: Hvad kan dine erfaringer derfra så bruges til i en dansk sammenhæng, i forhold til det embede du søger? Et svar lød: Hvorfor spørger du om det – det er der aldrig før nogen, der har interesseret sig for!

På den baggrund er det måske heller ikke så underligt, at det for mange yngre teologer ikke kommer inden for horisonten at tage en periode ude i verden hos en partner-kirke – det tæller jo ingenting, når de kommer hjem, ja, hos nogle danske menighedsråd vækker det nærmest betænkelighed. I den sammenhæng er jeg også nødt til at påpege den åbenlyse skævhed i rekrutteringen af folk, der sendes ud. Det vil være meningsløst at bebrejde de teologer, der rent faktisk melder sig, at de kommer fra en bestemt fløj i folkekirken. Men der burde være en fælles forståelse i folkekirken og hos missionselskaberne af, at det er vigtigt, at de konkrete erfaringer ikke kun gøres i et bestemt hjørne af folkekirken. Det er indadvendt-
hed på en anden måde.

Et konkret forslag

På det seneste er Folkekirkens Mission blevet en del af Det mellemkirkelige Råd. Det kunne pege i retning af en vigtig erkendelse: at folkekirken kan have udbytte af at komme tættere på missionens virkelighed. Men jeg vil gerne slutte af med at stille et helt konkret forslag til en bedre indhøstning af viden og erfaringer fra arbejde i de unge kirker. At missionselskaberne i fællesskab (!) og i et samarbejde med arbejdsgruppen for Folkekirkens Mission i Det mellemkirkelige Råd nedætter en interviewgruppe af dygtige teologer (og ikke bare Tordenskjolds sol-

dater!), som kan forestå en grundig samtale med alle hjemvendende teologer og medvirke til en reflekteret formidling af resultaterne.

En organisation, som ikke evner at opsamle, bevare, reflektere over og videregive erfaringer, må enten være ufatteligt rig eller ufatteligt skødesløs.

Litteratur

Jenkins, Philip,

2008

The Lost History of Christianity. The Thousand-Year Golden Age of the Church in the Middle East, Africa and Asia – and How It Died.
New York: HarperOne.

Newbigin, Leslie

1989

The Gospel in a Pluralist Society. London: SPCK.

Niels Henrik Arendt, f. 1950, er Biskop over Haderslev Stift. Var i 1985-87 udsendt af Sudanmissionen til Sierra Leone som rådgiver i Project for Christian Muslim Relations in Africa. Var 2001-09 formand for Folkekirkens Nødhjælps styrelse, og 2007-11 formand for Folkekirkens Mission. Har skrevet en række bøger om kirke og mission, bl.a. "En sang fra de varme lande Rejsetanker om troen og folkekirken" (2005) og "Er det den same Gud?" (2009).

Rapport fra studierejse: Hvad karakteriserer et godt partnerskab i mission? Inspiration fra engelske organisationer

Af Lars Mandrup og Jonas Adelin Jørgensen

Som optakt til udarbejdelsen af et dokument om partnerskab (se den næste artikel) gennemførte Dansk Missionsråds formand og generalsekretær en studietur til England for at lære af fire forskellige missionsorganisationers erfaringer med partnerskab. Fokus var bl.a. på det grundlæggende skift i partnerskabstænkningen, de forskellige typer -vertikale og horisontale - partnerskaber, tegnene på det frugtbare partnerskab og hindringerne for samme. For disse organisationer var gode partnerskaber i mission karakteriseret af at være relationelle og personbårne, centreret omkring Kristus og kendetegnet af tillid, åbenhed, gennemsigtighed og fælles værdier.

Baggrund, organisationer og metode

Studieturen indebar besøg hos fire ganske forskellige organisationer: Faith2Share, IFES (International Fellowship of Evangelical Students), CMS (Church Mission Society) og OMSC (Oxford Mission Study Center). Faith2Share er en lille netværksorganisation med to ansatte og omkring 35 mindre medlemsorganisationer over det meste af verden. De fokuserer specielt på udvikling af lederne i organisationerne gennem konsultationer og inspirationsmateriale. IFES er en større organisation med nationale medlemsorganisationer af varierende størrelse i 135 lande. Sammen med partnerorganisationer udsender de mange medarbejdere til kristent studenterarbejde, og sammen med andre organisationer laver de nødhjælp. CMS er en national engelsk organisation, som arbejder indenfor den anglikanske kirke i England, hvor de har fokus på udvikling af lokale missionale fællesskaber og et netværk af missionærer på tværs af kirker og byer. OMSC er et

studiecenter, og beskæftiger sig med partnerskab i to henseender, dels som studieobjekt for nogle af de ph.d. studerende, som er tilknyttet centeret, og dels i forhold til de partnerskaber, som OMSC selv indgår i.

Metoden var fokuserede kvalitative interviews med ledere i de pågældende organisationer, hvor vi stillede følgende spørgsmål: Hvad slags partnerskaber arbejder I med i jeres organisation? Hvad karakteriserer et godt partnerskab? Hvilke faktorer hindrer udviklingen af frugtbare partnerskaber?

På trods af de åbenlyse forskelle både i forhold til, hvad slags partnerskaber organisationerne indgår med andre i, og hvad udbyttet af disse partnerskaber er, så er der en række fælles indsigter i, hvad der karakteriserer godt partnerskab i mission, som denne rapport fokuserer på. I det første af de følgende tre afsnit skitserer vi de forandringer, som er blevet påpeget som en vigtig baggrund for at fremhæve partnerskabspraksis i missionsarbejde. Derefter vil vi præsentere en oversigt over de mange forskellige former for partnerskab, som organisationerne er engageret i. Hver af disse former for partnerskab sigter på et forskelligt udkomme af forholdet. For det tredje vil vi fokusere på, hvad der hindrer, og hvad der fremmer et frugtbart partnerskab på grundlag af de erfaringer, som organisationerne har indhøstet.

Fælles forandringer: partnerskabstænkningens baggrund

Den teologiske baggrund for partnerskabstænkningen i den bibelske teologi om pagt – relationen mellem Israel og Jahve – og ultimativt i inkarnationen – Guds nærhed med og i mennesket Jesus af Nazaret – var der enighed om. Det samme gjaldt den missiologiske refleksion omkring kirkens mission som en del af Guds mission, den såkaldte *missio Dei*-tænkning. Begge dele kan anses for vigtige dele af den økumenisk accepterede tænkning omkring partnerskab og mission, og således også blandt de organisationer, som vi besøgte. I forhold til *missio Dei*-tænkningen fremhævede en af organisationerne (CMS), at denne forandring betyder en ”afklerikalisering” af missionen, hvor missionen føres ud af kirken og ind i verden, båret frem af ”Åndens kraft gennem kaos”.

De kirkehistoriske og -sociologiske forandringer, som det 20. århundrede har indebåret for kristendommen, var en anden vigtig og fælles baggrund for partnerskabstænkningen. I takt med at kristendommens tyngdepunkt har forskudt sig mod syd, så er vesten ikke længere stedet hvorfra mission udgår. Igen er der ikke

tale om en ny indsigt – jf. ideen om ”mission på seks kontinenter” – men hvad dette indebærer for de enkelte organisationer er stadig yderst aktuelt. Der er naturligvis nogle praktiske aspekter i denne forandring, som betyder at opgaver løses bedst i partnerskab. Men det er her de teologiske og organisatoriske konsekvenser af denne forandring, som står i centrum. Igen udgjorde CMS et spændende og provokerende bud på, hvad disse historiske og sociologiske forandringer betyder for missionsorganisationers berettigelse og identitet: Siden 1990’erne har CMS forandret sig fra at være et rimeligt traditionelt sendende missionsselskab til at blive et netværk af missionærer i en række byer og lokalmenigheder i England. CMS’s berettigelse og identitet hænger tæt sammen med denne transformation, fik vi indtryk af. Med afsæt i historien om CMS kan vi sige, at der ikke længere er nogen ”indre” og ”ydre” mission, men at mission er lokal med et globalt perspektiv.

På samme måde fremhæver alle organisationer, at mission ikke længere er polariseret om indre og individuel transformation (traditionelt evangelikalt fokus) eller ydre og social forandring (traditionelt økumenisk fokus), men er holistisk. Denne holistiske mission lægger op til mere horisontale partnerskaber – dvs. partnerskaber mellem organisationer, som supplerer hinanden i mission. En anden vigtig forandring er overgang fra store organisationer til netværk af personer, der er engageret i mission, sådan som CMS eksemplificerer det. Denne forandring gælder også for de andre organisationer, som fremhæver, at mission begynder med personer, ikke med agendaer. Måske er det mest rigtige at sige, at der er tale om en række skift, som tilsammen udgør et mere grundlæggende paradigmeskift, og derfor aftegner en vigtig baggrund for partnerskabstænkningen: Fra organisation til organisme, fra selskab til netværk, fra program til mennesker, fra hierarki til karismatisk lederskab og fra formaliserede partnerskaber til deltagelse.

Forskellige slags partnerskaber hos de besøgte organisationer

De besøgte organisationer indgik i en række partnerskaber, alt efter hvad det ønskede udkomme af partnerskabet var. Der er med andre ord ikke tale om en enkelt slags partnerskaber, men en vifte af partnerskaber. En grov inddeling af disse kunne være i horisontale og vertikale partnerskaber, hvor horisontale partnerskaber er karakteriseret ved fælles beslutningsprocesser og gensidighed, og vertikale partnerskaber er kendetegnet ved hierarkiske beslutningsprocesser og kontrol.

Hvis vi skelner mellem horisontale og vertikale partnerskaber, så er der typiske vertikale partnerskaber såsom donor-modtager forhold og partnerskaber, som sigter på udvikling af små og nye organisationer. Donor-modtagerforholdets partnerskab er det mest håndgribelige i den forstand, at der er juridisk og økonomisk ramme for forholdet mellem organisationerne. Partnerskab omkring kapacitetsopbygning og udvikling af små og nye organisationer er det andet vigtige vertikale partnerskabsforhold, hvor netværksorganisationer hjælper små og nystartede medlemsorganisationer med opbygning af administration og udvikling af lokale strategier. En vigtig undergren af de vertikale partnerskaber er de forhold, som sigter på udvikling, inspiration og ledelse af ledere i medlemsorganisationerne. Dette sker i praksis mere horisontalt fx ved at facilitere netværk for ledere og missionærer. En anden vigtig undergren af de vertikale partnerskaber er netværket af lokale menigheder, som ligeledes i praksis kan være mere horisontalt. Dette kommer til udtryk hos CMS, som gennem partnerskab med lokale menigheder forsøger at opbygge "homes of mission", som skal sætte lokale individer og menigheden som helhed fri til at være i mission.

De horisontale partnerskaber udgøres af strategiske partnerskaber, samarbejde med andre netværk, og fælles projekter med lignende organisationer, fx udviklingsorganisationer. De horisontale partnerskaber kan også sigte på praktiske ting så som "secondment" eller ledelse af udsendte medarbejdere. En vigtig undergruppe af de horisontale partnerskaber er de mere autonome eller spontane partnerskaber, der kan opstå enten mellem medlemsorganisationer eller mellem ledere i organisationer. For disse autonome og spontane partnerskaber gælder det, at de udspringer af personlige relationer, og derfor i høj grad er personbårne og relationelle. Denne slags partnerskaber befinder sig i den modsatte ende af spekteret i forhold til de hierarkiske donor-modtager-relationer, og udvikler sig tilsvarende mere organisk end de juridiske og finansielle partnerskaber.

Kendetegn på frugtbare partnerskaber

Før vi præsenterer de kendetegn på frugtbare partnerskaber, som var del af organisationernes erfaringer, så er det vigtigt at have in mente, at der er en lang række forskellige slags partnerskaber, som sigter på forskellige resultater. Det vil sige, at der er forskel på et partnerskab, som sigter på ledelse af udsendte medarbejdere, og et, som sigter på strategiske mål.

Det vigtigste teologiske kendetegn på et frugtbart partnerskab var Kristuscentret. Det vil sige, om partnerskabet var centreret om Kristus som værdi og som person. Det relationelle kendetegn på et frugtbart partnerskab var at, det var et langtidsforhold, som ikke var båret af enkeltprojekter, men af menneskelige relationer. Dermed kommer det personcentrede eller de personlige relationer mellem partnerne igen til at stå i centrum. Fælles for langtidsforholdet og de personlige relationer er, at de begge er med til at opbygge tilliden mellem partnerne. I forlængelse af denne understregning af tillid som essentielt for et frugtbart partnerskab understregede alle organisationer det værdibaserede fællesskab som grundlæggende. Det vil sige, at det må være de fælles værdier snarere end organisatoriske ligheder eller fælles projekter, som er fundamentet for et frugtbart partnerskab. Videre gælder vigtigheden af åbenhed og gennemsigtighed både i forhold til finansielle forhold og i forhold til succeser og fejl i forholdet mellem partnerne. Tillid, åbenhed, gennemsigtighed og personlige relationer betyder også, at et frugtbart partnerskab ikke er kendetegnet af en hierarkisk struktur, men at en flad og delt ledelse med pågående diskussioner om beslutninger ses som den ideelle ledelsesform. Sagt med teologiske termer, så er idealet en ”nåde-gave-baseret” og karismatisk fælles ledelse snarere end en autoritær og hierarkisk top- ledelse.

Hindringer for frugtbare partnerskaber

De grunde, som organisationerne nævnte som hindringer for frugtbare partnerskaber, kan inddeles i tre grupper: For det første mistillid, frygt eller inert i forholdet mellem organisationer. Dette vil måske ofte være personligt relateret. For det andet uvidenhed eller manglende kapacitet i den ene af organisationerne i partnerskabet, hvilket vanskeliggør eller ligefrem gør det umuligt at nå de fælles mål, som organisationerne har sat sig. Dette vil være tilfældet, hvor en organisation i sin iver for at få del i økonomiske midler har ”lovet for meget” i partnerskabet, eller hvor udsigten til økonomiske midler får en organisation til at gå på kompromis med sine værdier. Dermed er det ikke sagt, at det er den økonomiske del af partnerskabet, som er en hindring for udviklingen af partnerskabet – for fælles midler indebærer også ”accountability”. For det tredje kan det være en hindring, hvis organisationerne har lignende men ikke sammenfaldende værdier. Et eksempel på det sidste kunne være IFES, som i arbejdet med en partnerorganisation endte med en konflikt mellem opbygningen af et netværk af disciple overfor byg-

ning af nye kirker. Et andet eksempel kunne være kulturelle forskelle fx i forståelsen af tjenestedeling mellem mænd og kvinder i den kristne menighed.

Afsluttende opsummering

Relationelle og personbårne partnerskaber, centreret omkring Kristus, og kendetegnet af tillid, åbenhed, gennemsigtighed og fælles værdier var den fælles karakteristik af godt partnerskab i mission, som disse engelske organisationer fremholdt. Disse partnerskaber er dybere og mere gensidige, og sætter partnerne i stand til gensidig deltagelse i hinandens organisationer. Dette ”partnerskab som deltagelse” er således hvad der ideelt karakteriserer organisationernes missionsarbejde.

Lars Mandrup, f. 1943, cand. theol. 1970; formand for Danmission 2001-10; formand for Dansk Missionsråd fra 2011. Har været præst for Kirkens Korshær i Århus 1971-78, missionær i Madagaskar 1980-86; forstander for Diakonhøjskolen 1987-95 ; sognepræst i Risskov 1978-80 og 1995-2011. Er medlem af hovedbestyrelsen i Jysk Børneforsorg/Fredehjem; Århus Stiftsudvalg vedr. islam og kristendom; Har skrevet artikler og bøger om mission og diakoni. Bl.a. ”Salige er de fattige” (1996); Verdens midtpunkt - 25 år i Madagaskar” (2004); ”En verden til forskel” (2010).

Jonas Adelin Jørgensen, f. 1973, cand. theol. og PhD, er generalsekretær i Dansk Missionsråd og ekstern lektor på Afdeling for Systematisk Teologi, Det Teologiske Fakultet, Københavns Universitet, hvor han underviser i emner vedrørende dogmatik, religionsteologi, økumeni og ekklesiologi. Har bl.a. skrevet afhandlingen ”Jesus Imanders and Christ Bhaktas. A Qualitative and Theological Study of Syncretism and Identity in Global Christianity” (2006).

Rapport fra rundbordssamtale: Hvad karakteriserer gode og frugtbare partnerskaber i mission? Perspektiver fra danske organisationer

Af Jonas Adelin Jørgensen

Rapporten beskriver de overvejelser, som en række ledere i danske missionsorganisationer gør sig, om hvordan man skal forholde sig til det skifte, som alle er enige om er sket i missionstænkningen "fra organisation til organisme, fra selskab til netværk, fra program til mennesker, fra hierarki til karismatisk lederskab og fra formaliserede partnerskaber til deltagelse." Der peges i rapporten bl.a. på, at partnerskabstænkningen må føre til, at der i missionsorganisationerne sker en omstilling til i højere grad at være netværksorganisationer, der faciliterer missionærers og menigheders engagement i mission. Partnerskabet bliver dermed en invitation til discipelskab og en dybere gensidighed i mission.

Kontekst

Som et led i Dansk Missionsråds studieproces omkring partnerskabets teologi og praksis mødtes Sune Skarsholm (DEM), Henrik Sonne Pedersen (Danmission), Kristian Skovmose (Mission Afrika), Birger Nygaard (Areopagos og FKM) og Jonas Adelin Jørgensen (DMR) til en studiedag i begyndelsen af oktober 2012. Til trods for de åbenlyse forskelle mellem organisationerne så var der en række fælles erfaringer som udgjorde baggrunden for vores frie diskussion om, hvad der karakteriserer gode og frugtbare partnerskaber i mission.

Alle kunne vi nikke genkendende til oplevelsen af et skifte i missionstænkningen, som har med partnerskabstænkningen at gøre, og som rapporten fra besøget i de engelske organisationer understregede: Et skift fra organisation til organisme, fra selskab til netværk, fra program til mennesker, fra hierarki til karismatisk leder-

skab og fra formaliserede partnerskaber til deltagelse. Hovedspørgsmålene for vores diskussion var derfor: Hvordan møder vi i vores organisationer dette skifte? Hvordan kan vi udnytte dette moment til en nytænkning af relationen mellem gamle partnere? Hvilke perspektiver indeholder dette skifte for forholdet mellem organisationer og menigheder?

Visionen

Visionen for et godt og frugtbart partnerskab i mission er relationelle og personbårne partnerskaber, centreret omkring Kristus, enhed i tro og fælles værdier, og kendetegnet af tillid, åbenhed, gennemsigtighed. Danske missionsorganisationer vil gerne facilitere og bidrage til udviklingen af sådanne partnerskaber.

Teologien bag visionen er ikke ny, men har været velkendt og økumenisk accepteret i den anden halvdel af det 20. århundrede. Teologien er den såkaldte *missio Dei*-tænkning om mission, som fremhæver, at kirken ikke "har" en mission, men at kirken er en del af den treenige Guds sendelse af sig til verden som Søn og Ånd. Når mission ikke længere er en speciel aktivitet i kirken, så må mission være en del af alt det, som kirken gør. Det betyder, at partnerskab i mission er hvad kirken gør sammen med andre indenfor den større ramme, som Guds sendelse udgør.

I praksis betyder denne *missio Dei*-tænkning, at mission må være holistisk, dvs. både evangeliserende og forkyndende, fællesskabsopbyggende og menighedsdannende, og diakonal og samfundsforvandlerende. Den nye missionstænkning inviterer til at tænke disse tre dimensioner sammen uden at give en af dem forrang.

Analyse af nutiden

I dag vil de fleste næppe sætte klart skel mellem en "indre" og en "ydre" mission, dvs. at kirken skulle have én opgave inden for landets grænser og en anden udenfor. De fleste af vores danske organisationer er imidlertid blevet til i en tid, hvor dette skel stadig var meningsfuldt, og hvor kirkens opgave var ganske forskellig inden for og uden for Danmark. For missionsorganisationerne har det betydet, at de historisk primært har været indrettet på at være støttende missionselskaber i forhold til partnerkirker rundt omkring i verden.

Missio Dei-teologien fremmer en missionspraksis, som fokuserer på gensidighed, samarbejde og netværk. Med andre ord så peger *missio Dei*-tænkningen på part-

nerskabet som et nøglebegreb i mission. Spørgsmålet er nu, i hvor høj grad og på hvilke områder partnerskabstænkningen omsættes i vores missionsorganisationer og i vores organisatoriske praksis. Her melder flere vigtige spørgsmål sig, og det viser sig, at der er flere indbyrdes forbundne tankerækker, som løber sammen i spørgsmålet om partnerskab og mission:

For det første, så er der allerede nu forskellige typer og grader af partnerskaber mellem missionsorganisationer og deres samarbejdskirker: Den fælles tro, samarbejde baseret på fælles visioner, følelsen af at tilhøre samme kristne familie eller mere pragmatisk et projektsamarbejde, hvor missionsorganisationerne er donorer. Det specielle for partnerskab i missionsarbejdet er et partnerskab, som udspringer af at være ”ét legeme med mange lemmer” (Rom 12,4): Et fællesskab omkring tro (åndeligt værdifællesskab), et ”familiært” forhold (historisk kontinuitet), og et samarbejde omkring konkrete enkeltprojekter (praktiske opgaver).

For det andet, så rejser spørgsmålet sig om organisationernes rolle i mission. I Danmark er missionsorganisationerne traditionelt støttende selskaber til partnerkirker, men de er netop ikke i sig selv kirker i den forstand, at de ikke er en del af den folkekirkelige struktur – de er med andre ord ”frie organisationer”. I parentes bemærket så er missionselskaberne naturligvis en del af kirken i dens sendelse til verden, for uden organisationerne ville kirken ikke kunne være missionerende udenfor lokale menigheder. Hvilke udfordringer giver det at missionsorganisationerne ikke er kirker? Det betyder, at missionsorganisationernes placering i forhold til kirken er vanskeligt forståelig for partnere, og at organisationerne mangler den legitimitet, der følger med at være en egentlig kristen kirke snarere end en missionsbevægelse. Omvendt giver det også muligheder ikke at være en kirke, nemlig ved at kunne fokusere på enkeltsager frem for vedligeholdelse af en stor organisatorisk struktur. En enkelt fordel er blevet specielt aktuel i forhold til en række sydlige partnere i de senere år: Forskellige syn i sydlige og nordlige kirker på menneskelig seksualitet, familieliv og ægteskab har betydet, at en række sydlige kirker har lagt officiel afstand til de nordlige kirker. I praksis har det her været en fordel ikke at være en kirke, idet samarbejdet har kunnet fortsætte med en bestemt organisation selv om det ikke kan med fx Folkekirken. Selv om vores refleksion her begyndte med et missiologisk spørgsmål om organisationernes rolle i mission, så ender vi altså med en ekklesiologisk udfordring: hvordan kan ”kirke” både være det lokale og menighedsbaserede fællesskab og en udadgående sendelse?

For det tredje, diskuterede vi den organisatoriske udfordring, som vi ser som en konsekvens af skiftet i tænkningen om partnerskab og mission fra ”organisation til organisme”, som skitseret ovenfor. Let karikeret kunne man sige, at mens en organisation fokuserer på egne aktiviteter, så er en organisme mere optaget af netværk. I den forbindelse ser partnerskabstænkningen ud til at lede missionsorganisationerne mod nye funktioner og til at indebære en udfordring for missionsorganisationerne: Er det muligt at gøre danske missionsorganisationer til organisationer, der støtter lokale danske menigheder i en mission med globalt udblik? Hvis vi indsnævrer perspektivet til Folkekirken, hvad vil et sådant skifte betyde i praksis – kan Folkekirkens struktur åbnes op for partnerskaber mellem menigheder i mission?

Vi tror, at partnerskabstænkningen på dette område kan åbne op for nye og frugtbare betydninger af mission på to vigtige områder: Først i modsætning til et traditionelt forhold mellem organisationer, som er økonomisk ulige, så vil et partnerskab mellem menigheder gøre det tydeligere, at det ”at bede om” og det ”at give” ikke er envejshandlinger. At bede om, give og dele er i et partnerskab mellem mennesker og menigheder derimod en naturlig ting. Netop med ”at bede om” og ”at give” berører vi forholdet mellem økonomi og partnerskaber. Partnerskaber består også i penge, men udfordringen er at finde ud af, hvordan partnerskaber kan opbygges og udvikles, uden at relationen drives af penge. Med andre ord, så længes vi efter at penge spiller en mindre rolle og partnerskaber en større rolle i mission. Dernæst, at partnerskab egentlig altid er mellem personer og menneskelige fællesskaber og ikke mellem organisationer. De personlige relationers rolle i partnerskabet kommer dermed til at stå tydeligere frem: Sammen er vi partnere med hinanden i Guds mission. Både delingen af ressourcer og det ægte partnerskab i mission vil således komme til at stå tydeligere, hvor missionsorganisationerne i højere grad etablerer netværk, lever med partnerskaber, og støtter lokale menigheder i en mission med et globalt udblik.

Disse tanker kunne sammenfattes med et tankevækkende citat fra den dansk-norske missionsteolog Knud Jørgensen, hvor han skriver:

Hvis vi for os ser Guds folk fra alle nationer lægge deres gaver i Kristi store kurv, så ville mange bringe deres bønner, sange, vidnesbyrd, sorger og glæder. Vi vesterlændinge ville lægge vores ressourcer, strategier og uddannelser i

kurven. Alle gaver ville tilhøre Kristus og være hans gaver. Men når Herren inviterer os til at komme og tage, hvad vi har brug for i kurven, mon så vi i Vesten ville tage noget som helst?

Fremtiden i lyset af visionen

Med dette tredje diskussionspunkt bevæger vi os egentlig fra nutiden til fremtiden. I lyset af visionen og nutiden, så ser vi et vigtigt skifte i overgangen fra at være traditionelle sendende og støttende missionsorganisationer til, at organisationerne i højere grad bliver facilitatorer af et netværk af missionærer og missionsfællesskaber.

Organisatorisk ligger der en opgave i omstillingen fra et traditionelt missionselskab til at facilitere mission i menigheder gennem missionærer og missionsfællesskaber. Der er her brug for et mere netværksbaseret model for organisationerne, hvor der kommer en større grad af frivillighed ind i organisationernes arbejde. Måske er det, vi leder efter, en slags genoplivet ”missionskredsmodel”, hvor netværkspersoner eller koordinatore sørger for, at mennesker og menigheder bringes sammen i mission. Vi ser derfor et fremtidigt behov for udvikling af billige eller måske endda udgiftsneutrale modeller for organisering af missionsfællesskaber. Dette betyder ikke afslutningen på missionselskaberne som hjemsted for specialister med professionel indsigt og indstilling, men det betyder en udbredelse af mission til ikke kun at være et professionelt anliggende. Samtidigt ligger der en udfordring i forhold til udviklingen af en etos for netværksmission, dvs. en refleksion over, hvordan vi som enkeltpersoner og enkeltmenigheder er gode partnere for hinanden i missionsfællesskabet.

Med hensyn til det nationale bagland for vores missionsorganisationer, så betyder udviklingen hen mod et netværk af missionærer, hvor enkeltpersoner og menigheder ikke kun eller primært ser på sig selv som donorer i forhold til missionsarbejde. I et netværk af missionærer og menigheder er mission ikke enkeltprojekterne i andre kirker, men relationen mellem enkeltpersoner og menigheder indenfor den fælles sendelse, som er kirkens kald og opgave. Hvis mission sigter på partnerskab mellem menigheder, så bliver nøglen til selvforståelsen i partnerskabet ikke donation men discipelskab.

I forhold til partnerkirkerne byder fremtiden på nye fælles udfordringer: Hvis missionsorganisationernes arbejde sigter på dannelse af netværk af missionæ-

rer og menigheder i mission, så åbner det også muligheden for multilaterale partnerskaber i mission i nye kontekster. Her kan vi tale om en ægte tværkulturel mission, hvor vores organisationer i kraft af deres lange historiske erfaring i organiseringen af missionsarbejdet vil kunne bidrage til mission sammen med partnere i nye kontekster. Et område, som altid har været vigtigt for missionsorganisationerne, er, at nå de ”unåede folk” – eller ”uengagerede” kunne vi i Vesten tilføje – med det kristne evangelium. Måske kan stærkere og dybere partnerskaber her være en vej til fælles mission blandt folk som er uden for kirken. Sammen får vi mulighed for at genopdage missionen som baseret på fælles gaver – ikke kun økonomiske, men også åndelige – fælles strategier og fælles mål.

Afslutning

I mission forstået som et netværk af missionærer og menigheder er partnerskab en nøgle. Partnerskab er derfor den største og vigtigste udfordring for missionsorganisationer i den fremtid vi ser aftegnet igennem den nye missionstænkning. Vi håber, at danske missionsorganisationer vil udnytte momentet til en fornyelse af gamle partnerskaber og gøre dem dybere og mere frugtbare. Partnerskabstænkningen indebærer også organisatoriske udfordringer, som sigter på omstilling til i højere grad at være en netværksorganisation. Partnerskabstænkningen indeholder et skifte i forhold til enkeltpersoner og menigheder i missionsorganisationernes bagland, hvor partnerskabet er en invitation til discipelskab og dybere gensidighed i den fælles mission. Endelig kan partnerskabet blive en nøgle til at nå dem som er udenfor kirken.

Værktøjskasse

Vi har samlet en værktøjskasse til brug for dem, der gerne vil arbejde videre med partnerskab inden for deres egen organisation. Ud over dette temanummer af Ny Mission om partnerskab, så består værktøjskassen af a) en artikelsamlingen om partnerskab; b) ”field guides” til partnerskaber; c) eksempler på partnerskabsaftaler. Se værktøjskassen på www.dmr.org under ”ressourcer” og ”partnerskabets teologi og praksis”.

Jonas Adelin Jørgensen, f. 1973, cand. theol. og PhD, er generalsekretær i Dansk Missionsråd og ekstern lektor på Afdeling for Systematisk Teologi, Det Teologiske Fakultet, Københavns Universitet, hvor han underviser i emner vedrørende dogmatik, religionsteologi, økumeni og ekklesiologi. Har bl.a. skrevet afhandlingen "Jesus Imanders and Christ Bhaktas. A Qualitative and Theological Study of Syncretism and Identity in Global Christianity" (2006).

Partnerskab i Mission

Dansk Missionsråds 100 års jubilæum i år markeres blandt andet med dette nummer af Ny Mission, der sætter fokus på "Partnerskab i mission". Partnerskab var et hovedtema på den internationale missionskonference i Edinburgh i 1910, to år før dannelsen af Dansk Missionsråd. En af konferencens få repræsentanter for de kristne i Syd, inderen V. S. Azariah udtrykker sin taknemlighed for missionærernes arbejde, men hans forventning til partnerskab går dybere: "I har givet jeres ejendom for at brødføde de fattige. I har givet jeres legemer til at brændes. Nu spørger vi også om kærlighed: Giv os venner!" Lektor Johannes Nissen beskriver bibelske modeller for partnerskab, og Dansk Missionsråds generalsekretær Jonas A. Jørgensen gennemgår den missionsteologiske udvikling siden Edinburgh 1910. Danske missionsselskabers erfaringer med partnerskab præsenteres og analyseres, og sættes der fokus på gensidigheden i partnerskab. Bogens artikler vidner om, at partnerskab også i 2012 er en påtrængende udfordring for alle, der er engageret i mission

Ny Mission er en skriftserie, der udgives af Dansk Missionsråd, og udkommer med to numre om året.

Tidligere udgivelser i serien

1. Kulturkristendom og kirke – 1999
2. Gudstjeneste og mission – 2001
3. Globalisering og mission – 2001
4. Samarbejde i mission – 2003
5. Mission og etik – 2003
6. Kirke i mission – 2004
7. Religionsteologi - 2004
8. Missionær i det 21. århundrede - 2005
9. Mission og dialog – 2005
10. Mission og penge – 2006
11. Anerkendelse i mission – efter Muhammedkrisen - 2006
12. Diakoni og udvikling i kirke og mission – 2007
13. "The Next Christendom" – udfordringer fra syd – 2007
14. Teologisk (ud)dannelse i en missional kirke – 2008
15. Evangelisering – missionens fokus - 2008
16. Klimakrisen – hvad ved vi, hvad tror vi, og hvad gør vi - 2009
17. Edinburgh 1910 – 100 år efter. Fra autoritet til autencitet i mission? - 2009
18. Mund og mæle til marginaliserede – Advocacy i kirke og mission – 2010
19. Den pentekostale bevægelse - 2010
20. For således elskede Gud verden. – 2011
21. Discipelskab i kirke og mission – 2011
22. Religion og udvikling - 2012

Planlagte numre i serien

24. Menighedsformer i Danmark

Abonnement på Ny Mission eller enkeltnumre kan bestilles hos

Dansk Missionsråd
Peter Bangsvej 1D
2000 Frederiksberg
Telefon 3916 2777
E-mail: dmr@dmr.org